

Krejčová, Elena

Česko-bulharský právní slovník

Česko-bulharský právní slovník 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014

ISBN 978-80-210-7086-8; ISBN 978-80-210-7089-9 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131031>

License: [CC BY-NC-ND 3.0 CZ](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/)

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220902

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Česko-bulharský právnícký slovník

Elena Krejčová

Masarykova univerzita

Brno 2014

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Česko-bulharský právnícký slovník

Elena Krejčová

Masarykova univerzita
Brno 2014

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dílo bylo vytvořeno v rámci projektu Filozofická fakulta jako pracoviště excelentního vzdělávání: Komplexní inovace studijních oborů a programů na FF MU s ohledem na požadavky znalostní ekonomiky (FIFA), reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0228 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Recenzovala: Mgr. Margarita Rumenova, Ph.D.

© 2014 Masarykova univerzita

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko (CC BY-NC-ND 3.0 CZ). Shrnutí a úplný text licenčního ujednání je dostupný na: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/>.

Této licenci ovšem nepodléhají v díle užitá jiná díla.

Poznámka: Pokud budete toto dílo šířit, máte mj. povinnost uvést výše uvedené autorské údaje a ostatní seznámit s podmínkami licence.

ISBN 978-80-210-7086-8 (brož. vaz.)

ISBN 978-80-210-7087-5 (online : pdf)

ISBN 978-80-210-7088-2 (online : ePub)

ISBN 978-80-210-7089-9 (online : Mobipocket)

Věnuji svému učiteli Janku Báčvarovovi (in memoriam)

Předmluva

Česko-bulharský právní slovník je určen ke studiu bulharského jazyka na Masarykově univerzitě jak v bakalářském, tak i v magisterském programu, především při překladatelských seminářích, ale rovněž i při výuce v jazykových kurzech.

Tento slovník, který je první svého druhu jak v české, tak i v bulharské lexikografii, zachycuje kolem 15 000 odborných výrazů, kolokací a ustáleních slovních spojení z oblasti nejen právní, ale také ekonomické a společensko-politické. Při excerpci jazykového materiálu jsem vycházela jak z příslušné odborné literatury, tak i z překladových a výkladových slovníků bulharských a českých. Vycházela jsem také z Česko-ukrajinského právní slovníku (H. Myronova – O. Gazdošová, Brno 2009) a Česko-ruského právní slovníku (M. Csiriková – N. Koníčková, Praha 2002). Cílem této publikace je posloužit jako pomůcka pro budoucí překladatele a tlumočnický, bez nároků na úplnost zpracovaného lingvistického materiálu dané tematické oblasti.

Při zpracování lexikálního materiálu jsem se snažila o zachycení nejen jednotlivých slov, ale i nejčastěji používaných předložkových vazeb a vybraných frekventovanějších slovních spojení s cílem procvičit a co nejvíce automatizovat příslušné jazykové kolokace.

Několik poznámek ke zpracování slovníkových hesel: slova uvádím jen v tom významu, který odpovídá právnímu kontextu – tak např. slovo *líčení* uvádím jen ve významu *съдебно заседание* apod.: *soudní* ~ *съдебно заседание*, *разглеждане на (съдебно) дело*; *dostavit se k* ~ *явя се на съдебно заседание*. Neuvádím tedy další významy: *изобразяване, описание* nebo *грим*. Rovněž např. u slova *výtah* uvádím jen překladový ekvivalent *извлечение, конспект, резюме* s následujícím slovním spojením: *~ ze soudních spisů извлечение от съдебните документи*, nikoliv význam *асансьор*. U bulharských slov nejsou uvedeny přízvuky, protože při práci se slovníkem se předpokládá pokročilejší stádium ovládnutí bulharského jazyka.

Na tomto místě bych také ráda poděkovala recenzentce slovníku Mgr. Margaritě Rumenovové, Ph.D. za připomínky a za neocenitelnou péči při přehlédnutí tohoto slovníku.

Brno, březen 2014

autorka

A

abdikace абдикация, абдикиране

abdikovat абдикирам

abiturient абитуриент

abnormalita аномалия, ненормалност, неправилност

abnormální аномален, ненормален, неестествен, необикновен

abonent абонат

absence отсъствие: **neomluvená** ~ неизвинено отсъствие

absolutní абсолютен, пълен: ~ **moc** неограничена власт; ~ **vládce**

абсолютен монарх

absolvent абсолвент

absolvovat завърша (курс, училище)

abstrakce абстракция

abstraktní абстрактен, отвлечен: ~ **pojem** абстрактно, отвлечено

понятие

absurdní абсурден

absurdita абсурд

adaptabilní приспособим, адаптивен: ~ **organizmus** адаптабилен

организъм

adaptovat 1. преустройвам, преустроя, ремонтирам 2. адаптирам,

приспособявам, нагаждам

adekvátní 1. адекватен, подходящ 2. равнозначен, равностоен

adept кандидат

administrativa администрация, управление

administrativní административен: ~ **dohled** административен надзор;

~ **poplatek** административна такса; ~ **pracovník** административен

работник, служител; ~ **přestupek** административно нарушение;

~ **řízení** административни действия, административен процес

administrátor администратор

administrovat администрирам; управлявам

adopce осиновяване, адопция

adoptovat 1. осиновявам, осиновя 2. приемам, усвоявам

adoptivní който осиновява: ~ **rodič** осиновител

adoptovaný осиновен: ~ **é dítě** осиновено дете

adresa адрес: ~ **bydliště** адрес на местоживеене; ~ **do zaměstnání** адрес на работа; ~ **odesílatele** адрес на подателя; ~ **příjemce** адрес на получателя; ~ **trvalého bydliště** постоянно местожителство, постоянен адрес; **přechodná** ~ временно местожителство, адрес на временно пребиваване

adresant адресант, подател

adresát получател, адресат: ~ **neznámý** неизвестен адресат; **do vlastních rukou** ~а лично на получателя

adresovat адресирам

adresovaný адресиран: **otázky** ~ **é posluchačům** въпроси, отправени към публиката, към слушателите

advokát адвокат: **soukromý** ~ частен адвокат

advokátní адвокатски: ~ **kancelář** адвокатска кантора; ~ **komora** адвокатска камара; ~ **tajemství** адвокатска тайна; ~ **zkouška** изпит за адвокат

afekt афект, емоция, възбуда

aféra скандална история, афера: **být zapleten do** ~у замесен съм в афера; **korupční** ~ корупционна афера; **politická** ~ политически скандал; **úplatkářská** ~ афера с подкупи

agenda текущи дела, текуща дейност

agent агент: ~ **pojišťovny** застрахователен агент; **obchodní** ~ търговски агент, търговски представител, търговски пътник; **policejní** ~ полицейски агент; **realitní** ~ брокер недвижими имоти; **tajný** ~ таен агент

agentura агенция: **bezpečnostní** ~ охранителна фирма; **cestovní** ~ туристическа агенция; **detektivní** ~ детективска агенция; **pojišťovací** ~ застрахователна компания; **překladatelská** ~ преводаческа агенция; **realitní** ~ агенция за недвижими имоти; **reklamní** ~

рекламна агенция; **tisková** ~ телеграфна агенция; **zpravodajská** ~ информационна агенция

aglomerace агломерация

agrární аграрен: ~ **reforma** аграрна реформа; ~ **strana** земеделска партия

agrese агресия

agresivita агресивност

agresor агресор

akademický академичен, университетски: ~ **titul** академично звание; ~ **sochař** скулптор, завършил художествена академия

akademie академия: ~ **věd ČR** Чешка академия на науките; ~ **múzických umění** Академия за изящни изкуства; **obchodní** ~ икономически, търговски техникум / професионална гимназия; **policejní** ~ полицейска академия; **vojenská** ~ военна академия

akce 1. действие: **diplomatická** ~ дипломатически действия; **teroristická** ~ терористични действия; **policejní** ~ полицейска акция; **politická** ~ политически акт; **protestní** ~ протестна акция 2. мероприятие, събитие, акция, кампания: **dobročinná** ~ доброволническо мероприятие/действие, благотворителна кампания

akceptovat приемам; признавам

akceschopný дееспособен, способен на действие: ~ **á organizace** дееспособна организация

akcie акция: ~ **na jméno** поименна акция; **držet** ~ държа, притежавам акции; **nákup** ~ í купуване на акции; **prodávat** ~ продавам акции; **zaměstnanecké** ~ акции на служители; ~ **na majitele** акция на приносител; **listinná** ~ налична акция; **zaknihovaná** ~ безналична акция

akcionář акционер: **majoritní** ~ мажоритарен акционер

akcionářský акционерски: ~ **podíl** акционерски дял

akciový акционерен: ~ **á společnost (a.s.)** акционерно дружество (АД)

akreditiv акредитив

akreditovat акредитирам, упълномощавам, доверявам, проверявам; признавам

- akt** акт, действие: **legislativní** ~ законодателен акт; **násilný** ~ насилствен акт; **normativní** ~ нормативен акт; **úřední** ~ административна процедура; **zákonodárny** ~ законодателен акт
- akta** дело, досие, книга, документи: **soudní** ~ съдебно досие, дело
- aktivum** актив
- aktivista** активист
- aktivizovat** активизирам
- aktivum** актив: **dlouhodobá ~a** дългосрочни активи; **krátkodobá ~a** краткосрочни активи; **hmotná ~a** материални активи; **nehmotná ~a** нематериални активи
- akvizice** аквизиция, придобиване на целия/мажоритарния пакет акции в дадена компания; нещо, което е придобито или получено
- aliance** съюз, съюстен договор, алианс: **Severoatlantická ~** Североатлантически съюз (НАТО)
- alibi** алиби: **dokázat** ~ доказвам алиби; **dokonalé** ~ съвършено алиби; **mít** ~ имам алиби; **opatřit si** ~ намеря си, осигуря си алиби; **pochybné** ~ съмнително алиби
- alimenty** издържка на дете: **platit** ~ плащам издържка; **vymáhat ~** предявявам иск за издържка
- alternativa** избор, алтернатива, вариант, възможност за решение
- alternativní** алтернативен, резервен
- amnestie** амнистия: **dostat ~i** получа амнистия, амнистиран съм; **mimořádná** ~ извънредна амнистия; **mít právo udělovat ~i** имам право да давам амнистия; **vyhlásit ~i** обявя амнистия
- amnestovat** амнистирам, давам амнистия, опрощавам наказание
- anály** анали, летопис, летописи
- analýza** анализ, разбор
- analyzovat** анализирам, правя анализ, разбор
- anarchie** 1. анархизъм 2. анархия, безвластие, безредие
- anarchizmus** анархизъм, безвластие
- anonym** 1. анонимен автор 2. анонимно писмо
- anonymita** анонимност: **zachovávat ~u** запазвам анонимност
- anonymní** анонимен: ~ **oznámení** анонимно съобщение

- anexe** анексия, анекс, присъединяване
- anektovat** анексирам
- angažovat** ангажирам: ~ **se ve sporu** ангажирам се, вземам страна в спор
- antimonopolní** антимонополен: ~ **zákonodárství** антимонополно законодателство; ~ **úřad** антимонополна служба
- antipatie** антипатия, неприязън, отвращение
- anulování** анулиране: ~ **smlouvy** анулиране на договор
- anulovat** анулирам
- aparát** апарат: **administrativní** ~ административен апарат; **státní** ~ държавен апарат
- apel** апел, обръщение: **politický** ~ политически апел
- apelovat** апелирам: ~ **na soud** апелирам към съд
- aplikace** приложение, прилагане, внедряване
- aplikovat** прилагам
- apriorní** априорен
- aprobovat** апробирам, одобрявам, одобря
- arbitr** арбитър
- arbitráž** арбитраж
- arbitrážní** арбитражен: ~ **soud** арбитражен съд
- argument** аргумент, довод, доказателство, основание: **přesvědčivý** ~ убедителен аргумент
- argumentace** аргументация, аргументиране
- argumentovat** аргументирам, доказвам, привеждам доказателства
- archiv** архив
- armáda** армия, войска: **sloužit v ~ě** служба в армията
- asociace** 1. асоцииране 2. асоциация, обединение: ~ **podnikatelů** асоциация на предприемачи; ~ **výrobců** асоциация на производители
- asociační** асоциативен
- asociální** асоциален, противообществен
- aspekt** аспект, страна, гледна точка
- atašé** аташе: **kulturní** ~ културен аташе

- atentát** атентат, покушение: **pokus o** ~ опит за атентат: **pumový** ~ бомбен атентат; **spáchat** ~ извърша атентат
- atentátník** атентатор
- atestace** атестация
- atestační** атестационнен
- atestovaný** атестиран
- audience** аудиенция, официален прием
- audit** одит: **bankovní** ~ банков одит; **finanční** ~ финансов одит; **povinný** ~ задължителен одит; **vnější** ~ външен одит; **vnitřní** ~ вътрешен одит; **výsledek** ~u резултат от одит
- auditor** одитор
- auditorský** одтироски
- aukce** публична разпродажба, публичен търг, аукцион: **dát do** ~ изнеса на публичен търг; **koupit v ~i** купя на публичен търг; **prodat v ~i** продам на публичен търг
- aukcionář** аукционер, участник в търг
- aukční** аукционен, тръжен: ~ **síň** зала за търг
- autonomie** автономия, самоуправление
- autorský** авторски: ~ **é právo** авторско право
- avízo** известие: **dát** ~ уведомя, предупредя някого, обявя, съобщя
- avizovaný** авизиран, обявен, съобщен
- avizovat** авизирам, известявам, обявявам, съобщавам
- azyl** убежище: **diplomatický** ~ дипломатическо убежище; **politický** ~ политическо убежище; **poskytnout** ~ приютя някого, дам на някого убежище; **právo na** ~ право на убежище; **prozatímní** ~ временно убежище; **udělení** ~u даване на убежище
- azylant** бежанец
- azylový** отнасящ се до убежище/бежанец: ~ **dům** дом за бежанци

B

bakalář бакалавър

balík пакет: **cenný** ~ ценна пратка

banální банален, тривиален

banka банка: **centrální** ~ централна банка; Česká národní ~ (ČNB)

Чешка народна банка; **dát na účet do** ~у слагам/ влагам на сметка в банка; **hypoteční** ~ ипотечна банка; **mít peníze v ~ce** имам пари в банка; **otevřít si účet v ~ce** открия сметка в банка

bankéř банкер

bankomat банкомат: **vybrat peníze z ~u** изтегля пари от банкомат

bankovka банкнота: ~ **v nominální hodnotě** банкнота с номинална стойност; **falešné** ~у фалшиви банкноти; **padělat ~y** фалшифицирам банкноти; **platit v ~ách** плащам с банкноти; **stažení ~k z oběhu** изтегляне на банкноти от обращение

bankovní банков: ~ **příkaz** банково нареждане, ордер; ~ **služby** банковски услуги; ~ **transakce** банковски трансакции/операции; ~ **účet/konto** банкова сметка; ~ **výpis (z účtu)** извлечение от сметка (в банка)

bankrot фалит, банкрут, крах: **fiktivní** ~ фиктивен банкрут; **ohlásit** ~ обявя банкрут; **způsobit** ~ причиня банкрут

bankrotovat фалирам, банкрутирам, претърпявам крах

bariéra бариера, ограда, мантинела : **celní** ~ митническа бариера;

informační ~ информационна бариера, **jazyková** ~ езикова бариера

barter бартер, размяна

barterový бартерен: ~ **á dohoda** бартерно споразумение; ~ **obchod** бартерна търговия, бартерна сделка

benevolence благосклонност

benevolentní благосклонен: ~ **rozhodnutí** благосклонно решение

berní данъчен: ~ **úřad** данъчна служба

bezbrannost беззащитност

bezcelní безмитен, неподлежащ на обмитяване ~ **zóna** безмитна зона

bezcný безстойностен, евтин, незначителен, маловажен, който е без значение

bezdomovec бездомник

bezduvodně неоснователно, безпричинно, необосновано

bezduvodný неоснователен, безпричинен, несъстоятелен

bezhotovostní който се осъществява по банков път: ~ **platební styk**

плащания по банков път; ~ **převod** превод по банков път;

~ **přepážka** гише за неплатежни операции

bezmocnost безпомощност: **stav ~i** безпомощно състояние

bezmocný немощен, безпомощен, беззащитен, безсилен

bezodkladný неотложен, срочен, незабавен, спешен

bezpečnost безопасност, сигурност: **národní/státní** ~ държавна сигурност

bezpečnostní охранителен, предпазен: ~ **agentura** (частна) охранителна

фирма; ~ **informační služba (BIS)** Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС); ~ **opatření** предохранителни, предпазни мерки;

~ **orgány** органи на сигурността; ~ **pás** предпазен колан

bezpečný безопасен, сигурен, надежден

bezplatný безплатен

bezpodmínečný безусловен, задължителен

bezprávi безправие, несправедливост: **dopustit se** ~ извърша

несправедливост към някого, спрямо някого, постъпя

несправедливо с някого

bezprávný безправен, лишен от права

bezprecedentní безпрецедентен

bezprizorní безпризорен

bezrizikový който е без рискове

beztrestnost безнаказаност

beztrestný безнаказан, ненаказан

bezúhonnost безупречност, изрядност

bezúčelný който е без определена цел, безцелен

bezúhonný безупречен, изряден

bezúplatný безплатен; безвъзмезден

- bezúročný** безлихвен: ~**á půjčka** безлихвен заем
- bezvládí** безвластие, анархия
- bianko** чист, празен, непопълнен: ~ **směnka** непопълнена полица, празен запис на заповед/менителница
- bilance** баланс, равносметка: **obchodní** ~ търговски баланс
- bilancovat** правя баланс, балансирам
- bilaterální** билатерален, двустранен: ~ **smlouva** двустранен договор
- blok** блок: **politický** ~ политически блок
- blokáda** блокада: **hospodářská** ~ икономическа блокада
- blokování** блокиране
- blokovaný** блокиран: ~ **účet** блокирана сметка
- blokovat** блокирам
- boj** бой, битка, сражение, борба
- bojkot** бойкот: ~ **voleb** бойкот на избори; **vyhlásit** ~ обявя бойкот
- bojkotovat** бойкотирам
- bolestné** обезщение за нанесена телесна повреда, за злополука:
~ **vymáhat** ~ изисквам обезщение за нанесена телесна повреда
- bonifikace** бонификация
- bránit** защитавам, закрилям, браня,
- brutalita** бруталност, грубост
- břemeno** бреме, товар, тежест: **daňové** ~ данъчно бреме
- burza** борса: ~ **cenných papírů** борса за ценни книжа; **černá** ~ черна борса; **devizová** ~ валутна борса; **obchodovat na** ~e търгувам на борсата; **peněžní** ~ парична борса
- burzovní** борсов: ~ **makléř** борсов посредник
- bydlet** живея на определено място, пребивавам
- bydliště** жилище, местоживееене, местожителство: **neznámé** ~ неизвестно местожителство; **přechodné** ~ временно местоживееене, местожителство; **trvalé** ~ постоянно местожителство, постоянен адрес
- byrokracie** бюрокрация, администрация, чиновничество
- byrokratický** бюрократичен: ~ **aparát** бюрократичен апарат
- byt** жилище, апартамент: **služební** ~ служебен апартамент

byznys бизнес: **nelegální** ~ нелегален бизнес

byznysmen бизнесмен

C

cela килия; **věžeňská** ~ затворническа килия

celní митнически: ~ **deklarace** митническа декларация; ~ **dohled/dozor** митнически надзор; ~ **poplatek** митническа такса; ~ **prohlášení** митническа декларация; ~ **tarif** митническа тарифа; ~ **úřad** митническо управление, митница

celnice митница

celník митничар

cena цена; стойност: ~ **podle ceníku** цена по ценоразпис; ~ **za jednotku** единична цена; **fakturovaná** ~ фактурирана цена; **maloobchodní** ~ цена на дребно; **odhadní** ~ предполагаема цена; **pod tržní ~ou** под пазарната цена; **pohyblivá** ~ плаваща, подвижна цена; **průměrná** ~ средна цена; **regulace cen** регулиране на цените; **skutečná** ~ действителна цена; **slevit z ~y** намаля цена, направя отстъпка от цената; **tržní** ~ пазарна цена; **uvolnění cen** либерализация на цените; **velkoobchodní** ~ цена на едро; **výkupní** ~ изкупна цена; **zaváděcí** ~ промоционална цена

ceník ценоразпис

cenina облигация

cenit оценявам, определям цена

cenný ценен, скъпоценен: ~ **é papíry** ценни книжа

centrála централа, управление

centralizmus централизъм

centralizovat централизирам

centralizovaný централизиран

centrální централен, средищен, главен, генерален: ~ **banka** централна банка

cenzor цензор

cenzura цензура: **projít ~ou** минавам през ценура; **schváleno ~ou** разрешено, допуснато от цензурата

cenzurovat цензурирам, контролирам

certifikace сертифициране; даване/присъждане на сертификат:

povinná ~ задължително сертифициране

certifikát сертификат, свидетелство, удостоверение, потвърждение: ~

kvality сертификат за качество; ~ **původu** сертификат за произход;

vydat ~ издам сертификат

cesta път, пътека: **právní** ~ou по юридически път; **služební** ~

командировка; **soudní** ~ou по съдебен път; **úřední** ~ou по
официален път

cestovní пътен, пътнически, туристически: ~ **kancelář** туристическа

агенция; ~ **pas** (заграничен) паспорт

civilista цивилен, цивилно лице

civilní цивилен, граждански

cizina чужбина

cizinec чужденец

cizinecký който се отнася за чужденците, миграционен: ~ **á policie**

миграционен отдел на полицията; ~ **zákon** закон за чужденците,
миграционен закон

clo мито: **osvobodit od** ~a освобождавам от мито; **podléhat** ~u подлежа

на обмитяване; **vybírat** ~ събирам мито

cyklus цикъл

Č

- časový** който се отнася до време, времеви: ~**á působnost zákona** време на валидност на закон; ~**ě omezená podmínka** условие, ограничено с време; ~**é rozpětí** интервал от време; ~ **rámec** времева рамка
- část** част: **obecná ~ zákoníku** обща част на закон (кодекс); **popisná ~ (rozsudku)** описателна част (на присъда); ~ **žaloby** част на иск (тъжба)
- částečný** частичен: ~**é placení** частично плащане; ~**é plnění** частично изпълнение; ~ **uvazek** непълен щат (работен)
- částka** сума: ~ **s úroky** сума с лихвата; ~ **ve výši** сума в размер на/от ...; **dlužná** ~ дължима сума; **nezdanitelná** ~ необлагаема сума; **pojistná** ~ застрахователна сума; **vyplacená** ~ изплатена сума; **zúročená** ~ олихвена сума; **celková** ~ обща сума
- černý (přen.)** забранен, нелегален: ~**á stavba** нелегален строеж; ~ **obchod** нелегална търговия, черна борса, черен пазар; ~ **trh** черен пазар; ~ **pasážér** пътник без билет
- čest** чест: **věc ~i** въпрос на чест; **urážka na ~i** оскърбление, нанасяне на обида
- čestný** честен; официален: ~**é prohlášení** заявление/декларация; ~**é slovo** честна дума; ~**á výjimka** почетно изключение
- čin** постъпка, действие: **trestný** ~ наказуемо деяние, престъпление; **dopustit se trestného ~u** извършвам наказуемо деяние/ престъпление; **majetkový trestný** ~ имотно наказуемо деяние/ престъпление; **zabránit trestnému ~u** предотвратя наказуемо деяние/престъпление
- činit** извършвам, правя, оказвам: ~ **nátlak** оказвам натиск; ~ **odpovědným** правя някого отговорен; ~ **opatření** вземам мерки; ~ **si nárok** имам претенции, претендирам; **škoda činí ...** щета влиза на ...
- činitel** деятел, фактор: **odpovědný** ~ отговорен фактор, лице
- činnost** дейност, активност, действие: **boj s trestnou ~í** борба

с престъпността; ~ **státních orgánů** дейност на държавните органи; **majetková trestná** ~ имотни престъпления; **navádění k trestné ~i** подтикване към наказуема дейност; **nezákonná** ~ незаконна дейност; **obchodní** ~ търговска дейност; **provozovat podnikatelskou** ~ извършвам предприемаческа дейност, предприемач съм; **teroristická** ~ терористична дейност; **zprostředkovatelská** ~ посредническа дейност

číslo номер: ~ **bankovního účtu** номер на банкова сметка; ~ **jednací** входящ номер, изходящ номер; **podací** ~ входящ номер (на писмен документ); **registrační** ~ регистрационен номер, номер на регистрация; **rodné** ~ единен граждански номер (ЕГН); **evidenční** ~ регистрационен номер

článek 1. статия 2. член, клауза: ~ **stanov** член на устав; ~ **zákona** член на закон; **podle ~u smlouvy** според член на договора

člen член: ~ **představenstva** член на управителен съвет; **zakládající** ~ основател

čtvrtletí тримесечие

čtvrtletní тримесечен: ~ **plán** тримесечен план

D

daktyloskopie дактилоскопия

daň данък, налог: ~ **ze mzdy/z příjmu** подоходен данък, данък върху доход; ~ **z nemovitosti** данък върху недвижими имоти; ~ **z úroků** данък върху лихва; ~ **z přidané hodnoty (DPH)** данък добавена стойност (ДДС); **darovací** ~ данък върху дарения; **dědická** ~ данък върху наследство; **neplatič** ~ě който не плаща данъци; **odvádět** ~ě внасям, плащам данъци; **plátce** ~ě платец на данъци, данъкоплатец; **platit** ~ě плащам данъци, **spotřební** ~ акциз; **vybírat** ~ě събирам данъци; **vyhýbat se placení** ~í избягвам плащане на данъци; **vymáhat** ~ě принуждавам някого да плати данъците (по съдебен път), събирам данък принудително; **zvýšení** ~í увеличаване на данъците; ~ **z obratu** данък върху оборота; **přímá/nepřímá** ~ пряк/ косвен данък

danit облагам с данък

daňový данъчен: ~**á povinnost** задължение за плащане на данъци; ~**á sazba** данъчна тарифа, данъчна ставка; ~**á soustava** данъчна система; ~**á srážka** данъчна удръжка; ~**á úleva** данъчно облекчение; ~**é nedoplatky** недобори; ~**é přirážky** данъчно увеличение; ~**é přiznání** данъчна декларация; ~ **podvodník** укривател на данъци, ~ **dluh** данъчно задължение; ~ **dlužník** длъжник, данъчно задлъжнял; ~ **ráj** данъчен рай; ~ **únik** укриване на данъци; ~ **úřad** данъчно управление; ~ **zákon** данъчен закон, закон за данъците

dar дар, дарение: **příjemce** ~u получател на дарение

dárce дарител

darovací дарителски: ~ **smlouva** договор за дарение, дарителски договор

darovat дарявам, подарявам, правя дарение: ~ **svobodu** дарявам свобода

- data** данни: **osobní** ~ лични данни; **zpracování dat** статистическа обработка на данни
- datum** дата: ~ **splatnosti** дата на плащане, краен срок за плащане; ~ **narození, úmrtí** дата на раждане, на смърт
- dávat** давам, подарявам, предоставям (нещо на някого): ~ **darem** давам като подарък; ~ **na splátky** давам на изплащане; ~ **do zástavy** залагам, давам в заложна къща; ~ **určitou pravomoc** давам определено правомощие
- dávky** такса, налог, данък; парични суми: ~ **důchodového pojištění/ zabezpečení** такси за пенсионно осигуряване; **vyplácení sociálních dávek** изплащане на социални помощи
- dbát** стриктно спазвам, придържам се към нещо, следя: ~ **směrníc** придържам се към инструкции, директиви; ~ **pokynů** спазвам, придържам се към наставления, инструкции, ~ **na dodržování pořádku** следя за спазването на реда
- de facto** де факто, фактически, в действителност
- de iure** де юре, по закон
- dealer** дилър: **drogový** ~ дилър на наркотици
- debata** разговор, дебат: **bez** ~у без обсъждане, без дебат
- decentralizace** децентрализация
- dědic** наследник: ~ **ze zákona** наследник по закон; **jediný** ~ единствен наследник; **zákonný** ~ законен наследник
- dědictký** наследствен: ~ **á daň** данък наследство; ~ **á smlouva** договор за наследство; ~ **á žaloba** наследствен иск; ~ **é právo** наследствено право; ~ **podíl** наследствена част, дял от наследство
- dědictví** наследство: **odmítnout** ~ отказвам наследство; **spory o** ~ спорове за наследство
- deficit** дефицит
- definice** дефиниция, определение
- definitivní** окончателен: **rozhodnout s** ~ **platností** взема окончателно решение, което не подлежи на обжалване
- deflace** дефлация
- deklarace** декларация: ~ **lidských práv** Декларация за правата на човека

deklarovat декларирам

dekret декрет, указ, постановление

delegace делегация

delikt закононарушение, правонарушение, престъпление:

~y **mladistvých** закононарушения от непълнолетни; **mravnostní** ~
нарушение на морала

delikvent закононарушител: **mladistvý** ~ непълнолетен
закононарушител

dementovat опровергавам

demise оставка: ~ **vlády** оставка на правителството; **podat** ~i подам
оставка

demokracie демокрация

demonstrace демонстрация

deportace депортиране

depozitář хранилище

destrukce деструкция, разрушаване

detail детайл, подробност

detektiv детектив: **policejní** ~ детектив на полицията; **soukromý** ~
частен детектив

devalvace девалвация, обезценяване

devastace опустошение, разруха

diplomat дипломат

diplomatický дипломатически, дипломатичен: ~**á imunita**

дипломатически имунитет; ~**á mise** дипломатическа мисия; ~ **pás**
дипломатически паспорт; ~**á jednání** дипломатически преговори;
~**ou cestou** по дипломатически път; ~ **zásah** дипломатическа намеса;
~**á odpověď** дипломатичен отговор

disciplinární дисциплинарен: ~ **trest** дисциплинарно наказане

diskreditovat дискредитирам, оронвам нечий авторитет

diskriminace дискриминация: **rasová** ~ расова дискриминация

diskuse дискусия

disponovat имам на разположение, разполагам: ~ **kapitálem** разполагам
с капитал; ~ **majetkem** разполагам с имущество

dispozice 1. разположение: **být k ~i** на разположение съм

2. предразположение, предпоставка: **mít ~i k něčemu**

предразположен съм към нещо, имам склонност към нещо

dividenda дивидент: **brát ~y** вземам дивиденди; **vyplácení dividend**

изплащане на дивиденди

dluh дълг: **částečné prominutí ~u** частично опрощаване на дълг;

státní ~ държавен дълг; **vymáhat ~** принуждавам някого да заплати

дълг; **vyrovnat ~** изплащам дълга си; **zaplacení/vyrovnání ~u**

изплащане на дълг

dluhopis облигация

dlužit дължа

dlužní който се отнася до облигация: ~ **úpis** парично задължение,

писмена декларация за задължение

dlužný който се отнася до дълг, дължим, незаплатен: ~ **á částka**

дължима сума, парично задължение

doba време, период: **během ~y platnosti** по време на валидността;

~ **odnětí svobody** период на лишаване от свобода; ~ **spáchání**

trestného činu време на извършване на престъплението; **na ~u**

neurčitou постоянно; за неопределено време

dobropis записване в кредит, кредитно известие

dodatek добавка, приложение, допълнение, анекс: ~ **ke smlouvě**

приложение/анекс към договор

dodací отнасящ се до доставка: ~ **lhůta** срок за доставяне, за доставка; ~

podmínky условия за доставка; ~ **smlouva** договор за доставка, ~ **list**

товарителница

dodavatel доставчик, снабдител: **zahraniční ~** чуждестранен доставчик

dohled надзор: **celní ~** митнически надзор; **soudní ~** съдебен надзор

dohoda споразумение, договорка: ~ **o ceně** споразумение за цената; ~

o hmotné zodpovědnosti споразумение за материална отговорност;

~ **o náhradě škody** споразумение за покриване на щети; ~ **o pracovní**

činnosti/o provedení práce граждански договор; ~ **o rozvázání**

pracovní smlouvy споразумение за прекратяване на трудов договор,

прекратяване на трудов договор по взаимно съгласие; ~ **o placení**

alimentů споразумение за плащане на издръжка; **dosáhnout ~y/ dospět k ~ě** постигна споразумение; **řešit spor ~ou** решавам спор чрез споразумение; **uzavřít ~u** сключа споразумение

dokázat докажа: ~ **alibi** докажа алиби; ~ **nevinu** докажа невинност

doklad документ: **cestovní ~у** пътни документи, международен/ задграничен паспорт; ~ **o pojištění** документи за застраховка; ~ **totožnosti** документ за самоличност; ~ **y k žádosti** документи към заявление, към молба; **falešný ~** фалшив, фалшифициран документ; **ověřený ~** нотариално заверен документ; **právní ~** юридически документ; **účetní ~** счетоводен документ; **úřední ~** официален документ; **výdajový (pokladní) ~** разходен касов ордер, **příjmový (pokladní) ~** приходен касов ордер

doktrína доктрина

dokument документ: **právně neplatný ~** юридически невалиден документ; **tajný ~** таен документ

dokumentární документален

dokumentovat документирам: **fotograficky ~ místo činu** снимам местопрестъплението

domáhat se домогвам се, изисквам: ~ **náhrady škod** изисквам обезщетение, покриване на щети; ~ **svých práv** домогвам се, изисквам, издействам правата си

domněnka предположение, допускане, презумпция: **nevyvratitelná ~** необорима презумпция

domovní къщен, който се отнася до дом, до къща: ~ **daň** данък сгради; ~ **prohlídka** обиск на жилище

donašeč доносник, клеветник

donucení принуда: **jednat z ~** действам по принуда

dopadení залавяне, хващане

dopadnout уловя, хвана, заловя: ~ **pachatele při činu** хвана извършителя на местопрестъплението

doplatek доплащане, допълнително платена сума, допълнителна такса: ~ **sociálního pojištění** доплащане за социални осигуровки

doprava транспорт

- dopustit se** провиня се, извърша, допусна: ~ **daňového podvodu** извърша данъчна измама; ~ **zpronevěry** извърша злоупотреба; ~ **chyby** допусна грешка
- doručit** връча, доставя, предам: ~ **do vlastních rukou** предам лично; ~ **k podpisu** предам за подпис
- doručovatel** приносител
- dosah** досег, обсег, кръг, сфера/периметър на действие: ~ **ustanovení** досег на постановление; ~ **zákona** сфера на действие на закона
- dosažení** постигане: ~ **zisku** постигане на печалба
- doslovně** буквално
- doslovný** буквален: ~ **výklad** буквално тълкуване
- dostavit se** явя се: ~ **jako svědek** явя се като свидетел; ~ **k soudu** явя се в съда; ~ **osobně** явя се лично
- dosvědčit** потвърдя, докажа, свидетелствам
- dotace** субсидия, финансиране: ~ **ze státního rozpočtu** субсидия от държавния бюджет; **poskytnout** ~ дам, предоставя субсидии, субсидирам; **účelová** ~ целева, специализирана субсидия; **získat** ~ получа субсидия, финансиране, помощи
- dotázat se** запитам, попитам, направя/отправя запитване: ~ **všech svědků** задам въпроси на всички свидетели
- dotazník** въпросник
- dotčený** засегнат, потърпевш
- dotovat** давам субсидия, субсидирам, подпомагам финансово
- dovolací** апелативен: ~ **soud** апелативен съд
- dovolání** апелиране; касационна жалба
- dovoz** внос: ~ **z ciziny** внос от чужбина; **nezákonný** ~ незаконен внос
- dovozní** вносен: ~ **povolení** разрешително за внасяне, за внос (на стоки); ~ **clo** мито за внос/вносно мито; ~ **zboží** вносни стоки
- doznání** признание: ~ **obviněného** признание на обвиняемия; ~ **trestného činu** признание на наказуемо деяние; ~ **vinu** признаване на вина
- dozor** надзор, наблюдение: **bankovní** ~ банков надзор; ~ **státního zástupce** прокурорски надзор; **právní** ~ правен надзор; **být pod ~em** под надзор съм; ~ **nad vyšetřováním** надзор над разследването;

policejní ~ полицейски надзор, контрол; **soudní** ~ съдебен надзор;
správní ~ административен надзор; **technický** ~ технически надзор;
stavební ~ строителен надзор

dozorčí надзорен, контролен: ~ **orgány** контролни органи; ~ **rada**
 надзорен съвет

dožádání молба; ~ **pomoci** молба, изискване на помощ

doživotí цял живот: **na** ~ пожизнено, до живот, до края на живота; **být**
odsouzen na ~ осъден съм на доживотен затвор

doživotní пожизнен; доживотен

dražba търг, разпродажба: **veřejná** ~ публичен търг

droga наркотик, дрога

drogový наркотичен, отнасящ се до наркотици

družstevní кооперативен

družstvo кооперация

držitel притежател; носител: ~ **autorských práv** притежател на
 авторските права

důchod пенсия: **invalidní** ~ инвалидна пенсия; **nárok na** ~ право на
 пенсия; **pobírat** ~ получавам пенсия

důkaz доказателство; аргумент: **doložit ~y ke spisu** предоставя
 доказателства към делото; **jednoznačný** ~ еднозначно, ясно
 доказателство; **navržení nových ~ů** предлагане на нови
 доказателства; **nepřímý** ~ непряко, косвено доказателство; **opatřit ~y**
 набавя, намеря доказателства; **pádný** ~ убедителен аргумент; **pro**
nedostatek ~ů поради липса на доказателства; **prozkoumání ~ů**
 проучване на доказателства; **získat ~y** получа доказателства;
zkoumání ~ů разглеждане на доказателства

důkladně щателно, внимателно

duplikát дубликат, препис, копие

důsledek последствие, последица, резултат: **v ~u** в следствие на

duševní душевен, психичен, психически: ~ **vlasnictví** интелектуална
 собственост; ~ **porucha** психично разстройство

důvěryhodnost достоверност: ~ **svědka** достоверност на свидетеля

důvěryhodný достоверен, заслужаващ доверие: ~**á osoba** лице, заслужаващо доверие; ~ **pramen/zdroj** достоверен източник
důvod повод, основание, причина, аргумент, мотив: ~ **k zatčení** причина за арестуване; ~ **zamítnutí žaloby** причина за отхвърляне на жалбата/обжалването; **vazební** ~у причини за задържане; **z finančních** ~ů поради финансови причини; **ze zdravotních** ~ů по здравословни причини
důvodný основателен: ~**á obava** основателно опасение
dvojí двоен: ~ **občanství** двойно гражданство

E

edice издание, поредица

ekonomie икономика (наука)

ekonomický икономически, стопански: ~**é vztahy** икономически
отношения

ekonomika икономика, стопанство

ekvivalent еквивалент

eliminace елиминиране

eliminovat елиминирам, изключвам

embargo ембарго

emigrační емиграционен

emigrant емигрант, изселник

eskorta ескорт, конвой

eskortovat ескортирам: ~ **zatčeného** ескортирам арестант

etapa етап: **závěrečná** ~ **vyšetřování** заключителен етап на
разследването

evakuace евакуация

evakuovat евакуирам

evidentní очевиден, явен

evidence регистър: **být v ~i** съм в регистър, регистриран; ~ **motorových**

vozidel регистър на моторните превозни средства; ~ **obyvatel**

регистър на населението; **vyřadit z** ~ отписвам

evidovat регистрирам

evidenční регистрационен: ~ **číslo** регистрационен номер

exekuce съдебно изпълнение

exekutiva изпълнителна власт, изпълнителен орган: **soudní** ~ съдбен

изпълнителен орган

exekutor съдия-изпълнител

exhumace ексхумация

exhumovat ексхумирам

exil изгнание; заточение

existence съществуване

expert експерт

expertíza експертиза: **balistická** ~ балистична експертиза; **soudní**

lékařská ~ съдебномедицинска експертиза; **závěr** ~у заключение на експертизата

extrém крайност, полюс

extrémista екстремист

F

fakt факт: **nezvratný** ~ неотменим факт

faktický фактически: ~ **důvod** фактически довод

faktografický фактографичен

faktor фактор: **integrační** ~ интеграционен фактор; **lidský** ~ човешки фактор; **organizační** ~ организационен фактор; **rozhodující** ~ решаващ фактор; **výrobní** ~ производствен фактор

faktura фактура: **předběžná** ~ предварителна фактура; **náležitosti** ~у реквизици на фактура, изисквания за фактура; **obsah** ~у съдържание на фактура; **úhrada** ~у плащане на фактура; **proforma** ~ проформа фактура; **proplatit** ~у платя фактура; **předložit** ~у представя фактура; **vystavit** ~у издам фактура; **zaslat** ~у изпратя фактура

fakturace фактуриация, фактуриране: ~ **odeslaného zboží** фактуриация на изпратената стока; **provést** ~и извърша, направя фактуриране, фактурирам

fakturační отнасящ се до фактура: ~ **podklady/údaje** данни, необходими за издаването на фактура

fakturovat фактурирам: ~ **zboží** фактурирам стоки

fáze фаза: **nevyléčitelná** ~ **nemoci** нелечима фаза на болестта; **počáteční** ~ начална фаза; **rozhodující** ~ решаваща фаза; **vstupovat do poslední** ~ навлизам в последната фаза

federace федерация

federální федерален: ~ **vláda** федерално правителство; ~ **rezerva** федерален резерв; **FBI** федерално бюро за разследване (ФБР)

federativní федеративен ~ **republika** федеративна република

fenomén феномен

fenomenální феноменален: ~ **úspěch** феноменален успех

fiasko провал, фиаско: **skončit** ~em претърпя провал; **utrpět** ~ претърпя фиаско, провал

fikce фикция

fiktivní фиктивен: ~ **nabídka** фиктивна оферта; ~ **poptávka** фиктивно търсене; ~ **osoba** фиктивно лице; ~ **zisk** фиктивна печалба

finále финал: **dostat se do** ~ достигна до финал

finální финален, краен: ~ **výrobek** краен продукт

finance финанси, финансови средства: **soukromé** ~ частни финанси; **státní** ~ държавни финанси; **veřejné** ~ публични (обществени) финанси; **ministerstvo** ~í министерство на финансите; **rozdělování** ~í разпределение на финансите

financování финансиране: **rozpočtové** ~ бюджетно финансиране; ~ **ze státního rozpočtu** финансиране от държавния бюджет; ~ **podniků** финансиране на предприятия; **zajistit** ~ осигуря финансиране

financovat финансирам: ~ **politickou stranu** финансирам политическа партия; ~ **výrobu** финансирам производство

finanční финансов: ~ **analýza** финансов анализ; ~ **krize** финансова криза; ~ **operace** финансова операция; ~ **politika** финансова политика; ~ **pomoc** финансова помощ; ~ **reforma** финансова реформа; ~ **rok** финансова година; ~ **stabilita** финансова стабилност; ~ **trhy** финансови пазари; ~ **system** финансова система; ~ **účast** финансово участие; ~ **úřad** данъчна служба, данъчно управление; ~ **zabezpečení** финансово осигуряване; ~ **záruka** финансова гаранция; **porušení** ~ **disciplíny** нарушаване на финансова дисциплина; **výkaz o ~m stavu** отчет за финансово състояние; ~ **zdroje** финансови източници; **být ve ~ tísní** бъда във финансово притеснение; **převzít** ~ **závazky** приема/поема финансово задължение

finančník финансист

firemní фирмен: ~ **logo** фирмено лого; ~ **právo** фирмено право

firma фирма: **auditorská** ~ одиторска фирма; **daňově poradenská** ~ данъчно-консултантска фирма; **dceřiná** ~ дъщерна фирма; **dodavatelská** ~ фирма-доставчик; **makléřská** ~ брокерска фирма; **obchodní** ~ търговска фирма; **poradenská** ~ консултантска фирма; **renomovaná** ~ реномирана фирма; **zprostředkovatelská** ~ посредническа фирма; **postavení ~y na trhu** позиция на фирмата на

пазара; **vést ~u** ръководя фирма; **založit ~u** основа фирма;
zastupovat ~u представлявам фирма; **žalovat (někoho) jménem ~y**
 подавам иск от името на фирма

fixace фиксиране: ~ **cen** фиксиране на цени

fixní фиксиран: ~ **ceny** фиксирани цени; ~ **plat** фиксирана заплата

fluktuace флукутация, текучество: ~ **pracovních sil** флукутация,
 текучество, преливане на работна сила

fond фонд: **bytový** ~ жилищен фонд; **devizový** ~ валутен фонд;

investiční ~ инвестиционен фонд; **měnový** ~ валутен фонд;

nadační ~ фондация; **penzijní** ~ пенсионен фонд; **podílový** ~ дялов

фонд; **pojistný** ~ застрахователен фонд; **privatizační** ~

приватизационен фонд; **rezervní** ~ резервен фонд; **vytváření**

mimorozpočtových ~ů създаване на извънбюджетни фондове; ~

sociálního zabezpečení фонд за социално осигуряване

fondový фондов: ~ **á burza** фондова борса

forma форма: **uvést ve ~ě důkazu** представя под формата на
 доказателство

formace формация: **politická** ~ политическа формация; **společenská** ~
 обществена формация

formalita формалност: **splnit náležitě** ~у изпълня съответните
 формалности; **je to pouhá** ~ това е само формалност

formální формален: ~ **námítky** формални възражения; ~ **povolení**
 формално разрешение; ~ **protest** формален протест; ~ **uznání**
 формално признание

formulace формулировка: ~ **otázky** формулировка на въпрос; ~ **zásad**
 формулировка на принципи

formulář формуляр, бланка: **nevyplněný** ~ непопълнен формуляр;
předtištěný ~ формуляр, бланка; ~ **na daňové přiznání** формуляр за
 данъчна декларация; ~ **žádosti** формуляр за заявление/молба;
vyplnit ~ попълня формуляр

formulovat формулирам: ~ **politický program** формулирам

политическа програма; ~ **smlouvu** формулирам, оформям договор;

~ **závěrečnou řeč** формулирам заключителна реч; ~ **žádost**
формулирам молба

frakce фракция: **parlamentní** ~ парламентарна фракция

fungování функциониране: ~ **institucí** функциониране, работа
на институциите

fungovat функционирам, действам, работя: ~ **jako poradce**
функционирам/работя като консултант

funkce функция: **čestná** ~ почетна функция; **rezignovat na** ~i откажа се
от функция/подам оставка; **zbavit** ~ отнема функция

funkcionář функционер: **stranický** ~ партиен функционер

fyzický физически: ~**á osoba** физическо лице

fúze фузия

G

gangster гангстер

garance гаранция: **bankovní** ~ банкова гаранция; ~ **na výrobky** гаранция за изделия; ~ **na zboží** гаранция за стоки; **poskytnout ~i** предоставя гаранция

garant гарант

garantovat гарантирам: ~ **kvalitu výrobku** гарантирам качеството на изделието; ~ **práva** гарантирам права

generální генерален: ~ **oprava** генерален ремонт; ~ **ředitel** генерален директор

genocida геноцид

globalizace глобализация

globální глобален: ~ **problémy společnosti** глобални проблеми на обществото

grant грант, финансиране, субсидия: **formou ~ů** под форма на грантове; **dostat** ~ получа грант

guvernér губернатор: ~ **České národní banky** губернатор на Чешка народна банка

H

- hájit** защитавам: ~ **pravdu** защитавам истината; ~ **obžalovaného před soudem** защитавам обвиняем пред съда; ~ **zájmy** защитавам интереси
- harmonogram** график: **pracovní** ~ работен график; ~ **výrobního procesu** график на производствения процес
- havárie** авария: ~ **elektrárny** авария на електроцентра
- havarijní** авариен: ~ **pojištění** авто каско; ~ **stav** аварийно състояние
- hazard** хазарт
- hazardér** авантюрист, хазартен играч, човек, който рискува необосновано
- hazardní** хазартен: ~ **hra** хазартна игра; ~ **hráč** хазартен играч
- hazardovat** рискувам: ~ **se životem** рискувам живота си
- hegemonie** хегемония, надмощие, върховенство, първенство: **boj o ~i** борба за хегемония; **usilovat o ~i** стремя се към хегемония
- hierarchický** йерархичен: ~ **princip** йерархичен принцип; ~ **á struktura** йерархична структура
- hierarchie** йерархия: **sociální** ~ социална йерархия; ~ **hodnot** йерархия на ценности
- hladina** равнище, ниво: **cenová** ~ ценово равнище
- hlas** глас: **rozhodující** ~ решаващ глас; **sčítání ~ů** преброяване на гласовете; **většina ~ů** мнозинство (болшинство) от гласовете; **schválit většinou ~ů** приемам с мнозинство (болшинство) от гласовете; **dát ~ komu** дам глас на кого
- hlasovací** избирателен, изборен: ~ **lístek** избирателна бюлетина, ~ **místnost** тъмна стаичка
- hlasování** гласуване: **tajné** ~ тайно гласуване
- hlasovat** гласувам: ~ **pro návrh/proti návrhu** гласувам за/против предложение
- hlava** глава: ~ **státu** държавен глава

hlavní главен: ~ **přelíčení** главно заседание; ~ **město** столица

hmota материя; маса: **pohonné** ~у горива

hmotný материален: ~ **majetek** материално имущество; ~**á odpovědnost**

материална отговорност; ~**é právo** материално право; ~**á škoda**

материална щета; ~**á úspora** материални спестявания; ~**á**

zainteresovanost материален интерес, материална заинтересованост

hodina час: **policejní** ~ полицейски час; **přesčasové** ~у часове

извънреден труд; **úřední** ~у приемни часове, работно време

(в институция)

hodnocení оценка: **ekonomické** ~ икономическа оценка; **obecné** ~ обща

оценка; **statistické** ~ статистическа оценка; **úřední** ~ служебна

оценка; ~ **efektivnosti** оценка на ефективността; ~ **podniku** оценка

на предприятие; ~ **výkonnosti** оценка на ефективността; **provádět** ~

извършвам оценка, оценявам, **metodika** ~ методика за оценяване

hodnost чин; степен: **akademická** ~ академична степен; **služební** ~

служебен чин, ранг; **vědecká** ~ научна степен; **vojenská** ~ военен чин

hodnota стойност: **absolutní** ~ абсолютна стойност; **číselná** ~ числена

стойност; **dovolená** ~ позволена, допустима стойност; **extrémní** ~

екстремна стойност; **fiktivní** ~ фиктивна стойност; **jmenovitá** ~

номинална стойност; **komplexní** ~ комплексна стойност; **konečná** ~

крайна стойност; **konstantní** ~ константна, постоянна стойност;

kritická ~ критична стойност; **limitní** ~ лимитна стойност;

maximální ~ максимална стойност; **minimální** ~ минимална

стойност; **nabývací/pořizovací** ~ себестойност; **nulová** ~ нулева

стойност; **optimální** ~ оптимална стойност; **peněžní** ~ парична

стойност; **počáteční** ~ начална стойност; **pojistná** ~ застрахователна

сума; **poměrná** ~ сравнителна стойност; **průběžná** ~ текуща

стойност; **průměrná** ~ средна стойност; **přibližná** ~ приблизителна

стойност; **původní** ~ първоначална стойност; **skutečná** ~

действителна, истинска стойност; **tržní** ~ пазарна стойност; **účetní** ~

счетоводна стойност; **vypočtená** ~ изчислена стойност; **zůstatková** ~

остатъчна стойност; **daň z přidané** ~у (DPH) данък добавена

стойност (ДДС); **jmenovitá** ~ **akcie** номинална стойност на акция;

snížit ~u намаля стойност; **vypočítat** ~u пресметна, изчисля стойност; **zvýšit** ~u увеличила стойност

hodnotící оценяващ, който се отнася до оценка, оценъчен: ~ **system** система за оценяване

hodnotit оценявам: ~ **výrobu** оценявам производството

holding холдинг

holdingový холдингов: ~**á firma** холдингова фирма; ~**á společnost** холдингова компания

homogenní хомогенен

honorář хонорар, надница: **autorský** ~ авторски хонорар; ~ **za vystoupení** хонорар за представление; **dávat** ~ давам хонорар; **vyplatit** ~ изплатя хонорар

honorovaný хоноруван

hospodaření стопанисване: ~ **majetkem** стопанисване на имущество; **finanční** ~ финансово стопанисване, управление; **zpráva o výsledcích** ~ доклад за резултатите от стопанисването (икономическите резултати)

hospodařit разпореждам се с; управлявам, стопанисвам: ~ **dle rozpočtu** управлявам средства според бюджета; ~ **s majetkem** разпореждам се с имущество

hospodářský стопански, икономически: ~ **cyklus** стопански, икономически цикъл; ~**á činnost** стопанска дейност; ~**é jevy** стопански, икономически явления; ~**á krize** стопанска, икономическа криза; ~ **nátlak** икономически натиск; ~ **odbor** икономически отдел; ~**á politika** стопанска, икономическа политика; ~ **rok** икономическа година; ~ **růst** стопански, икономически растеж; ~**á samostatnost** стопанска, икономическа независимост; ~**á soběstačnost** стопанско, икономическо самозадоволяване; ~**á soutěž** конкуренция; **Úřad pro ochranu ~é soutěže** Комисия за защита на конкуренцията; ~**á špionáž** стопански, икономически шпионаж; ~ **výsledek** икономически резултат; ~**á zainteresovanost** стопанска, икономическа заинтересованост

- hospodářství** стопанство, икономика: **národní** ~ национално стопанство; **naturální** ~ натурално стопанство; **plánované** ~ планово стопанство; **rozpočtové** ~ бюджетно стопанство; **řízené** ~ ръководено от държавата стопанство; **směnné** ~ разменно стопанство; **tržní** ~ пазарно стопанство, пазарна икономика
- hotovost** наличност; пари в брой; кеш; на ръка: **pokladní** ~ касова наличност; ~ **v bance** парична наличност в банка; **placení v ~i** плащане в брой, плащане на ръка; **výběr ~i** изтегляне на пари в брой
- hradit** плащам, покривам (разходи): ~ **cestovné** покривам пътни разноски; ~ **náklady/výdaje** покривам разходи; ~ **škody** плащам за причинени вреди; ~ **odškodnění** покривам, плащам обезщетение
- hranice** граница: **státní** ~ държавна граница; **za ~emi** зад граница (в чужбина)
- hraničit** гранича: **to hraničí s provokací** това граничи с провокация
- hraniční** граничен: ~ **kontrola** граничен контрол, гранична проверка; ~ **přechod** граничен контролнопропускателен пункт (ГККП)
- hrazení** покриване на разноски; обезщетяване: ~ **nákladů** покриване на разноски
- hrdina** герой: **národní** ~ национален герой
- hrdinský** героичен, геройски, доблестен: ~ **čin / skutek** героична постъпка; ~ **zápas** героична борба, героичен бой
- hromada** купчина, куп: **valná** ~ общо (годишно) събрание (на фирма, дружество, организация); **mimořádná valná** ~ извънредно общо събрание; **řádná valná** ~ редовно общо събрание; **ustavující valná** ~ учредително общо събрание; **rozhodnutí valné ~y** решение на общото събрание; **svolat valnou ~u** свикам общо събрание
- hromadění** натрупване: ~ **majetku** натрупване на имущество; ~ **kapitálu** натрупване на капитал
- hromadit** трупам, натрупвам, събирам: ~ **majetek/jmění** събирам имот; ~ **zásoby** трупам запаси; ~ **zkušenosti** трупам опит
- hromadný** обществен; общ, групов, масов: ~ **á doprava** обществен транспорт; ~ **é propouštění zaměstnanců** масово уволняване на служители; ~ **é sdělovací prostředky** средства за масова информация;

~ **útěk** масово бягство; ~ **jev** масово явление; **zbraně ~ého ničení** оръжия за масово унищожение

hrozba заплаха: **pod ~ou trestu** под заплаха от наказание

hrozit заплашвам, застрашavam: ~ **trestem odnětí svobody** заплашвам с лишаване от свобода

hrubý 1. груб: ~**á nedbalost** груба небрежност; ~**é porušování předpisů** грубо нарушение на разпоредби; ~**á chyba** груба грешка 2. брутен: ~ **příjem** брутен доход; ~ **domácí produkt (HDP)** брутен вътрешен продукт (БВП); ~**á mzda** брутна заплата; 3. общ, приблизителен: **v ~ých rysech** в общи линии, черти; ~ **odhad** приблизителна оценка

hypoteční ипотечен: ~ **banka** ипотечна банка; ~ **dluh** ипотечен дълг; ~ **půjčka** ипотечен заем; ~ **úvěr** ипотечен кредит; ~ **záruka** ипотечна гаранция

hypotéka ипотека: ~ **na nemovitosti** ипотека на недвижими имоти; ~ **s nulovou a nízkou úrokovou sazbou** ипотека с нулев и нисък размер на лихвен процент; ~ **s variabilní úrokovou sazbou** ипотека с променлив лихвен процент; **splácet** ~ изплащам ипотека; **poskytovat ~u** предоставям, давам ипотека

hypotetický хипотетичен: ~ **výklad** хипотетично тълкуване

hypotéza хипотеза

CH

chaos хаос: **vyvolat/způsobit** ~ предизвикам/причиня хаос

chaotický хаотичен: ~ **stav** хаотично положение

charakter характер

charakteristický характерен, типичен: ~ **é gesto** характерен жест; ~ **é jednání** характерно поведение; ~ **rys** характерна черта; ~ **á vlastnost** характерна особеност; ~ **znak** характерен белег, отличителен знак

charakteristika характеристика

charakterizovat характеризирам

charita благотворителност

charitativní благотворителен: ~ **činnost** благотворителна дейност

chladnokrevnost хладнокръвие: **zachovat** ~ запазя хладнокръвие

chladnokrevný хладнокръвен: ~ **vrah** хладнокръвен убиец

chování поведение: **bezúhonné** ~ безупречно поведение; ~ **stran před soudem** поведение на страните пред съда; **pravidla** ~ правила за поведение, етикет

chovat se държа се: ~ **nevhodně u soudu** държа се неуместно в съда

chráněný защитен: ~ **á značka** запазена марка; ~ **svědek** защитен свидетел

chránit защитавам: ~ **své zájmy** защитавам своите интереси

chyba грешка: **formální** ~ формална грешка; **tisková** ~ печатна грешка; **účetní** ~ счетоводна грешка; **dělat** ~у правя, допускам грешки, греша; **napravit** ~у поправя грешки; **odstranit** ~у премахва грешки; **zastírat** ~у прикривам грешки

chybný погрешен, грешен: ~ **krok** погрешна стъпка; ~ **é plánování** погрешно планиране; ~ **úsudek** погрешно мнение, преценка

chybovat греша

ideál идеал: **humanitní** ~у хуманни идеали; **utopické** ~у утопични
идеали

idealismus идеализъм

idealizovat идеализирам: ~ **vývoj** идеализирам развитието

ideální идеален: ~ **podíl nemovitosti** идеален дял от недвижим имот

identický идентичен

identičnost идентичност

identifikace идентификация, идентифициране: ~ **doličného předmětu**

идентификация на вещественно доказателство; ~ **mrtvoly**

идентифициране на труп

identifikační идентификационен: ~ **číslo** идентификационен номер;

~ **číslo organizace (IČO)** единен идентификационен код (ЕИК)

identifikovat идентифицирам: ~ **zločince** идентифицирам престъпник

identita идентичност, самоличност: **národní** ~ национална

идентичност; **zjistit ~u osoby** установя самоличност на лице

ideologie идеология: **fašistická** ~ фашистка идеология; **komunistická** ~

комунистическа идеология

ignorace липса на интерес, пренебрежение

ignorance невежество, незнание

ignorant невежа

ignorantství невежество

ignorovat игнорирам, пренебрегвам: ~ **fakta** игнорирам фактите

image имидж, външен вид: **změnit** ~ променя имидж

imigrace имиграция

imigrační имиграционен: ~ **politika** имиграционна политика; ~ **vlna**

имиграционна вълна; ~ **zákony** имиграционни закони

imigrant имигрант, заселник

import импорт, внос: ~ **zboží** внос на стоки

importní импортен, вносен; отнасящ се до внос: ~ **povolení** разрешение за внос

importovaný вносен: ~ **é zboží** вносни стоки

importovat импортирам, внасям

imunita имунитет: **diplomatická** ~ дипломатически имунитет; **poslanecká** ~ депутатски имунитет; **mít ~u** имам имунитет; **zbavit ~y** отнема имунитет

inaugurace тържествено встъпване в длъжност

inaugurační които се отнася до тържествено встъпване в длъжност: ~ **projev** реч при встъпване в длъжност

inaugurovat тържествено въвеждам в служба

incident инцидент: **ozbrojený** ~ въоръжен инцидент

index индекс: **burzovní** ~ борсов индекс; **celkový** ~ **inlace** общ индекс на инфлацията; **hodnotový** ~ индекс на стойността; **odbytový** ~ индекс на пласмента; **úhrnný** ~ **spotřebitelských cen** общ индекс на потребителските цени; ~ **akcií** индекс на акции; ~ **maloobchodních cen** индекс на цените на дребно; ~ **životního minima** индекс на екзистенц минимума; **růst ~u** растеж на индекса

indexace индексация, индексирание: ~ **důchodů** индексирание на пенсиите; ~ **příjmů obyvatel** индексирание на доходи на жителите

indiskrétní нетактичен, недискретен: ~ **otázka** нетактичен въпрос

inlace инфлация: **roční** ~ годишна инфлация; **skrytá** ~ скрита инфлация; **boj proti ~i** борба срещу инфлацията; **míra** ~ размер на инфлацията; **vývoj** ~ развитие на инфлацията

inflační инфлационен: ~ **politika** инфлационна политика; ~ **spirála** инфлационна спирала; ~ **tlak** инфлационен натиск

informace информация: **vědecko-technická** ~ научно-техническа информация; **dostupnost ~í** достъпност на информацията; **únik ~í** изтичане на информация; **utajená** ~ засекретена информация; **zdroj ~í** източник на информация; **zneužívání ~í** злоупотребяване с информация; **poskytovat** ~ предоставям информация

informační информационен: ~ **kanál** информационен канал; ~ **služba** информационна служба

informativní информативен

informátor информатор

informátorský информаторски: ~**á síť** информаторска мрежа

informovanost информираност: **veřejná** ~ обществена информираност

informovaný информиран

infrastruktura инфраструктура

iniciativa инициатива: **občanské** ~у граждански инициативи; **chopit**

se ~у взема, поема инициативата

iniciátor инициатор

inkasovat инкасирам: ~ **peníze** инкасирам пари; ~ **pohledávky**

инкасирам вземания

inovace иновация

inovační иновационен: ~ **program** иновационна програма

inovovat иновирам, подобрявам: ~ **výrobu** иновирам производство

insinuace инсинуация

insolvence несъстоятелност: ~ **firmy** несъстоятелност на фирмата

insolventní несъстоятелен: ~ **dlužník** несъстоятелен длъжник

insolventnost несъстоятелност

inspekce инспекция: **obchodní** ~ търговска инспекция; **daňová** ~

данъчна инспекция; ~ **životního prostředí** инспекция по околна среда; **provádět** ~и провеждам, извършвам инспекция

inspekční инспекционен

inspektor инспектор: **dopravní** ~ транспортен инспектор; **podnikový** ~

инспектор на предприятие; **policejní** ~ полицейски инспектор

instance инстанция: **odvolat se k nejvyšší** ~и обжалвам към върховна

инстанция; **prohrát spor v první** ~и загубя спор на първа инстанция

instituce институция: **kulturní** ~ културна институция; **nevládní** ~

неправителствена институция; **právní** ~ юридическа институция;

veřejnoprávní ~ обществена институция; ~ **vojenských pozorovatelů**

институция на военни наблюдатели

institucionalizovat институционализирам

institucionální институционален: ~ **charakter** институционален

характер; ~ **vazby** институционални връзки

instrument инструмент, средство

instruovat инструктирам

integrace интеграция: **evropská** ~ европейска интеграция

integrační интеграционен: ~ **proces** интеграционен процес

integrální интегрален: ~ **část smlouvy** интегрална част от договор; ~ **složka** интегрален компонент

integrita цялостност, цялост, неделимост

integrovaný интегриран: ~ **řídící systém** интегрирана система за управление; ~ **é zpracování dat** интегрирана обработка на данни

integrovat интегрирам: ~ **regiony** интегрирам региони

integrující интегриращ: ~ **faktor** интегриращ фактор; ~ **síla** интегрираща сила

intenzivní интензивен

intenzivnost интензивност

interpretovat интерпретирам: ~ **zákon** интерпретирам закон

intervence интервенция, намеса: **hospodářská** ~ икономическа интервенция; **otevřená** ~ открита интервенция; **ozbrojená** ~ въоръжена интервенция

intervenovat намесвам се, интервенирам: ~ **násilně do záležitostí jiného státu** намесвам се насилствено във вътрешните работи на друга държава

intrika интрига: **zákulisní** ~ задкулисна интрига

invalida инвалид: **válečný** ~ военен инвалид

invalidní инвалиден: ~ **důchod** пенсия по инвалидност; ~ **vozik** инвалидна количка; **odejít do ~ho důchodu** изляза в пенсия по инвалидност

invaze инвазия, настъпление: **vojenská** ~ военна инвазия; ~ **na cizí území** инвазия в чужда територия

inventarizace инвентаризация

inventarizační инвентаризационен: ~ **komise** инвентаризационна комисия

inventarizovat инвентаризирам: ~ **zboží** инвентаризирам стока

inventární инвентарен: ~ **číslo** инвентарен номер; ~ **výkaz** инвентарен отчет

inventář инвентар

investice инвестиция: **dlouhodobé** ~ дългосрочни инвестиции; **finanční** ~ финансови инвестиции; **kapitálové** ~ капиталови инвестиции; **přímé** ~ преки инвестиции; **vládní** ~ правителствени инвестиции; **zahraniční** ~ чуждестранни инвестиции; **hodnota investic** стойност на инвестициите; **míra investic** размер на инвестициите; **ochrana investic** защита на инвестициите; **podpora investic** подкрепа на инвестициите; **rozsah investic** обхват, обем на инвестициите; **zablokování (zmrazení) investic** блокиране, (замразяване) на инвестициите; ~ **do cenných papírů** инвестиция в ценни книжа; **zaměření investic** направление/насоченост на инвестициите

investiční инвестиционен: ~ **banka** инвестиционна банка; ~ **aktivita** инвестиционна активност, дейност; ~ **fond** инвестиционен фонд; ~ **maklěř** инвестиционен брокер, посредник; ~ **náklady** инвестиционни разходи; ~ **politika** инвестиционна политика

investor инвеститор: **zahraniční** ~ чуждестранен инвеститор

investování инвестиране

investovat инвестирам: ~ **do podniku** инвестирам в предприятие; ~ **do výroby** инвестирам в производството

izolace изолация: **mezinárodní** ~ международна изолация; **být v ~i** в изолация съм; **ocitnout se v ~i** окажа се в изолация

izolovat изолирам: ~ **od účasti v politice** изолирам от участие в политика

J

jakost качество: **běžná** ~ обикновено, стандартно качество; **nejlepší** ~ най-добро качество; **podprůměrná** ~ посредствено, по-ниско от средното качество; **standardní** ~ стандартно качество; **špatná** ~ лошо качество; **vysoká** ~ високо качество; **zaručená** ~ гарантирано качество; **kontrola** ~i контрол на качеството; **osvědčení o** ~i свидетелство за качество; **specifikace** ~i спецификация на качеството; **údaj o** ~i данни за качеството; **pokles** ~i намаляване/понижаване на качеството; **zhoršení** ~i влошаване на качеството; **označit** ~ определя качеството; **třídit podle** ~i класифицирам по качество; **zvyšovat** ~ увеличавам качеството

jakostní качествен: ~ **materiál** качествен материал; ~ **výrobek** качествено изделие

jednací делови; работен: ~ **jazyk** официален език; работен език; ~ **řád** регламент; ~ **síň** заседателна зала; **v souladu s** ~m **řádem** в съгласие с регламента

jednání 1. поведение; действие: **nezávazné** ~ незадължаващо, неангажиращо поведение/ действие; **protiprávní/protizákonné** ~ противозаконно действие, поведение; **trestné** ~ наказуеми действия; **způsob** ~ начин на действие 2. преговори, водене на преговори: **bezvýsledné** ~ безрезултатни преговори; **předběžné / přípravné** ~ предварителни преговори; **tajné** ~ тайни преговори; **úspěšná** ~ успешни преговори; ~ **u kulatého stolu** преговори на кръгла маса; **předmět** ~ предмет на преговорите; **přerušit** ~ прекратя преговори; **zmocnit koho k** ~ упълномощя някого за преговори; ~ **ztroskotalo** преговорите завършиха с неуспех 3. заседание (съдебно): **soudní** ~ съдебно заседание; **zahájit** ~ открива заседание (съдебно); **odložit/odročit** ~ отлага заседание

jednat 1. действвам: ~ **na vlastní nebezpečí** действвам на свой риск; ~ **podle zákona** действвам съгласно закона; ~ **proti předpisům** действвам

против/в разрез с разпоредбите; ~ **svévolně** действам на своя глава, постъпвам безотговорно; ~ **rychle** действам бързо; ~ **věcně** действам по същество 2. преговарям, вода преговори: ~ **o návrhu** преговарям за предложение; ~ **o příměří** преговарям за примирие; ~ **s klienty** преговарям с клиенти; ~ **s obchodním partnerem** преговарям с търговски партньор

jednatel 1. агент: **obchodní** ~ търговски агент 2. управител: ~ **společnosti** управител на дружество

jednotka единица, мярка: **měnová** ~ парична единица; **měrná** ~ мерна единица; **vojenská** ~ войскова част; **délková** ~ единица за дължина

jednotkový единичен: ~ **á cena** единична цена

jednotlivec индивид

jednotlivý единичен, един, отделен, различен: **rozepsat podle ~ých položek** разпределя по единични/отделни пера; ~ **á úvěrová transakce** единична/отделна кредитна транзакция

jednotlivě единично, отделно, по отделно

jednotný единен, общ: ~ **é ceny** единни, еднакви цени; ~ **postup** единен процес; ~ **á zahraniční politika** единна външна политика

jistit осигурявам, гарантирам: ~ **půjčku** осигуря заем

jistota сигурност: **právní** ~ юридическа сигурност; **sociální** ~ социална сигурност

jistý сигурен; определен: ~ **á smrt** сигурна смърт

jmění собственост, имущество, капитал: **celkové** ~ общо имущество, общ капитал; **osobní** ~ лична собственост; **soukromé** ~ частна собственост; **základní** ~ основен капитал; **správa** ~ управление на собственост; **navyšovat** ~ увеличавам капитал

jmenný именован, поименен: ~ **seznam** поименен списък

jméno име: **obchodní** ~ (**společnosti**) търговско име (на дружеството);

pravé ~ истинско име; ~ **em zákona** в името на закона; **šek na** ~

поименен чек; **zfalšování** ~ а фалшифициране на име; **jednat ~em**

koho действам от името на някого; **mít špatné** ~ имам лоша

репутация; **vystupovat pod falešným ~em** представям се под чуждо

име; **pošpinit dobré** ~ **firmy** накърня/опетня доброто име на фирмата

jmenovací заповеден: ~ **dekret** заповед за назначение

jmenování назначаване: ~ **do funkce ředitele** назначаване на директор

jmenovat назначавам, назнача: ~ **jednatele (firmy)** назначавам за управител на дружество (фирма); ~ **ministrem** назнача за министър; ~ **ředitelem** назнача за директор

jmenovitý номинален: ~ **á hodnota** номинална стойност; **cenný papír s udanou** ~ **ou hodnotou** ценни книжа с посочена номинална стойност

justice правосъдие

justiční съдебен: ~ **omyl** съдебна грешка

K

kabinet кабинет: **vládní** ~ правителствен кабинет

kalamita нещастие; природно бедствие

kalamitní бедствен: ~ **situace** аварийна, бедствена ситуация; ~ **stav** бедствено положение

kalkulace калкуляция, изчисление: **cenová** ~ ценова калкуляция; **předběžná** ~ предварителна калкуляция; ~ **přímých nákladů** калкуляция на преките разходи/разноски; ~ **vlastních nákladů** калкуляция на собствените разноси/разходи; **provést/udělat předběžnou** ~i направля предварителна калкуляция

kalkulovat калкулирам, изчислявам: ~ **cenу** калкулирам/изчислявам
цени

kampaň кампания: **podpisová** ~ кампания за събиране на подписи;

reklamní ~ рекламна кампания; **předvolební** ~ предизборна

кампания; **provádět** ~ **s cílem...** провеждам кампания с цел...; **zahájit** ~ започна кампания

kanál канал: **distribuční** ~ канал за дистрибуция; **odbytový** ~ канал за пласмент

kancelář офис; кантора; бюро; канцелария: **advokátní** ~ адвокатска

кантора; **informační** ~ информационно бюро; **realitní** ~ агенция за

недвижими имоти; **tisková** ~ пресслужба, телеграфна агенция;

~ **prezidenta republiky** президентство

kancléř канцлер

kandidát кандидат: ~ **na prezidentský úřad** кандидат за президентския
пост

kandidovat кандидатствам; кандидатирам се: ~ **do parlamentu/za poslance** кандидатирам се за депутат

kapacita капацитет: **nevyužitá** ~ неизползван капацитет; **provozní/výrobní** ~ производствен капацитет; **zjištění** ~у установяване на капацитета; ~ **trhu** капацитет на пазара

karesné джобни пари: **dostávat pravidelně** ~ получавам редовно джобни пари

karesní джобен, отнасящ се до джоб: ~ **zloděj** джебчия

kapitál капитал: **bankovní** ~ банков капитал; **peněžní** ~ паричен капитал; **přelévání ~u** преливане на капитал; ~ **akciové společnosti** капитал на акционерно дружество; **splatit** ~ изплатя капитал; **vložit** ~ вложа капитал; **zajistit** ~ осигуря капитал; **zvýšit** ~ увеличи капитал; **fixní/základní** ~ основен капитал; **finanční** ~ финансов капитал

kapitálový капиталов: ~ **é investice** капиталови инвестиции; ~ **á rezerva** капиталов резерв; ~ **trh** капиталов пазар; ~ **á účast** капиталово участие; **mít ~ podíl** имам капиталов дял

kapitulace капитулация: **bezpodmínečná** ~ безусловна капитулация

kapitulovat капитулирам

kapsář джебчия

karát карат

kariéra кариера: **politická** ~ политическа кариера; **vědecká** ~ научна кариера; **dělat ~u** правя кариера

karta карта: **bankovní** ~ банкова карта; **čipová** ~ карта с чип; **debetní** ~ дебитна карта; **platební** ~ дебитна/ разплащателна карта; **kreditní** ~ кредитна карта; **odcizení ~u** кражба на карта; **zneužití ~y** злоупотреба с карта; ~ **slouží k výběru peněz z bankomatu** картата служи за теглене на пари от банкомат

kartel картел: **bankovní** ~ банков картел

kasa каса

kasační касационен: ~ **soud** касационен съд; ~ **stížnost** касационна жалба

katalog каталог: **autorský** ~ авторски каталог; **dražební** ~ каталог на публичен търг; **cena podle ~ u** цена по каталог; **nabídka podle ~u** оферта по каталог; **prodej podle ~ u** продажба по каталог

katalogizovat каталогизирам

katalogový който се отнася до каталог, каталожен: ~ **á cena** цена по каталог

katastr кадастър: **pozemkový** ~ емлячна книга; ~ **nemovitostí** кадастър на недвижими имоти

katastrální кадастрален: ~ **mapa** кадастрална карта

kauce гаранция (съдебна): **vysoká** ~ висока гаранция; **požadovat** ~i изисквам гаранция; **propustit na** ~i пусна под гаранция; **složit** ~i **předem** платя гаранция предварително; **zaplatit** ~i платя гаранция

kázeň дисциплина: **finanční** ~ финансова дисциплина; **platební** ~ платежна дисциплина; **pracovní** ~ работна/трудова дисциплина; **dodržovat** ~ спазвам дисциплина; **porušovat** ~ нарушавам дисциплината

kázeňský дисциплинарен: ~ **é právo** дисциплинарно право; ~ **přestupek** дисциплинарно нарушение; ~ **trest** дисциплинарно наказание

kladení поставяне, слагане; противопоставяне: ~ **důrazu na něco** поставяне на ударение върху нещо; ~ **odporu státním orgánům** оказване на съпротива на държавни органи; ~ **za vinu** обвиняване; вменяване, приписване на вина

klam измама, заблуда: **optický** ~ оптическа измама; **vyvést někoho z** ~u извадя някого от заблуда

klamat мамя

klamný лъжлив: ~ **dojem** лъжливо впечатление

klasifikace класификация

klasifikovat класифицирам

klást поставям; оказвам: ~ **odpor** оказвам съпротивление; ~ **podmínky** поставям условия; ~ **požadavky** поставям изисквания; ~ **překážky** създавам пречки

klesající падащ; спадащ, намаляващ, понижаващ се: ~ **ceny** понижаващи се цени; ~ **míra zisku** спадащ размер на печалбата; ~ **náklady** намаляващи разходи; ~ **preference** намаляващи преференции, спадаща подкрепа; ~ **úroková míra** спадащ размер на лихвата; ~ **výnos** намаляваща печалба

klesání спадане, намаляване, понижаване: ~ **životní úrovně** понижаване на жизненото равнище, на жизнения стандарт

klesat спадам, намалявам, понижавам се: **hodnota akcií klesá**

стойността на акциите спада; **kurz valuty klesá o ...%** курсът на валутата спада с...%; **výnosnost klesá** рентабилността спада, намалява

klíč ключ: ~ **k úspěchu** ключ към успеха; **stavba na** ~ строителство до ключ

klíčový ключов, главен, решаващ: ~ **krok** ключова стъпка; ~ **á otázka** ключов въпрос; ~ **problém** ключов проблем

klient клиент: **stálý** ~ постоянен клиент

klientela клиентела: **soukromá** ~ частна клиентела; ~ **banky** клиентела на банка; **mít velkou** ~u имам голяма клиентела; **vytvářet početnou** ~u създавам многобройна клиентела

klub клуб: **poslanecký** ~ парламентарна група

klubovní клубен: ~ **místnost** клубно помещение

kniha книга: **hlavní účetní** ~ оборотна ведомост; **pokladní** ~ касова книга; **pozemková** ~ емлячна книга; **účetní** ~ счетоводна книга; ~ **matričních zápisů** книга за гражданско състояние; ~ **podpisových vzorů** книга на образци на подписи; ~ **pohledávek a závazků** книга на вземания и задължения; ~ **přání a stížností** книга за похвали и оплаквания; **falšovat účetní** ~у фалшифицирам счетоводни книги

knižovat осчетоводявам

knižka книжка: **vkladní** ~ спестовна книжка

know-how ноу-хау: **poskytovat bezplatné** ~ предоставям безплатно ноу-хау; **využít zahraniční** ~ използвам чуждестранно ноу-хау

koalice коалиция: **vládní** ~ правителствена коалиция; **člen** ~ член на коалиция; **rozpustit** ~i разпусна коалиция; **vytvořit** ~i създам коалиция

koaliční коалиционен: ~ **partner** коалиционен партньор; ~ **vláda** коалиционно правителство

kód код, шифър: **bezpečnostní** ~ код за сигурност/защита, защитен код, **používat** ~ използвам код, **PIN** ~ ПИН код

kódový кодов: ~ **název** кодово название

kodifikace кодификация, кодифициране

kodifikační кодификационен: ~ **příručka** кодификационен наръчник

- kodifikovat** кодифицирам: ~ **normu** кодифицирам норма
- kódování** кодиране, шифроване
- kódovaný** кодиран
- kódovat** кодирам: ~ **zprávu** кодирам съобщение
- koeficient** коефициент: **leasingový** ~ лизингов коефициент; ~ **směnnosti** коефициент на конвертируемост
- koexistence** съвместно съществуване: **mírová** ~ мирно съвместно съществуване
- koexistovat** съществувам съвместно
- kolaborace** 1. колаборационизъм 2. сътрудничество
- kolaps** колапс, срыв: ~ **ekonomiky** колапс на икономиката; **dopravní** ~ транспортен колапс
- kolaudace** приемане (на строеж): ~ **stavby** приемане на строеж
- kolaudační** приемателен: ~ **komise** приемателна комисия
- kolaudovat** приемам (строеж): ~ **objekt** приемам обект
- kolegium** колегиум
- kolek** таксова марка; бандерол
- kolektiv** колектив: **autorský** ~ авторски колектив; **pracovní** ~ работен, трудов колектив
- kolektivní** колективен: ~ **odpovědnost** колективна отговорност; ~ **úsilí** колективно усилие; ~ **smlouva** колективен договор; ~ **vlastnictví** колективна собственост
- kolísání** колебание; промяна: ~ **cen** колебание на цените; ~ **poptávky** колебание на търсенето
- kolísat** колебая се; променям се, варирам: **ceny kolísají** цените са колебаят
- kolísavost** променливост, непостоянност
- kolísavý** непостоянен, променлив, променящ се: ~ **é ceny** непостоянни, променящи се цени
- kolize** колизия, конфликт, сблъсък
- kolkování** слагане на таксова марка, поставяне на бандероли
- kolkovaný** снабден с таксова марка/бандерол: ~ **á láhev** бутилка с бандерол; ~ **á žádost** заявление с таксова марка

kolkovat слагам таксова марка/бандерол

komanditní командитен: ~ **společnost** командитно дружество

komentář коментар: ~ **k zahraniční politice** коментар към външната политика

komentovat коментирам: ~ **politickou událost** коментирам политическо събитие; ~ **sportovní zápas** коментирам спортно състезание

komercializovat комерсиализирам

komerční комерсиален, търговски: ~ **banka** търговска банка

kompenzovat компенсирам: ~ **jeden dluh druhým** компенсирам един дълг от друг; ~ **vzájemné pohledávky** компенсирам взаимни вземания

kompetence компетенция; компетентност: **soudní** ~ съдебна компетентност; **dělba** ~**í** разделение на компетенциите; **spadat do** ~**í** спадам към компетенциите; **zasahovat do** ~**í** намесвам се в компетенциите

kompetentní компетентен: ~ **osoba** компетентно лице

komplex комплекс: **průmyslový** ~ промишлен комплекс

komplexní комплексен, цялостен

komplíc съучастник

komplikace усложнение, затруднение, компликация: **nastaly** ~ настъпиха усложнения

komplikovaný комплициран, сложен, труден: ~**á otázka** сложен, комплициран въпрос

komplikovat усложнявам: ~ **situaci** усложнявам ситуацията

komplot заговор

kompromis компромис, отстъпка

kompromisní компромисен: ~ **řešení** компромисно решение

kompromitovat компрометирам, злепоставям, дискредитирам

kompromitující компрометиращ, дискредитиращ, злепоставящ: ~ **skutečnost** компрометиращ факт

komunální местен, общински; комунален: ~ **politika** комунална политика; ~ **služby** комунални услуги; ~ **volby** местни избори; ~ **daň** местен данък; ~ **odpad** битови отпадъци;

- komunita** общност: **židovská** ~ еврейска общност
- koncentrace** концентрация, съсредоточаване: ~ **kapitálu** концентрация на капитала; ~ **obyvatelstva** концентрация на населението; ~ **škodlivin v ovzduší** концентрация на вредни вещества във въздуха; ~ **výroby** концентрация на производството
- koncentrovat** концентрирам, съсредоточавам
- koncepce** концепция: **vládní** ~ правителствена концепция; **základní** ~ основна концепция
- koncepční** концептуален
- koncern** концерн
- koncese** концесия
- koncesionář** концесионер
- koncesní** концесионен: ~ **smlouva** концесионен договор, договор за концесия; ~ **poplatek** концесионна такса
- koncipient** стажант-адвокат
- konfederace** конфедерация
- konfigurace** конфигурация
- konfiskace** конфискуване, конфискация: ~ **majetku** конфискуване на имущество; ~ **zboží** конфискация на стоки
- konfiskovaný** конфискуван
- konfiskovat** конфискувам
- konflikt** конфликт: **mezinárodní** ~ международен конфликт; **ozbrojený** ~ въоръжен конфликт; ~ **se zákonem** конфликт със закона; **dostat se do ~u** вляза в конфликт; **vyvolat** ~ предизвикам конфликт; **překonat** ~ преодоляя конфликт, **zvládnout** ~ справя се с конфликт
- konfliktní** конфликтен: ~ **situace** конфликтна ситуация
- konfrontace** конфронтация, противопоставяне, сблъсък: ~ **svědků v trestním řízení** очна ставка на свидетели в наказателно производство
- konfrontační** конфронтационен: ~ **metoda** конфронтационен метод
- konfrontovat** конфронтирам: ~ **obžalovaného se svědkem** правя очна ставка на обвиняем със свидетел

kongres конгрес: **mezinárodní** ~ международен конгрес; **mírový** ~ мирен конгрес; **pořádat** ~ организирам конгрес

kongresman конгресмен

konjunktura конюнктура: **politická** ~ политическа конюнктура

konkretizační конкретизационен: ~ **schopnosti** способности за конкретизиране

konkretizovat конкретизирам: ~ **dohodu** конкретизирам споразумение

konkurence конкуренция: **cenová** ~ ценова конкуренция; **nekalá** ~ нечестна/нелоялна конкуренция; **silná** ~ силна конкуренция; **čelit** ~i изправям се срещу силна конкуренция; **obstát v** ~i устоявам на конкуренцията; **zničit** ~i унищожа конкуренция; **zvítězit v silné** ~i победа при силна конкуренция; **být bez** ~ без конкуренция съм, нямам конкуренция

konkurenční конкурентен: ~ **boj** конкурентна битка/борба; ~ **ceny** конкурентни цени; ~ **firma** конкурентна фирма; ~ **schopnost** конкурентоспособност; ~ **výrobek** конкурентно изделие; ~ **zboží** конкурентни стоки

konkurent конкурент

konkurovat конкурирам

konkurz 1. конкурс: ~ **na dodání zboží** конкурс, търг за доставка на стоки; **zúčastnit se** ~u взема участие в конкурс, **vypsát** ~ **na něco** обявя конкурс за нещо; **vyhlásit/vypsát** ~ обявя конкурс/търг; **vyhrát** ~ спечеля конкурс 2. фалит, банкрут, несъстоятелност: **ohlásit** ~ обявя банкрут, фалит; **být v** ~u намирам се в производство по несъстоятелност; **vyhlášení** ~u откриване на производство по несъстоятелност

konkurzní конкурсен: **správce** ~ **podstaty** синдик; ~ **řízení** конкурс; ~ **podstata** обект на търг

konsensus консенсус: **národní** ~ национален консенсус; **politický** ~ политически консенсус; **dosáhnout konsensu v otázce...** постигна консенсус по въпроса...

konsignace консигнация

- konsignační** консигнационен, който се отнася до консигнация: ~ **prodej** продажба на консигнация; ~ **smlouva** консигнационен договор
- konsolidace** консолидация
- konsolidační** консолидационен: ~ **opatření** консолидационни мерки
- konsolidovaný** консолидиран: ~ **á půjčka** консолидиран заем
- konsolidovat** консолидирам: ~ **dluhy** консолидирам дългове
- consorcium** консорциум: ~ **bank** консорциум на банки
- konspirace** конспирация, заговор: **účastnit se** ~ участвам
в конспирация, заговорнича
- konspirační** конспиративен, конспирационен: ~ **činnost** конспиративна дейност; ~ **teorie** конспиративна теория
- konspirativní** виж **konspirační**
- konspirátor** конспиратор
- konstanta** константа
- konstantní** константен, постоянен, непроменлив
- konstatace** констатация
- konstatovat** констатирам: ~ **fakta** констатирам фактите
- konstituce** 1. конституция, 2. сборник църковни документи: **Apoštolská** ~ Апостолическа конституция 3. подредба, конституиране
- konstituční** конституционен: ~ **monarchie** конституционна монархия
- konstituovat** конституирам
- kontakt** контакт: **osobní** ~ личен контакт; **být v ~u** в контакт съм, във връзка съм; **navázat** ~ свързвам се, установявам контакт; **přerušit** ~у прекратя, преустановя контакти; **udržovat** ~у поддържам контакти; **ztratit** ~ загубя контакт
- kontaktní** контактен: ~ **osoba** лице за контакт; ~ **udaje** данни за контакти, координати
- kontinent** континент
- kontinentální** континентален
- kontingent** контингент
- kontinuita** континуитет, непрекъснатост
- konto** сметка: **bankovní** ~ банкова сметка; **devizové** ~ валутна сметка; **spořitelní** ~ спестовна сметка; **výpis z ~a** извлечение от сметката;

zřízení ~a откриване на сметка; **stav** ~a състояние на сметката;
zůstatek na ~ě остатък на; **převést na** ~ прехвърля на сметка; **otevřít si** ~ открива банкова сметка; **připsat si na** ~ добавя на сметка; **ukládat na** ~ влагам пари на сметка; **vybrat z** ~a изтегля пари от сметка;
zrušit ~ закрива сметка

kontraband контрабанда: **válečný** ~ военна контрабанда

kontrabandní контрабанден: ~ **zboží** контрабандни стоки

kontrakt контракт, договор

kontrola контрол, проверка: **bankovní** ~ банков контрол; **běžná** ~ обикновен контрол, рутинна проверка; **celní** ~ митническа проверка; **finanční** ~ финансов контрол; **namátková** ~ произволна проверка, проверка на произволен принцип; **preventivní** ~ превантивна/профилактична проверка; **rozpočtová** ~ бюджетен контрол; **státní** ~ държавен контрол; **technická** ~ технически контрол; ~ **dokladů** проверка на документите; ~ **jakosti** контрол на качество; ~ **stavu životního prostředí** контрол на състоянието на околната среда; **právo** ~у право на контрол; **provést** ~u извършвам проверка

kontrolní контролен: ~ **balík akcií** контролен пакет акции; ~ **orgán** контролен орган; ~ **záznamy** контролни записи

kontrolor контрольор: **berní** ~ данъчен контрольор

kontrolovat контролирам

kontrolovatelný контролируем

konvence конвенция: **kulturní** ~ културна конвенция; **mezinárodní** ~ международна конвенция; **Ženevská** ~ Женевска конвенция

konvenční конвенционален

konzervatismus консерватизъм

konzervativní консервативен: ~ **názory** консервативно мнение; ~ **strana** консервативна партия

konzul консул: **generální** ~ генерален консул

konzulární консулски: ~ **služba** консулска служба; ~ **úřad** консулство

konzulát консулство: **generální** ~ генерално консулство

konzument консуматор

- konzumní** консуматорски, потребителски: ~ **společnost** консуматорско/потребителско общество
- kooperace** кооперация, сътрудничество: **průmyslová** ~ промишлена кооперация; **výrobní** ~ производствена кооперация
- kooperační/kooperativní** кооперативен
- koordinace** координация: ~ **práce** координация на работата
- koordinovanost** координираност
- koordinovat** координирам: ~ **výrobu** координирам производство
- kopie** копие: ~ **listiny** копие на документ; ~ **stvrzenky** копие на квитанция; **zhotovit ~i** направя копие
- kopírovací** копирен: ~ **stroj** копирна машина
- kopírovat** копирам: ~ **doklady** копирам документи
- korespondence** кореспонденция: **obchodní** ~ търговска кореспонденция; **vést ~i** водя кореспонденция
- korespondenční** който се отнася до кореспонденция: ~ **adresa** адрес за кореспонденция
- korespondent** кореспондент: **válečný** ~ военен кореспондент
- korespondovat** кореспондирам, съответствам, отговарям на: **zpráva**
koresponduje se skutečností съобщението кореспондира с действителността/отговаря на действителността
- korporace** корпорация: **finanční** ~ финансова корпорация; **mezinárodní** ~ международна корпорация
- korporační** корпоративен: ~ **zájmy** корпоративни интереси; ~ **fondy** корпоративни фондове; ~ **zisky** корпоративни печалби
- korporatní** корпоративен: ~ **daň** корпоративен данък
- korumpovanost** корумпираност
- korumpovaný** корумпиран, подкупен: ~ **soudce** корумпиран съдия
- korumpovat** корумпирам, подкупвам
- koruna** 1. корона 2. крона: **česká** ~ чешка крона; **kurz** ~у курс на кроната
- korunní** коронен: ~ **svědek** коронен свидетел
- korunovat** короновам: ~ **panovníka** короновам владетел; **práce je korunována úspěchem** работа се увенчава с успех

korunový който се отнася до крона: ~ **á částka** сума в крони; ~ **úvěr** кредит в крони; ~ **účet** сметка в крони

korupce корупция, подкупност: **rozmáhající se** ~ увеличаваща се корупция

korupční който се отнася до корупция: ~ **aféra** корупционна афера

kosmopolita космополит

kosmopolitní космополитен: ~ **město** космополитен град

kosmopolitismus космополитизъм

kótace котиране

koupě покупка: **výhodná** ~ изгодна покупка; ~ **na splátky** покупка на изплащане; ~ **na úvěr** покупка на кредит; ~ **za hotové / v hotovosti** покупка в брой; ~ **za koruny** покупка в крони; **právo přednostní** ~ право на покупка с предимство; **dohodnout se na** ~i споразумея се за покупка; **nabídnout ke** ~i предложи за покупка; **nabýt** ~í придобия чрез покупка

koupěschopnost покупателна способност

koupit купя: ~ **balík akcií** купя пакет акции; ~ **na splátky** купя на изплащане; ~ **se slevou** купя с намаление; ~ **v dražbě** купя на търг; ~ **ve velkém** купя на едро; ~ **v hotovosti** купя в брой

krádež кражба: ~ **vloupáním** кражба с взлом; **přistihnout při** ~i заловя при кражба; **spáchat** ~ извърша кражба

krást крада

kredit кредит: **dlouhodobý** ~ дългосрочен кредит; **krátkodobý** ~ краткосрочен кредит; **výhodný** ~ изгоден кредит

kreditní кредитен: ~ **avízo** кредитно авизо; ~ **banka** кредитна банка; ~ **karta** кредитна карта; ~ **položka** кредитно перо; ~ **sazba** кредитна тарифа; ~ **společnost** кредитна компания; ~ **účet** кредитна сметка; ~ **zůstatek** кредитен остатък

kreditor кредитор

kreditování кредитиране: **účelové** ~ целево кредитиране

kreditovat кредитирам

krv кръв: **otrava krve** отравяне на кръвта; **zbít do krve** пребия до кръв

krvní кръвен: ~ **msta** кръвно отмъщение; ~ **skupina** кръвна група;
~ **zkouška** кръвен тест

kriminalita престъпност

kriminalizovat криминализирам: ~ **mocenské struktury**
криминализирам структури на властта

kriminální криминален: ~ **činnost** криминална дейност; ~ **policie**
криминална полиция

kritérium критерий: **hodnotící kritéria** критерии за оценка; ~ **výběru**
критерий за избор

kritický критичен: ~ **é hodnocení** критична оценка; ~ **stav** критично
състояние

kritika критика: **konstruktivní** ~ конструктивна критика

kritizovat критикувам

krize криза: **burzovní** ~ борсова криза; **finanční** ~ финансова криза;
hospodářská/ekonomická ~ икономическа криза; **světová** ~ световна
криза; **odbytová** ~ криза на пласмента; **vládní** ~ правителствена
криза

krok стъпка, крачка: **chybný** ~ погрешна стъпка; **nerozvážný** ~
необмислена стъпка; **příslušné** ~у съответни мерки; **podniknout** ~у
предприема стъпки/мерки; **udělat velký** ~ **kupředu** правя голяма
крачка напред

kruh кръг: **bludný** ~ омагьосан кръг; **rodinný** ~ семеен кръг; **vládnoucí**
~у управляващи кръгове

krutý жесток: ~ **trest** жестоко наказание; ~ **é zacházení se zvířaty**
жестоко отношение към животните

krytí покриване, покритие: **pojistné** ~ застрахователно покритие;
úvěrové ~ кредитно покритие; ~ **ztrát** покриване на загуби

krytý покрит: ~ **šek** чек с покритие; ~ **úvěr** покритие на кредит

křivda нещо несправедливо, несправедливост: **dopustit se** ~у извърша
несправедливост; **napravit** ~у поправя несправедливост; **snášet** ~у
понасям несправедливост

křivka крива: **klesající** ~ намаляваща крива; **stoupající** ~ нарастваща

крива; ~ **nákladů** крива на разноските/разходите; ~ **výkonu** крива на ефективността

křivý несправедлив, неверен: ~ **é obvinění** несправедливо обвинение; ~ **é svědectví** лъжесвидетелство

kříž кръст: **Červený** ~ Червеният кръст

křížový 1. кръстосан: ~ **výslech** кръстосан разпит; 2. кръстоносен: ~ **á výprava** кръстоносен поход

kuloáry кулоари: **parlamentní** ~ парламентарни кулоари

kult култ: **náboženský** ~ религиозен култ; ~ **osobnosti** култ към личността

kultivace култивиране

kultivovanost култивраност

kultivovaný култивиран: ~ **člověk** култивиран човек

kultovní култов

kultura култура: **materiální** ~ материална култура

kulturní културен: ~ **dědictví** културно наследство; ~ **dohoda** културно споразумение; ~ **politika** културна политика

kuplír сводник

kuplířský своднически

kuplířství сводничество

kupní покупателен; отнасящ се до купуване/покупка: ~ **cena** продажна цена; ~ **hodnota** продажна стойност; ~ **síla** покупателна сила; ~ **smlouva** договор за покупко-продажба

kupon купон: **privatizační** ~ приватизационен купон

kuponový купонов: ~ **á privatizace** купонова приватизация

kurz курс: **bankovní** ~ банков курс; **devizový /měnový** ~ валутен курс;

jednotný ~ единен курс; **platný** ~ действащ, актуален, валиден курс;

proměnlivý ~ променлив курс; ~ **akcií** курс на акции; ~ **cenných**

papírů курс на ценни книжа; ~ **k dolaru** курс към долара; **oslabení**

~ **u** намаляване на курса; **stabilita** ~ **u** стабилност на курса; **určování**

peněžního ~ **u** определение на финансов курс; **stabilizovat** ~

стабилизирам курс; **určovat** ~ определям курс

kurzovní курсов: ~ **hodnota (cenných papírů)** курсова стойност (на ценни книжа); ~ **lístek** валутни курсове; ~ **rozdíl** разлика в курсовете

kvalifikace квалификация: ~ **trestného činu** квалификация на наказуемо деяние; **mít ~i** имам квалификация; **zvyšovat si ~i** повишавам си квалификацията

kvalifikační квалификационен

kvalifikovaný квалифициран: ~ **á většina** квалифицирано мнозинство

kvalifikovat квалифицирам: ~ **trestný čin jako krádež** квалифицирам наказуемо деяние като кражба

kvalifikovat se квалифицирам се

kvalita качество: **exportní** ~ експортно качество; **neuspokojivá** ~ незадоволително качество; **podřadná** ~ второстепенно качество; **požadovaná** ~ желано качество; **průměrná** ~ посредствено/средно качество; **prvotřídní** ~ първокласно качество; **vynikající** ~ отлично качество; ~ **služeb** качество на услугите; ~ **výrobků** качество на продуктите; **osvědčení o ~ě** свидетелство за качество; **zboží dobré ~y** стоки с добро качество; **zhoršit ~u** влоша качеството; **zlepšit ~u** подобря качеството; **zvyšovat ~u** увеличавам качество на

kvalitní качествен: ~ **provedení práce** качествено извършване на работа; ~ **zboží** качествени стоки

kvantita количество

kvantitativní количествен

quorum кворум

kvóta квота: **členská** ~ членска квота; **vývozní** ~ квота за износ; **stanovená** ~ определена квота

L

labilita лабилност, нестабилност

labilní лабилен, нестабилен: ~ **nervová soustava** лабилна нервна система; ~ **psychika** лабилна психика

lavice скамейка, пейка: ~ **obžalovaných** подсъдмата скамейка, скамейка на обвиняемите

leasing лизинг: **koupit na** ~ купя на лизинг; **vzít na** ~ взема на лизинг

leasingový лизингов, който се отнася до лизинг: ~ **á smlouva** договор за лизинг; ~ **á společnost** лизингова компания; ~ **é splátky** лизингови вноски, ~ **prodej** продажба на лизинг

léčba лечение

léčebna лечебно заведение: **protialkoholická** ~ лечебно заведение за алкохолици; **psychiatrická** ~ психиатрично лечебно заведение, психодиспансер

léčení лечение, лекуване: **ambulatní** ~ амбулаторно лечение; **ústavní / nemocniční** ~ стационарно, болнично лечение

legalita легалност, законност

legalizace 1. легализиране, узаконяване: ~ **obchodu** легализиране на търговия; ~ **výnosů z trestné činnosti** легализиране на приходи от престъпна дейност 2. легализиране, заверяване, заверка: ~ **podpisů** легализиране, заверка на подписи

legalizovat 1. легализирам, узаконявам: ~ **zabavení pozemků** легализирам отчуждаването на парцели 2. легализирам, заверявам: ~ **opis dokladu** легализирам, заверявам копие на документ

legálně легално

legální легален, законен: ~ **postup** легални, законови действия; ~ **činnost** легална дейност; ~ **obchod** легална търговия

legie легион, легия: **cizinecká** ~ Чуждестранният легион

legislativa законодателство: **platná** ~ действащо законодателство

legislativní законодателен

legitimace легитимация, книжка, паспорт, билет: **členská** ~ членска карта; **předložit ~i** представя легитимация

legitimita легитимност, законност

legitimní легитимен, законен: ~ **vláda** легитимно правителство; ~ **manželství** законен брак, ~ **prodej** законна продажба

legitimovat 1. упълномощавам 2. узаконявам

legitimovat se легитимирам се, показвам документите си

lehkovážnost лекомисленост, лекомислие, безразсъдство

lehkovážný лекомислен, безразсъден: ~ **čin** лекомислена, небомислена постъпка

lehkověrnost лековерност, лековерие, доверчивост

lékař лекар, доктор: **soudní** ~ съдебен лекар

lékařský медицински, лекарски: ~ **posudek** медицинска експертиза; ~ **é tajemství** лекарска тайна; ~ **é ohledání mrtvolý** медицински оглед на труп

lékařství медицина: **soudní** ~ съдебна медицина

levice левица; лява партия, ляво крило, лява ръка: **krajní** ~ крайна левица, ултралеви

levicový ляв, който се отнася до левица: ~ **tisk** ляв печат

lež лъжа: **usvědčit ze lži** улича в лъжа; **vědomá** ~ съзнателна лъжа;

detektor lži детектор на лъжата

lhát лъжа: ~ **do očí** лъжа в очите

lhář лъжец, измамник

lhůta срок: **dodací** ~ срок за доставка; **výplatní** ~ срок за плащане;

~ **vypršela** срокът изтече; **prodloužit ~u** удължа срок; **odvolací** ~ /

~ **pro podání odvolání** срок за подаване на обжалване; **promlčecí** ~

срок на давност; **zákonná** ~ законов срок; **zkušební** ~ изпитателен

срок; **v nejkratší** ~ě в най-кратък срок; **soudem stanovená** ~ срок,

определен от съда; **prošla** ~ **k podání námitek** изтекъл срок за

подаване на възражения; **záruční** ~ **při nákupu zboží** гаранция при покупка на стока

licence лиценз; патент: **držitel** ~ притежател на лиценз; **odebrat ~i**

отнема лиценз; **platná** ~ валиден лиценз; **udělení** ~ присъждане/

издаване на лиценз; **vyrábět v ~i** произвеждам по лиценз; **zbrojní ~** лиценз за притежаване на оръжие; **~ na prodej alkoholu** лиценз за продажба на алкохол

licenzovat лицензирам, патентовам, давам лиценз

licenční който се отнася до лиценз/патент: **~ výroba** производство по лиценз, патентовано производство; **~ smlouva** договор за лиценз

líčení съдебно заседание: **soudní ~** съдебно заседание, разглеждане на (съдебно) дело; **dostavit se k ~** явя се на съдебно заседание

lidskost човечност, хуманност; **zločin proti ~i** престъпление срещу човечеството

lidský човешки: **~é tělo** човешко тяло; **~á společnost** човешко общество; **~ řeč** човешка реч, човешки език/говор; **~á práva** човешки права

likvidace ликвидиране, ликвидация: **~ škody** ликвидиране на щети; **~ následků války** ликвидиране на последици от война; **~ společnosti** прекратяване на дружество с ликвидация; **~ právnické osoby** ликвидация на юридическо лице; **~ pohledávky** изплащане, погасяване на дълг

likvidační ликвидационен: **~ řízení** ликвидационен процес; **~ podstata** имущество, подлежащо на ликвидация

likvidátor ликвидатор; синдик

likvidita ликвидност, платежоспособност: **absolutní ~** абсолютна ликвидност; **~ trhu** ликвидност на пазара

likvidní ликвиден

linie линия: **vzestupná ~** възходяща, асцендентна линия; **sestupná ~** низходяща, десцендентна линия; **přímá ~ příbuzenství** пряка роднинска връзка; **pobočna ~** съребрена линия; **výrobní ~** производствена линия, поточна линия

list свидетелство, документ, акт: **rodný ~** свидетелство, акт за раждане; **křestní ~** кръщелно свидетелство; **oddací ~** свидетелство за встъпване в брак, документ за граждански брак; **úmrtní ~** смъртен акт, **nákladní ~** товарителница; **výuční ~** майсторско свидетелство (за занаят); **dodací ~** документ за доставка, квитанция за получаване;

záruční ~ гаранционна карта; **živnostenský** ~ разрешително за стопанска дейност, патент

lístek листче (хартия), списък, билет: **volební/hlasovací** ~ избирателна бюлетина; **podací** ~ квитанция (пощенска); ~ **na metro** билет за метро; **jídelní** ~ меню

listina 1. документ, грамота, акт: **zakládací / zřizovací** ~ учредителен акт, документ за основаване / учредяване, **darovací / věnovací** ~ дарителска грамота; **ratifikační** ~ ратификационен документ; **pověřovací** ~ акредитивни писма; ~ **lidských prav** декларация на човешките права; 2. списък, листа, ведомост: **kandidátní** ~ списък на кандидати; **prezenční** ~ списък на присъстващите

listinný документален: ~ **materiál** документи; документов материал; ~ **důkaz** доказателство под формата на документ; ~ **é akcie** налични акции

loajalita лоялност

loajálně лоялно: **chovat se** ~ държа се лоялно

lobbovat лобирам

loupež кражба, обир, грабеж: **dopustit se** ~е извърша кражба, обир, грабеж

loupežný разбойнически, грабителски: ~ **á vražda** убийство за грабеж; ~ **é přepadení** нападение за грабеж

loupit извършвам грабеж, обирам, ограбвам

lupič крадец: **ozbrojený** ~ въоръжен крадец

lustrace лустрация

lustrační който се отнася до лустрация, лустрационен: **negativní** ~ **osvědčení** свидетелство за лустрация с отрицателна резолюция; ~ **zákon** закон за лустрацията, лустрационен закон

lživý лъжлив, измамен: ~ **é tvrzení** лъжливо твърдение

M

mafíán мафиот

mafie мафия

machinace машинация

magistrát градско самоуправление, кметство, градски общински съвет

magistrátní кметски; общински: ~ **vyhláška** общинска разпоредба; ~

úředník общински чиновник; ~ **rada** общински съвет

majetek имот, имущество, собственост: ~ **zatížený hypotékou** имот,

обременен с ипотeka; **movitý** ~ движим имот; **nemovitý** ~ недвижим

имот; **osobní** ~ собствено имущество, собственост; **soukromý** ~

частна собственост; **státní** ~ държавна собственост, държавно

имущество; **škoda na ~u** щети върху имуществото; **zabavený** ~

dlužníka конфискувано имущество на длъжник; **zastavený** ~

заложено имущество; **zprivatizovaný** ~ приватизирано имущество,

obstavený ~ имущество, върху което е наложена възбрана

majetkový имуществен: ~ **á škoda** имуществени щети; ~ **é právo**

имуществено право; ~ **é sankce** имуществени санкции; ~ **delikt**

имуществено престъпление; ~ **é poměry** материално положение;

~ **spor** имуществен спор

majitel собственик, притежател: **jediný** ~ единствен собственик;

~ **cenných papírů** собственик на ценни книжа; **oprávněný** ~

пълноправен собственик; **původní** ~ първоначален собственик

maklěř дилър, търговски посредник: **burzovní** ~ борсов посредник

maloobchod търговия на дребно

maloobchodní който се отнася към търговия на дребно: ~ **prodej**

продажба на дребно; ~ **síť** мрежа от магазини за търговия

на дребно; ~ **ceny** цени на дребно

malovýroba дребно стоково производство

management мениджмънт: ~ **akciové společnosti** мениджмънт

на акционерно дружество

- mandát** мандат; пълномощие: **poslanecký** ~ депутатски мандат
- manifest** манифест
- manipulace** манипулация, операция; манипулиране
- manko** дефицит, недостиг, липса: **pokladní** ~ касов дефицит; **uhradit** ~ заплащам дефицит
- manžel** съпруг; **poškozený** ~ ощетен съпруг; ~é съпружеска двойка, съпрузи; **majetkové vztahy mezi ~i** имуществени взаимоотношения между съпрузи
- manželka** съпруга
- manželský** съпружески: ~á **smlouva** брачен договор
- markantní** очебиен, подчертан, ярък, забележим, добре изразен: ~ **rozdíl** чувствителна, очебийна разлика; ~ **případ** случай, който прави впечатление
- marketing** маркетинг, проучване на пазара
- materiál** материал
- matrika** отдел гражданско състояние; регистър за гражданско състояние
- memorandum** меморандум
- měna** валута: **cizí** ~ чуждестранна, чужда валута; **pevná** ~ стабилна валута
- měnový** валутен, паричен: **Mezinárodní** ~ **fond** Международен валутен фонд; ~á **politika** валутна политика; ~á **jednotka** парична единица; ~á **reforma** парична реформа, ~ **kurz** валутен курс, ~ **výbor** валутен борд
- menšina** малцинство
- město** град
- městský** градски: ~é **zastupitelství** градски, общински съвет; ~ **soud** градски съд
- metropole** столица; главен град
- mez** граница: **v ~ích zákona** в границите на закона
- mezinárodní** международен
- migrace** миграция

milost помилване, амнистия: **dostat** ~ помилван съм; **žádat o** ~ моля за амнистия, помилване

mimořádný извънреден: ~ **á opatření** необичайни, извънредни мерки; ~ **á valná hromada** извънредно общо събрание; ~ **význam** извънредно значение; **za ~ých okolností** при изключителни обстоятелства; ~ **á dovolená** извънреден отпуск; ~ **případ** необикновен, изключителен случай; ~ **é výlohy** преразход, извънредни разходи; ~ **á schůze vlády** извънредно заседание на правителство

mimosoudní извънсъдебен: ~ **dohoda** извънсъдебно споразумение

ministerstvo министерство: ~ **dopravy a spojů** Министерство на транспорта; ~ **financí** Министерство на финансите; ~ **kultury** Министерство на културата; ~ **obranu** Министерство на отбраната; ~ **práce a sociálních věcí** Министерство на труда и социалната политика; ~ **pro místní rozvoj** Министерство на регионалното развитие; ~ **spravedlnosti** Министерство на правосъдието; ~ **školství** Министерство на образованието; ~ **vnitra** Министерството на вътрешните работи; ~ **zahraničních věcí** Министерство на външните работи; ~ **zdravotnictví** Министерството на здравеопазването; ~ **zemědělství** Министерство на земеделието; ~ **životního prostředí** Министерството на околната среда и водите

míra размер; степен; мяра: ~ **nezaměstnanosti** размер на безработицата; ~ **odpovědnosti** степен на отговорност; ~ **zadlužení** размер на задлъжняване

místo място: ~ **bydliště** местожителство; ~ **narození** място на раждане, месторождение; ~ **plnění** място на изпълнение; ~ **trvalého pobytu** постоянен адрес, постоянно местожителство; **volné pracovní** ~ свободно работно място

místopředseda заместник-председател: ~ **krajského soudu** заместник-председател на областен съд

mlčenlivost мълчаливост, дискретност: **zachovávat** ~ **ve věcech úředních** пазя служебна тайна

mobilizace мобилизация, активизиране, мобилизиране: ~ **pracovních sil** мобилизиране на работна сила

moc сила, пълномощия, права, власт: **dát plnou** ~ дам пълномощно, упълномощя; **na základě plné ~i** въз основа на пълномощно; **neomezená** ~ неограничена власт; **orgány státní ~i** държавни органи; **písemná plná** ~ писмено пълномощно; **soudní** ~ съдебна власт; **výkonná** ~ изпълнителна власт; **zákonodárná** ~ законодателна власт; **zneužívat úřední ~i** злоупотребявам със служебно положение

monarcha монарх, владетел

monarchie монархия **konstituční** ~ конституционна монархия

monopol монопол, изключително право; **státní** ~ държавен монопол

motiv мотив, аргумент: ~ **trestného činu** мотив на наказуемо деяние

motivace мотивация

movitý движим: ~ **majetek** движим имот

mrtvola труп, мъртвец: **identifikace ~y** идентификация на мъртвец

mrtvý мъртъв, умрял, починал: **prohlášený za ~ého** обявен за мъртъв

mrzačit осакатявам, правя инвалид

msta мъст, отмъщение, отмъстителност: **krevní** ~ кръвно отмъщение,

mylný погрешен: ~ **názor** погрешен възглед

mýtné мито: **vybírat** ~ събирам мито; **platit** ~ плащам мито

mzda заплата, възнаграждение: **hodinová** ~ почасово заплащане; **čistá** ~ нетна заплата; **hrubá** ~ брутна заплата; ~ **za práci přesčas** заплата (компенсация) за извънреден труд; **pobírat ~u** вземам заплата; **zvýšení ~y** повишение/увеличение на заплата

mzdový който се отнася към заплата, възнаграждение: ~ **á politika**

политика за заплащане на труда; ~ **system** система на

възнаграждение; ~ **é podmínky** условия за заплащане; ~ **fond** фонд работна заплата

N

nabádat призовавам, подтиквам, насърчавам, подстрекавам

nabídka предложение, оферта: **poptávka a** ~ търсене и предлагане;

přijmout / odmítnout ~u приемам, отхвърлям оферта; **závazná /**

nezávazná ~ обвързваща / необвързваща оферта; **odvolat ~u** оттегля

предложение, оферта; ~ **ke spolupráci** предложение за

сътрудничество

nabídnout предложи: ~ **důkazy** предложи доказателства

náboj патрон

nábojnice гилза, патрондаш

náboženství религия

nabýt придобия, спечеля, получа: ~ **majetek** натрупам, спечеля

имущество; ~ **státní občanství** получа, приема поданство,

гражданство; ~ **vlastnického práva** придобия право на собственост;

zákon ~l účinnosti законът влезе в сила; ~ **platnosti** вляза в сила, в

действие

nacionalismus национализъм

nadace фондация, фонд: **dobročinná** ~ благотворителна фондация

nadřízený висшестоящ; ~ **orgán** по-висша инстанция

nadsázka преувеличение; **bez ~y** без преувеличение

nadvláda надмощие

nahlédnout погледна, надникна, надзърна

nahlédnutí запознаване; поглеждане: **k** ~ за запознаване; ~ **do protokolu**

запознаване с протокола; ~ **do spisu** запознаване с документи;

~ **obviněného do spisů** запознаване на обвиняемия

с документацията по делото

náhlý внезапен: ~ **útok** внезапно, неочаквано нападение; ~ **á smrt**

внезапна смърт

náhoda случайност

nahodilý случаен

náhrada обезщетение, компенсация, възстановяване: **dostat ~ou** получа като компенсация; **jednorázová** ~ еднократно обезщетение, еднократна компенсация; ~ **cestovních výloh** възстановяване, покриване на пътни разноски; ~ **škody** обезщетение за вреди и загуби; ~ **ušlého zisku** обезщетение за пропуснатата печалба, пропуснатата полза; ~ **výdajů** обезщетение на разходи; **peněžítá** ~ парично обезщетение

náhradník заместник

nájem наем, временно ползване на жилище под наем

nájemce наемател: ~ **bytu** наемател на апартамент

nájemné наем: ~ **za byt** наем за апартамент

nájemní отнасящ се до наем: ~ **smlouva** договор за даване или вземане под наем

nájemník виж **nájemce**

nájemný наемен: ~ **vrah** наемен убиец

náklad товар

nákladní товарен: ~ **auto** товарен автомобил

náklady разноски, разходи, издръжка: **soudní** ~ съдебни разноски; **výrobní** ~ производствени разходи; **na své** ~ на свои разноски, за собствена сметка

nákup покупка, пазаруване: ~ **surovin** покупки на суровини

naléhavě настойчиво, настоятелно, упорито

naléhavý настойчив, спешен; ~ **á otázka** настоятелен въпрос; ~ **případ** спешен случай; ~ **á prosba** настойчива молба

nález откритие, находка, решение; намерена вещ: **lékařský** ~ медицинско заключение, диагноза; **pitevní** ~ данни от аутопсия

nálezce лице, намерило изгубена вещ

naleziště местонахождение, находище

náležité възнаграждение за намиране на загубена вещ

náležitý подходящ, надлежен: ~ **á opatrnost** подobaваща предпазливост

náležitost принадлежност, част, съставна част, формалност, атрибут:

~ **písemných dokladů** формалности на писмените документи

namátkově случайно, произволно

namátkový случаен, произволен: ~**á kontrola** произволна проверка, проверка на случаен принцип; ~**á prohlídka** произволен обиск

náměstek заместник: ~ **prokurátora** заместник-прокурор

námět предложение, идея, тема, инициатива

namítat възразявам, оспорвам: **proti tomu nelze nic** ~ срещу това не може да се възрази

námítka възражение: ~ **proti rozhodnutí** възражение срещу решение

nápad хрумване, мисъл, идея

napadení 1. нападение 2. оспорване: ~ **rozhodnutí soudu** оспорване на съдебно решение; ~ **dědictví** оспорване на наследство; ~ **rozsudku** оспорване на присъда

napadený 1. нападнат 2. оспорен

napadnout атакувам, напада

nápis надпис

napodobenina подобие, имитация, копие

napomáhání помагане, подпомагане, съдействие

napomenout направя забележка, предупреждение; предупрежда

napomenutí забележка, наставление

nápravný който се отнася до поправяне, подобряване, изменение в по-добра, положителна насока, поправителен: ~ **opatření** мярка за подобрене; ~ **smysl trestu** възпитателно значение на наказанието

narážka намек, загатване, подмятане, недомлъвка

narkoman наркоман

národ народ; нация: **Organizace spojených ~ů (OSN)** Организация на обединените нации (ООН)

národnost народност; националност, национална принадлежност: **příslušnost k určité ~i** национална принадлежност

národnostní национален; народностен: ~ **menšina** национално малцинство; ~ **otázka** национален въпрос

narození раждане: **od** ~ от рождение; **den a místo** ~ дата и място на раждане

narozeniny рожден ден

nařčení твърдение; недоказано обвинение

nařídít наредя, заповядам, постановя, разпоредя: ~ **expertizu** наредя извършването на експертиза; ~ **zasedání** наредя провеждането на заседание

nařízení нареждане, разпореждане, разпоредба, постановление;
vykonávat ~ изпълнявам разпореждане, нареждане, постановление;
vládní ~ правителствено постановление, правителствена разпоредба

násilí насилие: **domáci** ~ домашно насилие; **činit** ~ извърша насилие

násilně насилствено, принудително, насила, с употреба на сила

násilník насилник, тиранин: **kladení odporu ~ovi** оказване на съпротивление на насилник

násilný насилствен: ~ **á smrt** насилствена смърт

následek последствие: ~ **činu** последствие от действие;

~ **em toho** в резултат на, вследствие на, поради

následník наследник; приемственик, последовател

následovně следното; по следния начин

následující следващ

nastolení въвеждане; възцаряване: ~ **pořádku** въвеждане на ред

nastoupit започна (работа, отпуска): ~ **do práce** започна работа; ~ **trest** започна да излеждавам наказание

nástraha примамка, капан

nástroj инструмент, средство

nátlak натиск

naturalizace натурализация

navádění подтикване

navádět подтиквам, подбуждам, подстрекавам: ~ **k trestnému činu** подтиквам към престъпление

návod указание, инструкция

návrh проект, предложение: **na** ~ **vlády** според предложение на правителството; ~ **zákona** проектозакон, законопроект; **podat** ~ направля предложение; предлага проект; ~ **přezkoumání rozsudku** предложение за преразглеждане на присъда; **na** ~ **někoho** по предложение на някого; **pozměňovací** ~ (**k osnově zákona**) предложение за промяна, допълнение (към законопроект)

- navrhovatel** ищец, лице, което прави / дава предложение
- návštěva** посещение, визита
- názvosloví** терминология, номенклатура: **právnícké** ~ юридическа терминология
- nebezpečí** опасност, риск: **být v** ~ в опасност съм; ~ **smrti** смъртна опасност; **na vlastní** ~ на свой риск
- nečinnost** бездействие, пасивност: ~ **úředních orgánů** бездействие на официални органи
- nedbalost** непредпазливост: **vědomá** ~ съзнавана непредпазливост, самонадеяност, наказуемо лекомислие (*culpa luxuria*), **nevědomá** ~ несъзнавана непредпазливост, небрежност (*culpa negligentia*), **hrubá** ~ груба небрежност (*culpa lata*)
- nedílný** неделим, единен, неразделен, цялостен: ~ **celek** неделимо цяло; ~ **á součást** неотменна съставна част
- nedodržení** неспазване: ~ **času** неспазване на времето; ~ **lhůty** неспазване на срок
- nedokázaný** недоказан: ~ **á vina** недоказана вина
- nedopatření** недоглеждане, пропуск: ~ **stalo se ~m/z** ~ това стана/случи се по недоглеждане
- nedoplatek** недоплатена част от дължима сума, недобор: ~ **daní** недобор от данък
- nedorozumění** недоразумение: **došlo k** ~ стана недоразумение; **spor z** ~ спор поради недоразумение
- nedostatečný** недостатъчен, незадоволителен
- nedostatek** недостиг, липса, дефицит (на нещо): **pro** ~ **důkazů** поради липса на доказателства
- nedotčený** непокътнат, девствен
- nedotknutelnost** неприкосновеност, имунитет (дипломатически)
- nedovolený** непозволен, забранен: ~ **é podnikání** забранена предприемаческа дейност, бизнес; ~ **é držení zbraní** незаконно притежаване на оръжие
- nedůslednost** непоследователност

- nedůvěra** недоверие: **vyslovit někomu ~u** гласувам недоверие на някого;
mít ~u k někomu отнасям се с недоверие към някого
- nefalšovaný** неподправен, истински, редовен, оригинален: ~ **podpis**
 истински, оригинален подпис
- negativní** отрицателен, негативен: ~ **postoj** отрицателно, враждебно
 отношение
- negramotný** неграмотен
- nehoda** злополука, нещастен случай, произшествие, катастрофа
- nehodnověrný** недостововерен
- nehospodárnost** икономическа неефективност, нерентабилност
- nejvyšší** върховен: ~ **soud** върховен съд
- nekolovaný** без (таксова) марка
- nekompetentní** некомпетентен
- nekompletní** непълен, незавършен
- nekompromisní** безкомпромисен
- nekrytý** без покритие: ~ **šek** чек без покритие
- nelidskost** безчовечност, безчовечие, жестокост
- neoprávněný** неупълномощен, нерегламентиран, неправомерен:
 ~**é užívání cizí věci** неправомерно използване на чужда вещ
- neospravedlněný** неоправдан
- nepatrný** съвсем малък, незначителен, нищожен, пренебрежим,
 незабележим
- neplacený** неплатен: ~**á dovolená** неплатен отпуск
- neplacení** неплащане: ~ **daní** неплащане на данъци
- neplatnost** невалидност
- neplnoprávný** непълноправен
- nepoctivost** непочтеност, недобросъвестност: **dopustit se ~i** извърша
 нечестна постъпка
- nepodmíněný** безусловен: ~ **souhlas** безусловно съгласие; ~ **trest**
 ефективна присъда
- nepochybně** несъмнено, безспорно, категорично, със сигурност: **jeho**
nevinna byla ~ prokázaná невинността му беше категорично доказана
- neporušenost** цялост

- nepostradatelný** необходим, задължителен, незаменим: ~ **odborník**
незаменим специалист
- nepovolaný** неканен, нежелан, нежелателен, чужд: ~**ým vstup zakázán**
за външни лица вход забранен
- nepравý** фалшифициран: ~**á listina** фалшификат, фалшифициран
документ
- nepřavděpodobnost** невероятност, малка вероятност
- neprodleně** незабавно, без отлагане, моментално: ~ **vykonat rozsudek**
изпълнявам присъда без отлагане
- neproduktivní** непродуктивен
- neprokázaný** недоказан
- nepromyšlený** недомислен, необмислен
- nepředpojatý** непреднамерен, непредубеден
- nepřesnost** неточност
- nepřičetnost** невменяемост: **stav ~i** състояние на невменяемост
- nepřimřenost** несъразмерност, несъответствие: ~ **trestu** неадекватно
наказание
- nepřímý** непряк, косвен: ~**é důkazy** косвени доказателства
- nepřijatelný** неприемлив: ~**é podmínky** неприемливи условия
- nepřístupnost** недопустимост, недостъпност, нещо недопустимо,
неразрешено
- nepřístojný** непристоен, неприличен, безобразен
- nepřítel** враг, неприятел: **úhlavní** ~ заклет, непримирим враг
- nepřítomnost** отсъствие, липса
- neshoda** противоречие, несъгласие, дисхармония, несъответствие,
разминаване
- nesmysl** безсмислица
- nesouhlas** несъгласие: **naprostý** ~ абсолютно несъгласие; ~ **v údajích**
несъответствие в данните
- nesoulad** противоречие, несъответствие, дисхармония, разминаване: ~
v názorech противоречие, несходство във възгледите
- nesouvislý** несвързан: ~ **text** несвързан текст; ~**á řeč** несвързана реч
- nesrovnalost** неточност, неправилност, грешка

- nést** нося; имам; причинявам: ~ **vinu** нося/имам вина, виновен съм; ~ **odpovědnost** нося отговорност; ~ **riziko** поема риск; ~ **následky** понасям последствията, последиците
- nestrannost** безпристрастност, обективност
- neškodný** безвреден, безопасен, безобиден
- netrestaný** ненаказван
- neúčinný** неефективен
- neukázněnost** недисциплинираност
- neúmyslný** неумишлен, непреднамерен
- neúplatnost** неподкупност
- neúplatný** неподкупен
- neupřímnost** неискреност, лицемерие, двуличие
- neuskutečnitelný** неосъществим, нереализуем
- neúspěch** неуспех, провал
- neuspokojivý** незадоволителен, неудовлетворителен
- neústupný** неотстъпчив, непреклонен, неумолим: ~ **boj** ожесточена, непримирима борба
- neutralizace** неутрализиране, неутрализация
- neutralita** неутралитет, неутрална позиция
- neuveřejněný** необнародван, непубликуван
- nevěra** изневяра, изневеряване
- nevhodný** неудобен, неуместен, неподходящ: ~ **é poznámky** неуместни забележки; ~ **postup** неправилен, неуместен подход; ~ **okamžik** неудобен, неподходящ момент; ~ **é chování** неподходящо поведение
- nevina** невинност, липса на вина
- nevinnost** невинност, липса на вина
- nevlastní** който не е роден, не е рожден: ~ **syn** доведен или заварен син; осиновен син; ~ **matka** мащеха; майка-осиновителка; ~ **otec** втори баща, баща-осиновител, пастрок
- nevolnický** крепостен, феодален
- nevzdělanost** необразованост, неграмотност, невежество
- nezákonnost** незаконност, незаконна постъпка: **dopustit se ~i** извърша беззаконие, извърша незаконна подсъдна постъпка

- nezaměstnanost** безработица: **růst ~i** растеж на безработицата, **podpora v ~i** помощ за безработни
- nezaměstnaný** безработен
- nezaujatý** безпристрастен, непредубеден, необвързан: ~ **člověk** безпристрастен човек
- nezávadný** безупречен; без повреди; безвреден
- nezávislý** независим, самостоятелен, суверенен: ~ **stát** независима, суверенна държава
- nezbytný** задължителен, неизбежен, необходим: ~ **předpoklad** задължителна предпоставка; ~**á složka** необходима, незаменима съставна част; **její přítomnost je ~á** присъствието ѝ е абсолютно задължително; **považovat za ~é** смятам за необходимо
- nezdaněný** необложен с данък
- nezdanitelný** необлагаем с данък
- nezdar** нespoлука, неуспех
- nezištnost** безкористност, всеотдайност
- nezkušenost** неопитност, липса на опит
- nezletilost** непълнолетност; малолетност
- nezletilý** непълнолетен; малолетен
- nezměnitelnost** неизменяемост: ~ **kolektivní smlouvy** неизменяемост на колективен договор; ~ **zákona** неизменяемост на закон
- neznámý** неизвестен, непознат, непознато лице: ~ **pachatel** неизвестен извършител; ~ **pobyt** неизвестно местопребиваване
- nezodpovědnost** безотговорност
- nezpůsobilý** неупълномощен, непълноправен
- nezúčastněný** безучастен, безразличен, апатичен: ~ **divák** безучастен зрител
- nezvěstný** в неизвестност; безследно изчезнал: **být pokládán za ~ého** смятан съм за безследно изчезнал
- nežádoucí** нежелан: ~ **důsledky** нежелани последствия; **v ~ míře** в нежелателна степен; ~ **komplikace** неприятни, нежелателни усложнения
- ničitel** рушител, разрушител, опустошител

- ničení** унищожение, разрушение, опустошение: **zbraně hromadného** ~ оръжие за масово унищожение
- norma** норма: **společenská** ~ обществена норма; **mravní** ~ нравствена, морална норма; **státní** ~ държавен стандарт
- normalizace** нормализиране; нормализация: ~ **diplomatických styků** нормализиране на дипломатическите отношения; **za** ~ в периода на нормализацията, по време на нормализацията
- normální** нормален, обикновен, обичаен: ~ **cestou** по обикновен, нормален път/начин
- nositel** носител: ~ **vyznamenání** носител на отличие
- nostrifikace** нострификация, признаване на документи
- notář** нотариус
- notářský** който се отнася до нотариус, нотариален: ~ **é ověření** нотариална заверка; ~ **zápis** нотариално заверено вписване, запис
- notifikace** нотификация
- novela** новелизиране, нова редакция, подновяване: ~ **zákona** новелизиране на закон
- novelizace** новелизиране, нова редакция, подновяване
- nucený** принудителен, задължителен: ~ **á dovolená** принудителен отпуск
- nutnost** необходимост, наложителност; **nutná** ~ необходима отбрана; ~ **operace** наложителна операция; **učinit něco z** ~ направя нещо по необходимост
- nutný** необходим, нужен: ~ **á podmínka** необходимо условие, задължително условие; **účast všech je** ~ **á** участието на всички е необходимо; ~ **é zlo** неизбежно зло

O

občan гражданин, жител

občanskoprávní граждански; гражданскопроцесуален

občanský граждански: ~ **é právo** гражданско право; ~ **průkaz** лична карта; ~ **zákoník** граждански кодекс; ~ **soudní řád** граждански процесуален кодекс

občanství гражданство, поданство: **cizí** ~ чуждо гражданство; **dvojí** ~ двойно гражданство; **mít české** ~ имам чешко гражданство; **přijít o** ~ загубя гражданство; **zbavit státního** ~ отнема поданство, гражданство; **získat státní** ~ получа поданство, гражданство

období период, време, етап: **zdaňovací** ~ данъчен период

obec селище, населено място, община

obecní общински: ~ **komunální volby** общински местни избори; ~ **úřad** общински съвет, кметство; ~ **zastupitelstvo** общински съвет; ~ **rada** съвет на общинарите, общински съвет

obecný общ, общовалиден, универсален

oběh оборот, обращение, циркуляция: ~ **zboží** оборот на стока, стокооборот; **stáhnout z ~u** иззема, изтегля от обращение; **dát do ~u** (**peníze, známky**) пусна в обращение (пари, пощенски марки)

obejít заобиколя, пренебрегна, не изпълня: ~ **zákon** заобиколя закон

obelhávat лъжа, мамя, заблуждавам

oběť жертва: ~ **i na životech** човешки жертви

obeznámit запозная отблизо, подробно: ~ **se se stavem** запозная се отблизо със състоянието

obhájce защитник: ~ **ve věcech trestních** защитник в наказателно дело; **vzdát se** ~ отхвърлям/отказвам се от защитник; **zvolit si** ~ избирам си защитник

obhajoba защита: ~ **obžalovaného** защита на обвиняем; **říci na svou ~u** кажа в своя защита; **bezplatná** ~ безплатна защита; **námítky** ~у

възражения на защитата; **odmítnout ~u** откажа защита; **právo na ~u** право на защита

obhajovací защитен: ~ **řeč** защитна реч

obhajovaný защитаван

obhajovat защищавам

obcházet заобикалям: ~ **zákon** заобикалям закон

obchod търговия: **nelegální** ~ нелегална търговия; ~ **s drogami** търговия с наркотици; ~ **se zbraněmi** търговия с оръжие; **zahraniční** ~ международна търговия

obchodní търговски: ~ **komora** търговска палата, камара; ~ **partner** търговски партньор; ~ **rejstřík** търговски регистър; ~ **společnost** търговско дружество; ~ **zastoupení** търговско представителство; ~ **zástupce** търговски представител

obchodovat търгувам: ~ **s kradeným zbožím** търгувам с крадени вещи

objednávka поръчка: **zadat ~u** поръчам, правя поръчка; **zrušit ~u** анулирам, отказвам се от поръчка; **na ~u** по поръчка

objekt обект; предмет: ~ **trestného činu** обект на престъпление; **zkoumaný** ~ изследван обект

objevit открива, намеря, разкрива: ~ **stopy** открива следи

obklíčit обградя, обкръжа, заобиколя

oblast област; край; район; зона: **chráněná krajinná** ~ природен парк

obligace облигация: **vydání ~í** издаване на облигации

obnovení възобновяване, подновяване: ~ **trestního stíhání** подновяване на наказателното дело/наказателното преследване; ~ **vyšetřování** подновяване на разследването

obnovit възобновя, обновя: ~ **platnost smlouvy** възобновя валидността на договора

obořacení обогатяване, забогатяване: ~ **na úkor jiné osoby** обогатяване за чужда сметка

obrana отбрана; защита: **říct na svou ~u** кажа в своя защита; **nutná** ~ неизбежна отбрана; ~ **proti žalobě** защита против жалба; ~ **vlasti/státu** държавна отбрана; **přiměřená** ~ адекватна отбрана; **ministerstvo** ~у министерство на отбраната

- obrat** обращение, оборот: ~ **peněz** оборот на пари; **hrubý** ~ брутен оборот; **daň z ~u** данък върху оборота
- obřad** обред, церемония: **svatební** ~ сватбена церемония
- obřadní** обреден, церемониален: ~ **síň** обредна зала
- obsah** съдържание
- obstavit** спра, задържа, блокирам, запорирам: ~ **účet** наложа заповърху сметка
- obtěžování** тормоз: **sexuální** ~ сексуален тормоз
- obvinění** обвинение: **bezdůvodné** ~ безпричинно, неоснователно обвинение; **křivé** ~ лъжливо, несправедливо обвинение; **vznést** ~ подавам обвинение; **zatknout pro ~ z vraždy** арестувам поради обвинение в убийство; **zprostit** ~ провъзгласявам за невинен
- obviněný** обвиняем; обвинен: ~ **z vraždy** обвинен в убийство
- obvinit** обвиня: ~ **z podvodu** обвиня в измама; ~ **z trestného činu** обвиня в извършването на престъпление/наказуемо деяние
- obviňující** обвинителен: ~ **spis** обвинително дело
- obžaloba** обвинение: **formální** ~ формално обвинение; **podat ~u** обвиня (някого); **vznést ~u (proti komu)** подавам обвинение; **zprostit ~y** оттеглям обвинение
- obžalovat** обвинявам: ~ **z trestného činu** обвиня в престъпление
- obživa** препитание, средства за съществуване, прехрана: **zdroj ~y** поминък, източник на препитание/на средства за съществуване
- oceňování** оценяване, преценка: ~ **majetku** оценяване на имущество
- očitý** който е видял с очите си: ~ **svědek** очевидец
- odbor** отдел, секция: ~ **boje s kriminalitou** отдел за борба с престъпността; **správní** ~ административен отдел
- odborný** специализиран: ~ **posudek** експертиза, експертна оценка
- odbory** профсъюз, синдикат, работническа организация
- odborový** синдикален, профсъюзен, професионален: ~**é organizace** синдикат, профсъюз, професионална организация; ~**é svazy** синдикати, професионални съюзи
- odbyt** пласмент, експедиция: ~ **zboží** пласмент на стока
- odcizení** отчуждаване; кражба

odcizený открадат: ~ **á věc** открадната вещь

odcizit открадна, присвоя: ~ **finanční hotovost** открадна пари в брой;
~ **majetek** открадна имущество

oddělení отдел: ~ **pasové kontroly** отдел за паспортен контрол; **právní** ~
правен отдел; **registrační** ~ отдел за регистрация

odebrání вземане, отнемане, конфискуване: ~ **pasu** отнемане на
паспорт; ~ **řidičského průkazu** отнемане на шофьорска книжка

odebrat взема, отнема, иззема: ~ **licenci** отнема лиценз; ~ **majetek**
иззема имущество; ~ **otisky prstů** взема отпечатъци от пръсти;
~ **zbraň** отнема оръжие

odevzdat предам: ~ **nalezené doklady** предам намерените документи;
~ **zadržanou osobu k soudu** предам задържаното лице на съда

odhad преценка, прогноза: ~ **majetku dlužníka** приблизителна цена на
имущество на дължник; ~ **škody** преценка на щети

odhadní по преценка, приблизителен, прогнозен: ~ **cena**
приблизителна цена

odhalení разкритие; откриване, разобличаване: ~ **nových okolností**
откриване на нови факти; ~ **padělků** разкриване на фалшификати;
~ **trestního činu** разкриване на престъпление; ~ **krádeže** разкриване
на кражба; ~ **spiknutí** разкриване на заговор, на конспирация;
~ **totožnosti** разкриване на самоличността; ~ **pachatele** разкриване,
разобличаване на престъпник

odhlášení отписване, отчисляване: ~ **občanů (z místa trvalého bydliště)**
отписване поради промяна на местожителство

odkázat 1. завеща, оставя в наследство: ~ **majetek** завеща имущество
2. оставя на произвол, правя зависим: ~ **na pomoc státu** напраща
зависим от държавни помощи

odklad отлагане: ~ **platby** отлагане на плащане

odkoupit откупя, купя: ~ **práva** откупя права

odložení отлагане: ~ **trestní věci** отсрочване на наказателното дело;
~ **vynesení rozsudku** отлагане на произнасяне на присъдата; ~ **výkonu**
trestu отлагане на изпълнението/излежаването на присъдата;
~ **rozhodnutí** отлагане на решение; ~ **výslechu** отлагане на разпит

- odměna** възнаграждение: **jednorázová** ~ еднократно възнаграждение; **peněžitá** ~ парична награда, парично възнаграждение; **určit ~u** определям възнаграждение
- odmítat** отказвам, не приемам: ~ **žádost** отхвърлям молба; ~ **dědictví** не приемам наследство
- odpis** отчисляване, амортизация: ~ **majetku** амортизация на имущество
- odporovat** противопоставям се: ~ **násilí** противопоставям се на насилие
- odposlech** подслушване; подслушвателно устройство
- odposlouchávací** подслушвателен: ~ **zařízení** подслушвателно устройство
- odpovědnost** отговорност: **hmotná** ~ материална отговорност; **na vlastní** ~ на собствена отговорност; **občanská** ~ гражданска отговорност; ~ **za majetkovou škodu** отговорност за имуществени щети; ~ **za prodlení** отговорност за забавяне; **osobní** ~ лична отговорност; **právní** ~ юридическа отговорност; **vyhnout se ~i** избягвам отговорност
- odpovědný** отговорен: ~ **zástupce** отговорен заместник/представител
- odpovídat** отговарям: ~ **za způsobenou škodu** отговарям за причинени щети
- odpykání** изтърпяване, излежаване: ~ **trestu** изтърпяване, излежаване на наказание/присъда
- odročení** отсрочване; отлагане: ~ **soudního jednání** отлагане на съдебен процес/съдебно заседание
- odročit** отсроча: ~ **hlavní líčení** отсроча главен съдебен процес, разглеждане на дело; ~ **na neurčito** отлага за неопределено време
- odsoudit** осъдя: ~ **k 10 letům vězení (odnětí svobody)** осъдя на 10 години затвор (отнемане на свобода); ~ **k nejvyššímu trestu** присъдя най-строго наказание; ~ **na doživotí** дам доживотна присъда; ~ **za krádež** осъдя за кражба; ~ **zločince** осъдя престъпник; ~ **k trestu smrti** осъдя на смърт
- odsouzený** осъден, осъден човек: ~ **k trestu smrti** осъден на смърт

- odstavec** абзац; алинея: ~ **restního zákona** алинея от наказателния кодекс
- odstoupení** отстъпване: ~ **od smlouvy** отстъпване от договор, прекратяване на договор; ~ **od závazku** отстъпвам, отказвам се от задълженията си; ~ **vlády** оставка на правителството
- odstupné** обезщетение при освобождаване от работа: **vyplatit** ~ изплатя обезщетение
- odškodné** обезщетение: **zaplatit** ~ платя обезщетение: **peněžité** ~ парично обезщетение
- odtajnit** разкроя, разсекрета
- odůvodnění** обосновка, обосноваване, подкрепяне с доводи, аргументация: ~ **obžaloby** мотивировка на обвинение; ~ **soudního rozhodnutí** мотивировка, мотиви на присъда
- odůvodněnost** обоснованост, мотивираност: ~ **rozsudku** мотивираност на присъда; ~ **stížnosti** мотивираност на оплакване
- odůvodněný** основателен: ~ **á obava** основателно безпокойство
- odvolací** апелационен: ~ **soud** апелативен съд
- odvolání** обжалване: **podat** ~ обжалвам (решение); **podat ~ proti rozhodnutí** подам обжалване срещу решение; **projednat** ~ разглеждам, разисквам обжалване; ~ **proti tomuto rozhodnutí není možné** решението не може да бъде обжалвано; **vzdát se** ~ отказвам се от правото на обжалване
- odvolat se** обжалвам: ~ **proti rozsudku** обжалвам присъда; ~ **se k soudu** подам апелационна жалба към съд; ~ **se proti rozhodnutí soudu** обжалвам съдебно решение; ~ **se proti rozsudku** обжалвам присъда, съдебно решение
- odvolat** отменям, премахвам: ~ **rozkazy** отменям заповед; ~ **z funkce** отстраня някого от длъжност
- odvrácení** отклоняване, предотвратяване: ~ **události** отклоняване, предотвратяване на събитие
- odvrátit** обърщам, отвърщам, отклонявам: ~ **podezření** отклонявам, отвличам подозрение; ~ **pozornost** отвличам вниманието
- odzbrojit** обезоръжа: ~ **pachatele** обезоръжа престъпник

oficiální официален

ohlásit съобщя, известя, подам сигнал: ~ **na policii přepadení** съобщя на полицията за нападение; ~ **nález na policii** известя/съобщя на полицията за намирането (на нещо); ~ **změnu místa trvalého pobytu** известя/съобщя за промяна на постоянния адрес на пребиваване

ohlášení съобщение: ~ **ztráty** съобщение, обява за загуба (на нещо)

ohledání оглед: **dodatečné** ~ допълнителен оглед; **dodržování postupu při** ~ спазване на правилата за оглед; ~ **místa činu** оглед на местопрестъплението; ~ **mrtvolý** оглед на труп; **znalecké** ~ експертен оглед

ohrozit застраша, заплаша: ~ **výsledky přípravného řízení** поставям под заплаха резултатите от предварителното производство

ohrožení заплаха, опасност: **je v ~ života** в опасност за живота

ohrožovat застрашавам, заплашавам

ochrana охрана, защита, опазване, покровителство: ~ **autorských práv** защита на авторското право; ~ **informací** защита на информацията; ~ **investic** защита на инвестициите; ~ **kulturního dědictví** защита на културното наследство; ~ **lidských práv** защита на човешките права; ~ **svědků** защита на свидетелите; ~ **veřejného pořádku** защита на обществения ред; ~ **životního prostředí** опазване на околната среда; **právní** ~ юридическа защита; ~ **osobních údajů** защита на личните данни

ochránce защитник, пазител: **veřejný ~ práv** омбудсман, обществен защитник на правата

ochránit защита: ~ **před zneužitím** защита срещу злоупотреба

ochranka охрана: ~ **soukromé osoby** охрана на частно лице

ochranný защитен, предпазен, запазен, предохранителен; ~ **á známka** запазена марка

ojedinělý единичен: ~ **případ** единичен случай

oklamat заблудя, подведа, въведа в заблуда, измамя, излъжа

okolnost обстоятелство, условие: ~ **i svědčí proti němu** обстоятелствата говорят срещу него; **za nejasných** ~ **í** при неясни обстоятелства;

podle ~ **í** според обстоятелствата; **polehčující** ~ **i** смекчаващи вината

- обстоятельства; **přítěžující ~i** утежняващи вината обстоятелства;
zamlčení závazné ~i премълчаване, скриване на важно
 обстоятелство/факт; **zjištění nových ~í** откриване на нови
 обстоятелства; **za daných ~í** при дадените обстоятелства
okrádat крада, обирам, ограбвам, открадвам: ~ **stát** грабя, мамя
 държавата, крада от държавата
okradený ограбен
okrást окрада, оберя, ограбя, открадна
okres община, окръг, район
okrsek район, участък: **policejní ~** полицейски участък; **volební ~**
 избирателен район
oloupit оберя, ограбя
omámit упоя
omamný упойващ: ~ **é látky** упойващи вещества
ombudsman омбудсман, обществен защитник
omezení ограничение, ограничаване: ~ **osobní svobody** ограничение на
 личната свобода
omezený ограничен: ~ **é možnosti** ограничени възможности;
 ~ **á pracovní schopnost** ограничена трудоспособност; **společnost**
s ručeným ~ým (s.r.o.) дружество с ограничена отговорност (ООД);
 ~ **á způsobilost** ограничена правоспособност
omezit огранича: ~ **něčí pravomoc** огранича нечий пълномощия, нечий
 права; ~ **počet zaměstnanců** огранича, съкратя броя на служителите
omlouvat извинявам, оправдавам: **neznalost zákonů neomlouvá**
 незнанието на законите не е за извинение, оправдание
omluva извинение, оправдание: **nedostavit se k soudu bez ~y** не се
 явявам в съда без извинение; **říci na svou ~u** кажа за свое
 извинение, оправдание
omluvenka извинителна бележка
omyl грешка, заблуждение: **být na ~u** греша, заблуждавам се, в грешка
 съм; **dopustit se ~u** допусна грешка, направя грешка; **justiční ~**
 съдебна грешка; **udělat ~em** направя нещо по погрешка; **uvádět v ~**
(koho) въведа някого в заблуждение, заблудя някого

- opakovaný** многократен, повторен: ~ **pokus o útěk** многократен опит за бягство; ~**é projednávání případu** повторно разглеждане на случай
- opatrování** грижа, полагане на грижи
- opatrovat** грижа се: ~ **dítě** грижа се за дете
- opatrovnictví** попечителство
- opatrovník** попечител: **soudem stanovený** ~ определен от съда
попечител, опекун, настойник
- opatření** мерки, стъпка: **bezpečnostní** ~ мерки за сигурност; **ochranná** ~ предпазни/предохранителни мерки; **preventivní** ~ профилактични/превантивни мерки; **učinit potřebná** ~ взема (необходимите) мерки; **mimořádná** ~ извънредни мерки
- opatřit** намеря, осигуря нещо: ~ **si alibi** намеря си алиби
- operace** операция: **finanční** ~ финансова операция; **vojenská** ~ военна операция
- opis** препис, копие: **notářský ověřený** ~ нотариално заверено копие
- opodstatněný** основателен: ~**é námitky** основателни възражения
- opomenutí** пропуск, недоглеждане
- oprávnění** разрешение, пълномощие, право: ~ **nosit zbraň** разрешение за притежаване на оръжие; ~ **zastupovat někoho před soudem** право за представляване на някого в съда; **živnostenské** ~ разрешение за извършване на предприемаческа дейност
- oprávněný** пълноправен, правоспособен; основателен: **být ~ jednat** правоспособен съм да действам; ~**á osoba** пълноправно, отговорно лице; ~**á stížnost** основателна жалба; ~ **dědic** пълноправен наследник; ~ **k podpisu** упълномощен да се подписва; ~ **zástupce** упълномощен, пълноправен заместник/представител
- opravňovat** давам право
- opustit** напусна, изоставя: ~ **dítě** изоставям дете; ~ **místo činu** напусна местопрестъплението; ~ **rodinu** изоставя семейство; ~ **místo dopravní nehody** избягам от мястото на катастрофата, произшествието
- orgán** институция, орган: **nadřizený** ~ висшестоящ орган; ~**y přípravného řízení** органи на предварителното производство;

~y **státní správy** органи на държавното управление, държавни институции; ~y **vyšetřování** органи на разследването/следствието; **podřízený** ~ подчинен орган, институция; **soudní** ~y съдебни органи

organizace организация: ~ **spojených národů (OSN)** Организация на обединените нации (ООН), **nezísková** ~ организация с идеална цел

organizovaný организиран: ~ **zločin** организирана престъпност

originál оригинал: ~ **dokumentu** оригинален документ; **kopie souhlasí s ~em** копието е идентично с оригинала

originální оригинален

osoba лице: **blízká** ~ близко лице; **dotyčná** ~ въпросното лице, конкретно лице; **důvěryhodná** ~ лице, на което може да се вярва, надеждно лице; **fyzická** ~ физическо лице; **hledaná** ~ издирвано, търсено лице; **nepovoláná** ~ неупълномощено лице, външно лице; **nespolehlivá** ~ лице, на което не може да се разчита; **nezúčastněná** ~ лице, което не взема участие; **oprávněná** ~ упълномощено, отговорно лице; **hmotně odpovědná** ~ лице, което носи материална отговорност (МОЛ); **právnícká** ~ юридическо лице; ~ **samostaně výdělečně činná (OSVČ)** дребен предприемач, едноличен търговец (ЕТ); **podezřelá** ~ заподозряно лице; подозрително лице; **pohřešovaná** ~ изчезнало, издирвано лице; **pověřená** ~ упълномощено лице; лице, на което са дадени някакви права, пълномощия, отговаря за нещо; **soukromá** ~ частно лице; **trestaná** ~ осъждано лице; **zletilá** ~ пълнолетно лице; **zplnomocněná** ~ упълномощено лице; **zúčastněná** ~ участващо лице

osobní личен: ~ **údaje** лични данни; ~ **majetek** лично имущество; ~ **právo** лично право; ~ **prohlídka** обиск; ~ **přítomnost** лично присъствие; ~ **věci** лични вещи; ~ **vlastnictví** лична собственост

osobnost личност: **ochrana ~i** защита на личността

ospravedlnění оправдание

ospravedlnit оправдавам: ~ **obžalovaného** оправдая обвиняем

ospravedlníjící оправдаващ, оправдателен, извинителен

ostraha охрана: ~ **věznice** охрана в затвор

osvědčení удостоверение, потвърждение, свидетелство:

~ **o absolvování studia** удостоверение за завършено образование, свидетелство, академична справка; ~ **jakosti** удостоверение за качество; **písemné** ~ писмено удостоверение; **úřední** ~ официално, служебно удостоверение

osvobodit освободя ~ **od cla** освободя от мито; ~ **pro nedostatek důkazů** освободя поради липса на доказателства; ~ **ze zajetí** освободя от плен

osvobození освобождение, освобождаване

osvojitel осиновител

osvojení осиновяване

osvojit осиновявам

osvojitel осиновител

otázka въпрос: **klást** ~у **svědkovi** задавам въпроси на свидетеля; **řečnická** ~ реторичен въпрос; **národnostní, politická, sociální** ~ национален, политически, социален въпрос; **klíčová** ~ основен, централен, ключов въпрос; ~ **cti** въпрос на чест

otcovství бащинство: **popření** ~ отхвърляне/отричане на бащинство; **určení** ~ **soudní cestou** определяне на бащинство по съдебен път

otčím втори баща, доведен баща, пастрок

otec баща: **nevlastní** ~ пастрок, баща-осиновител; **vlastní** ~ роден баща

otisk отпечатък: ~ **prstů** отпечатъци от пръсти; **brát** ~у **prstů** вземам отпечатъци (от пръсти)

otrava отравяне, натравяне: ~ **alkoholem** алкохолно отравяне;

podlehnout ~ě отравям се, умра от отравяне; ~ **potravinami** хранително натравяне

ovdověť овдовявам

ověření заверка: **notářské** ~ нотариална заверка; ~ **podpisu** заверка на подпис; **úřední** ~ служебна заверка

ověřený заверен

ověřit 1. заверя: ~ **notářsky** заверя нотариално; ~ **kopii (dokladu)** заверя копие (на документ); ~ **úředně** официално заверя; ~ **plnou moc** заверя пълномощно 2. проверявам: ~ **alibi** проверя алиби; ~ **totožnost** проверя самоличност

- ovlivnit** повлия, окажа влияние: ~ **veřejné mínění** окажа влияние върху общественото мнение; ~ **tisk, voliče, trh** окажа влияние върху печата, избирателите, пазара
- ozbrojení** въоръжение
- ozbrojený** въоръжен: ~ **á loupež** въоръжено нападение
- ozbrojit se** въоръжа се
- ozbrojování** въоръжаване
- označit** определя, посоча: ~ **viníka** посоча виновник; ~ **někoho za/jako zrádce** нарека някого предател
- oznámení** съобщение: **anonymní** ~ анонимно съобщение; ~ **krádeže** съобщение за кражба; ~ **rozsudku** произнасяне на съдебно решение/присъда; ~ **únosu** съобщение за отвлечане; ~ **změny** съобщаване на промяна; **svatební** ~ покана за сватба; **podat trestní** ~ съобща за престъпление/закононарушение
- oznámit** съобща, информирам: ~ **policii** съобща на полицията; ~ **škodu** съобща за нанесени щети; ~ **výši trestu** съобща размера на наказанието; ~ **ztrátu** съобща за загуба

P

padělání фалшифициране: ~ **úřední listiny** фалшифициране на официален документ; ~ **dokladů** фалшифициране на (лични) документи, ~ **se trestá** фалшифицирането е наказуемо

padělaný подправен, фалшифициран, фалшив: ~ **á listina** фалшифициран документ; ~ **podpis** фалшифициран подпис

padělat подправлям, фалшифицирам

padělatel фалшификатор: ~ **bankovek** фалшификатор на банкноти; ~ **dokladů** фалшификатор на документи

padělatelský фалшификаторски

padělek фалшификат, имитация: **odhalení ~u** разкриване на фалшификати

páchat извършвам: ~ **trestní činy** извършвам наказуеми деяния

pachatel извършител, виновник, престъпник: **nezletilý** ~ непълнолетен извършител; **neznámý** ~ неизвестен извършител; **ozbrojený** ~ въоръжен извършител/престъпник; ~ **přistižený při činu** извършителят е хванат на местопрестъплението; ~ **vloupání** извършител на кражба с взлом; **pravděpodobný** ~ **vraždy** вероятен убиец; **zatajení** ~е скриване на извършителя; **zvláště nebezpečný** ~ особено опасен извършител/престъпник; **přímý** ~ непосредствен извършител; ~ **hledaný policií** издирван от полицията престъпник

pakt пакт: ~ **o neútočení** пакт за ненападение

panika паника: **vyvolávat ~u** създавам, предизвиквам паника

papír хартия: **cenné ~y** ценни книжа

paragraf параграф, член от закон, разпореждане: **podle ~u** съгласно параграф...

parcela парцел, място: **stavební** ~ парцел за строеж, „петно“

parlament парламент: **dvoukomorový** ~ двукамарен парламент, **jednokomorový** ~ еднокамарен парламент; **svolat zasedání ~u** свиквам заседание на парламента

- parlamentní** парламентарен: ~ **volby** парламентарни избори; ~ **republika** парламентарна република; ~ **soustava** парламентарна система; ~ **zpravodaj** парламентарен репортер
- partner** партньор: **obchodní** ~ търговски партньор
- partnerství** партньорство: **sociální a ekonomické** ~ социално и икономическо партньорство; **registrované** ~ регистрирано партньорство, гражданско партньорство; **zrušení** ~ прекратяване на партньорството
- pas** паспорт: **cestovní** ~ (задграничен) паспорт; **diplomatický** ~ дипломатически паспорт; **neplatný** ~ паспорт с изтекъл срок на валидност; **prodloužit dobu platnosti** ~u удължа валидността на паспорта; **prokázat se** ~em легитимирам се с паспорт; **vydání/ vyhotovení/vystavení** ~u издаване на паспорт; **zapsaní dětí do cestovního** ~u вписване на деца в паспорт; **zbrojní** ~ разрешително за притежание на оръжие
- pásmo** зона, област, ивица; **pohraniční** ~ гранична зона
- pasový** паспортен: ~á **kontrola** паспортна проверка; ~é **oddělení** отдел паспорти
- pašerácký** контрабанден: ~ **obchod** контрабандна търговия; ~ **stezka** контрабанден канал; ~é **zboží** контрабандна стока
- pašeráctví** контрабанда
- pašerák** контрабандист
- pašování** контрабанден превоз, нелегален внос/износ, контрабанда: ~ **drog** контрабанда на наркотици
- pašovaný** контрабанден: ~é **zboží** контрабандна стока
- pašovat** пренасям контрабандно, занимавам се с контрабанда: ~ **zboží** пренасям стоки контрабандно
- patent** патент, лиценз: ~ **na vynález** патент за откритие; **udělit** ~ издам, присъдя патент
- patentní** патентен, лицензен: ~ **úřad** патентно ведомство; ~ **právo** патентно право
- pátrací** отнасящ се до издирване: ~ **akce** акция по издирване; ~ **novinář** разследващ журналист

- pátrání** издирване: **celostátní** ~ национално издирване, общонародно издирване; ~ **po osobách** издирване на лица; **vyhlásit** ~ обявя за издирване
- pátrat** издирвам: ~ **po pachateli** издирвам престъпник; ~ **po odcizených věcech** издирвам откраднати вещи
- patřit** принадлежа, спадам: ~ **ke skupině** принадлежи към група; **to nepatří do mé pravomoci** не спада под моите компетенции, не е в моите компетенции
- péče** грижа: **pěstounská** ~ опекунство; **sociální** ~ социални грижи; **zdravotní** ~ медицинско обслужване; **přijmout do ústavní** ~ приема в специализирано (медицинско) заведение
- pečeť** печат: **opatřit úřední** ~í поставя служебен печат
- pečovat** грижа се: ~ **o nemocné dítě** грижа се за болно дете; ~ **o svěřený majetek** грижа се за поверено имущество
- pečovatel** социален работник
- pečovatelský** който се отнася до социални грижи/до социален работник: ~**á služba** служба за социални грижи
- penále** неустойка: **platit** ~ плащам неустойка; ~ **z prodloužení** неустойка поради забавяне
- penalizovat** налагам глоба
- peněžitý** паричен: ~ **trest** парично наказание; ~**á pokuta** парична глоба
- peněžní** паричен, финансов: ~ **hotovost** пари в брой, налична парична сума; ~ **jednotka** парична единица; ~ **kapitál** паричен капитал; ~ **poukázka** пощенски запис; ~ **tíseň** финансови затруднения; ~ **ústav** финансова институция
- peníze** пари: **vybrat** ~ **z bankomatu** изтегля пари от банкомат
- penzijní** пенсионен: ~ **fond** пенсионен фонд, ~ **pojištění** пенсионно осигуряване; ~ **připojištění** доброволно (допълнително) пенсионно осигуряване; ~ **system** пенсионна система
- pěstoun** приемен родител
- pěstounský** който се отнася до приемен родител: ~**á péče** приемна грижа
- petice** петиция: **podepsat** ~i подпиша петиция

pirát пират

pirátský пиратски: ~**á kopie** пиратско копие

písemně писмено, в писмена форма

písemnost документ: **soudní ~i** съдебни документи

písmo почерк: **expertíza ~a** графологична експертиза; **tiskací/ hůlkové ~** печатни букви

písmoznalecký графологичен

písmoznalectví графология: **soudní ~** съдебна графология

placení плащане, заплащане, изплащане: ~ **v hotovosti** плащане в брой;

bezhotovostní forma ~ плащане по банков път; ~ **výdajů** плащане/ покриване на разходи

plagiát плагиат

plagiátor плагиатор

plat заплата, възнаграждение: **mesíční ~** месечна заплата

platba плащане, платеж: ~ **kartou** плащане с карта; ~ **v hotovosti/hotově**

плащане в брой; **bezhotovostní ~** плащане по банков път;

~ **po převzetí zboží** плащане след получаване на стоката; ~ **předem**

предварително плащане; **zastavit ~u** спра плащането; ~ **při doručení**

faktury плащане при получаване на фактура; **zálohová ~** авансово плащане

plátce платец, лице, което плаща: ~ **daně** данъкоплатец; ~ **pojistného**

платец на застраховка

platební платежен, който се отнася до плащане: ~ **bilance** платежен

баланс; ~ **dohoda** споразумение за плащане; ~ **karta** дебитна карта,

разплащателна карта; ~ **lhůta** падеж, срок за плащане; ~ **listina**

разчетно-платежна ведомост; ~ **neschopnost** неплатежоспособност;

~ **podmínky** платежни условия; ~ **příkaz** платежно нареждане,

ордер

platidlo платежно средство

platit 1. плащам: ~ **hotově/v hotovosti** плащам в брой; ~ **kartou** плащам

с карта; ~ **na splátky** плащам на вноски; ~ **předem** плащам

предварително; ~ **složenkou/šekem** плащам с чек 2. важа, в сила

съм, валиден съм: **zákon platí pro všechny** законът важи за всички

platně пълноправно, законно, със законна сила, валидно

platnost валидност, сила, действие: **být v ~i** валиден съм, в сила съм;

nabýt ~i вляза в сила; ~ **zákona** валидност на закон; ~ **cestovního**

pasu срок на валидност на паспорт; **podepsat se zpětnou ~í** подписа

се със задна дата; **ponechat v ~i** оставя в сила; **prodloužit ~** удължа

срока; **s okamžitou ~í** с незабавно влизане в сила; **vstoupit v ~**

влизам в сила; **zamítnout s konečnou ~í** отхвърля окончателно;

zůstávat v ~i оставам в сила; **rozhodnout s konečnou ~í** взема

окончателно решение, взема решение, което не подлежи на

обжалване

platný действащ, валиден, който е в сила: **obecně ~á zásada**

общовалиден принцип; ~ **é zákonodárství** действащо

законодателство; **podle ~ých zákonů** според действащите закони;

řídít se ~ými předpisy ръководя се от действащите нормативни

документи

plnění изпълнение: **pojistné ~** изплащане на застрахователна сума

plnit изпълнявам, осъществявам: ~ **povinnosti/závazky** изпълнявам

задължения

plnoletost пълнолетие: **dosáhnout ~i** стана пълнолетен

plnoletý пълнолетен

plnoprávný пълноправен: ~ **občan** пълноправен гражданин

pluralita плурализъм: **politická ~** политически плурализъм

pobočka филиал, клон: **otevřít ~u** отворя филиал; ~ **společnosti** клон/

филиал на фирма

pobyt престой, пребиваване: **dlouhodobý ~** дългосрочно пребиваване;

trvalý ~ постоянно пребиваване, **dočasný ~** временно пребиваване;

místo ~u местожителство; **zákaz ~u** забрана за пребиваване;

~ **na území České republiky** местожителство на територията

на Чехия; **povolení k ~u** разрешително за пребиваване

počet брой, количество: ~ **odpracovaných let** трудов стаж; ~ **restných**

činů брой наказуеми деяния, престъпления; **snížení ~u**

zaměstnanců съкращаване на служители

- podání** заявление, молба; подаване: ~ **soudu** съдебен иск; ~ **protestu** подаване на протест; ~ **žaloby** подаване на жалба
- podat** подам: ~ **žalobu** подам жалба/оплакване; ~ **námitku** направя възражение; ~ **návrh (u soudu)** направя предложение (в съда), подам иск в съда; ~ **odvolání** подам обжалване, обжалвам; ~ **stížnost** подам оплакване; ~ **žádost** подам молба; ~ **demisi** подам оставка
- podatel** тъжител, ищец, подател: ~ **stížnosti** ищец
- podatelna** регистратура
- podepsaný** долуподписан: **níže** ~ долуподписаният
- podepsat** подпиша: ~ **smlouvu** подпиша договор; ~ **vlastnoručně** подпиша собственооръчно
- podezírat** подозирам
- podezřelý** съмнителен; заподозрян
- podezření** подозрение, съмнение: **budit** ~ будя, предизвиквам подозрение/съмнение; **bezdůvodné** ~ безпричинно, неоснователно подозрение; **být mimo** ~ извън подозрение съм; **důvodné** ~ основателно подозрение; ~ **ze zpronevěry** подозрение за злоупотреба; **vyvolat** ~ предизвиквам, будя подозрение
- podíl** част, дял: **dědický** ~ дял от наследство, наследствен дял; **obchodní** ~ търговски дял; **mít ~ na zisku** имам дял от печалба; ~ **odpovědnosti** част от отговорност; ~ **na jmění společnosti** дялово участие в капитал на дружество
- podílet se** участвам, взема участие
- podílový** дялов: ~ **fond** дялов фонд
- podjatost** предубеденост, пристрастност
- podjatý** предубеден, пристрастен
- podklad** основа, база, основание, материал: **právní** ~у юридическа база, юридически основания; **technické** ~у технически данни, материали; **na zákonném** ~ě на законово основание
- podléhat** 1. подлежа, подчинявам се на нещо: ~ **zdanění** подлежа на облагане с данъци; ~ **zákonům** попадам под силата на законите; ~ **branné povinnosti** подлежа на военна служба; 2. поддавам се: ~ **nátlaku** поддавам се на натиск

podmínečně условно: ~**é vyloučení ze školy** условно изключване от училище

podmíněný условен: ~ **trest** условна присъда

podmíněně условно, под условие: ~ **uložený trest** условно наложена присъда

podmínka условие: **dodací** ~у условия на доставка; **klást si** ~у поставям условия; **oboustranně výhodné** ~у условия, изгодни и за двете страни; **pod** ~**ou** при условие; **pracovní** ~у условия на работа/труд; **sjednat** ~у договоря условия; **smluvní** ~у договорни условия; **vytvořit příznivé** ~у създам благоприятни условия; **zákonné** ~у законови условия; **životní** ~у условия на живот; **existenční** ~у условия на съществуване, условия на живот

podnámем наем: **smlouva o ~u bytu** договор за наем на апартамент

podnapilost леко, слабо напиване: **dopustit se trestného činu v ~i**

извърша наказуемо деяние в пийнало състояние

podnapilý леко пийнал, нетрезвен: **v ~ém stavu** леко пиян, в нетрезво състояние, в пийнало състояние

podněcování подбуждане, предизвикване: ~ **k národnostní, rasové nebo náboženské diskriminaci** предизвикване, подстрекаване към дискриминация по народност, раса или религия; ~ **k trestnému činu** подстрекаване за извършване на наказуемо деяние

podněcovat предизвиквам, подбуждам, подстрекавам: ~ **ke spáchání trestného činu** подбуждам към извършване на наказуемо деяние, престъпление

podnět подтик, импулс, подбуда: **dát ~ k trestnímu stíhání** инициирам, дам импулс за наказателно преследване

podnětný инициативен, подбуждащ: ~ **návrh** полезно предложение; ~**á diskuse** плодотворна дискусия

podnik предприятие; фирма: ~ **se zahraniční kapitálovou účastí** фирма с чуждестранно капиталово участие; **vedení ~u** ръководство на фирма; **zadlužený** ~ предприятие с дългове; **ztratový** ~ губещо предприятие; **státní** ~ държавно предприятие/държавна фирма

podnikání предприемачество, бизнес: **soukromé** ~ частен бизнес,

частно предприемачество; **předmět** ~ предмет на (стопанска) дейност; **zahájit** ~ започна (дребен) бизнес

podnikat 1. предприемам: ~ **příslušné kroky** предприемам съответните стъпки 2. имам бизнес, занимавам се с бизнес, извършвам стопанска/предприемаческа дейност

podnikatel бизнесмен, предприемач

podnikatelský предприемачески, който се отнася до бизнес: ~ **záměr** бизнес проект, намерение

podnikatel м. бизнесмен, предприемач

podpis подпис: **dát spisy k ~u** дам документацията за подпис;

elektronický ~ електронен подпис; **připojit** ~ сложа, положи подпис;

stvrdit ~em потвърдя с подпис; **vlastnoruční** ~ собственоръчен подпис; **čitelný** ~ четлив подпис; **nečitelný** ~ нечетлив подпис

podpisový който се отнася до подпис: ~ **vzor** образец от подпис, спесимен

podplácení даване на подкуп, подкупване

podplácet подкупвам, давам подкуп

podpora подкрепа, поддръжка: **hmotná** ~ материална подкрепа; ~

v nezaměstnanosti помощ при безработица; **sociální** ~ социални помощи

podporovat подкрепям, поддържам, подпомагам

podrobit подложа: ~ **expertize** подложа на експертиза; ~ **prohlídce**

подложа на оглед; ~ **svědka výslechu** подложа свидетеля на разпит;

~ **prozkoumání** подложа на разглеждане

podrobit se подложа се: ~ **lékařskému vyšetření** подложа се на лекарски

преглед; ~ **zkoušce** подложа се на тест

podřízenost подчиненост, зависимост

podřízený подчинен; зависим

podstata същност, същина, ядро: **skutková** ~ **trestného činu** състав

на престъплението

podsvětí престъпен свят

podvádět мамя

podvést измамя

- podvod** измама, мошеничество: **dopustit se ~u** послужи си с измама, измамя, подведа; **bankovní** ~ банкова измама; **pojistný** ~ застрахователна измама; **volební** ~ изборна измама; **získat ~em** постигна чрез измама
- podvodník** лъжец, измамник, мошеник: **daňový** ~ укривател на данъци; **pojišťovací** ~ застрахователен измамник
- podvojný** двоен, който е от две части: **~é účetnictví** двойно счетоводство
- podvratný** подривен: **~á činnost** подривна дейност
- podvrh** фалшификат, измама
- pohledávka** вземане: **splatnost ~ek** падеж, срок на плащане на вземания; **dlužná** ~ дължимо вземане, дължима сума; **promlčená** ~ загубило давност вземане
- pohnutka** подбуда, мотив, причина
- pohraničí** гранична област
- pohraniční** граничен; **~ pásmo** гранична зона; **~ policie** гранична полиция
- pohrdání** презрение, пренебрежение: **~ soudem** неуважение към съда
- pohroma** бедствие, злополука: **živelná** ~ стихийно бедствие
- pohrozit** заплаша: **~ trestem** заплаша с наказание
- pohřešovat** 1. издирвам 2. забелязвам, установявам липсата на нещо
- pohřešovaný** в неизвестност: **~á osoba** лице в неизвестност
- pochybnost** съмнение, съмнителност, спорност: **důvodná** ~ основателно съмнение
- pojistit** застраховам: **~ majetek proti živelným pohromám** застраховам имущество срещу стихийни бедствия
- pojistitel** застраховател
- pojistka** застраховка: **životní** ~ застраховка живот
- pojistné** застрахователна премия/вноска: **výše ~ého** размер на застрахователната премия/вноска
- pojistný** застрахователен: **~á částka** застрахователна сума; **~á smlouva** застрахователна полица; **~á doba** застрахователен срок; **~á událost** застрахователно събитие, събитие, към което се отнася застраховка;

~**é plnění** застрахователна сума; ~**é podmínky** застрахователни условия; ~ **podvod** застрахователна измама; ~**é riziko** застрахователен риск

pojistník лице, което е сключило със застрахователната компания застрахователна полица и плаща застрахователната премия

pojištěnec застрахован, лице, което има застраховка

pojištění застраховка: **cestovní** ~ застраховка при пътуване; **havarijní** ~ автокаско; ~ **domácnosti** застраховка на домакинство; ~ **majetku** застраховка на имущество; ~ **motorových vozidel** застраховка на автомобили; ~ **proti požáru** застраховка срещу пожар; **úrazové** ~ застраховка срещу злополука; **uzavřít** ~ сключва застраховка; **zdravotní** ~ здравно осигуряване; **životní** ~ застраховка живот; **důchodové** ~ пенсионно осигуряване

pojištěný застрахован

pojišťovací застрахователен

pojišťovna застрахователна компания, застраховател: **zdravotní** ~ здравна каса

pokus опит: ~ **o krádež** опит за кражба; ~ **o vraždu** опит за убийство; ~ **o sebevraždu** опит за самоубийство; **provádět ~y na zvířatech** правя опити върху животни; ~ **o zastrašování** опит за сплашване

pokuta глоба: **peněžitá** ~ парична глоба; **trest ve formě** ~у наказание под форма на глоба; **uložit ~u ve výši...** налагам глоба в размер от ...; **zakázat pod ~ou** забраня под заплаха от глоба; **zaplatit ~u** платя глоба; **vybírat** ~у събирам глоби

pokutovat глобявам, налагам глоба

pokyn указание, инструкция, нареждане, разпореждане: **dostat ~y** получа инструкции; **na výslovný** ~ по изрично нареждане; **řídít se ~y** спазвам инструкциите, нарежданията

polehčující смекчаващ: ~ **okolnost** смекчаващо вината обстоятелство

policejní полицейски: ~ **akce** полицейска акция; ~ **škola** полицейска школа; ~ **hlídka** полицейски патрул; ~ **ředitelství** дирекция на полицията

policie полиция: **dopravní** ~ транспортна полиция; **městská** ~

общинска полиция; **nahlásit na ~i** съобщя в полицията;
pohraniční ~ гранична полиция; **státní** ~ национална полиция;
policista полицай; **dopravní** ~ пътен полицай; регулировчик
poměr 1. отношение, връзка: **být v pracovním ~u** работя на договор,
имам трудови взаимоотношения; **pracovní** ~ трудово
правоотношение; **příbuzenský** ~ родствена връзка, родствени
отношения; **vzájemný** ~ взаимоотношение; **zrušit pracovní ~**
напусна работа; прекратя трудови взаимоотношения; **být bez
pracovního ~u** без работа съм 2. положение, ситуация: **hospodářské**
~у икономическо положение; **majetkové ~y** материално състояние;
politické ~y политическо положение, политическа обстановка
помощ помощ, подкрепа: **právní** ~ правна помощ; **lékařská** ~
медицинска помощ; **peněžní** ~ парична помощ; **pomocí**
посредством, с помощта на; **poskytnout** ~ окажа помощ
помощник помощник
ponechat оставя: ~ **dítě bez dozoru** оставя дете без надзор
popírání отричане: ~ **viny** отричане на вина
popírat отричам: ~ **otcovství** отричам бащинство; ~ **obvinění** отричам
обвинение; ~ **vínu** отричам вина
popis описание: ~ **osoby** описание на лице
poplach паника, тревога: **planý** ~ фалшива тревога; **vyhlásit** ~ обявя
тревога; **dělat zbytečný** ~ създавам излишна паника, тревога
poplašný алармен; тревожен: ~ **é zařízení** алармено, сигнално
устройство; ~ **signál** алармен сигнал, сигнал за тревога; **šíření ~é**
zprávy разпространявам тревожни новини, известия
poplatek такса: **dálniční** ~ магистрална такса; **osvobodit od ~u**
освобождавам от плащането на такса; **soudní** ~ съдебна такса;
správní ~ административна такса; **uhradit** ~ платя такса; **vyměřit** ~
изчисля такса
poplatník платец, данъкоплатец: **daňový** ~ данъкоплатец
portávka търсене: ~ **po autech** търсене на коли; **zákon nabídky a ~y**
закон за търсенето и предлагането.
porada 1. съвещание, заседание: **zahájit ~u** открива заседание; **svolat ~u**

- свикам събрание; **soud se odebral k** ~ě съдът се оттегли на съвещание 2. консултация, съвет: **odborná** ~ консултация
- poradce** съветник: **daňový** ~ данъчен съветник; **obchodní** ~ търговски консултант; **právní** ~ юрисконсулт; **politický** ~ политически съветник; **odborný** ~ консултант, експерт
- poradenský** консултантски: ~á **firma** консултантска фирма
- poradenství** консултантска дейност
- poradna** консултация: **právní** ~ юридическа консултация
- poranění** нараняване: **způsobit** ~ причина нараняване
- poručník** настойник, попечител
- porucha** нарушение, разстройство, смущение: **duševní** ~ нервно, душевно разстройство; ~ **řeči** говорен дефект
- porušení** нарушение, нарушаване: ~ **celních předpisů** нарушение на митническите разпоредби; ~ **autorských práv** нарушаване на авторски права; ~ **pravidel silničního provozu** нарушаване на правилника за движението по пътищата; ~ **předpisů o bezpečnosti práce** нарушаване на правилата за безопасност на труда; ~ **veřejného pořádku** нарушаване на обществения ред
- pořídít** придобия, набавя, снабдя се: ~ **nemovitost** придобия недвижим имот; ~ **notářský zápis** оформя нотариален запис; ~ **opis** направя копие; ~ **otisky prstů** сема отпечатъци от пръсти; ~ **protokol v dvou vyhotoveních** изготвя, оформя протокол в два екземпляра
- poskytnout** предоставя, дам, дам на разположение: ~ **důkaz** предоставя доказателство; ~ **ochranu** предоставя защита; взема някого под закрила; ~ **pomoc** окажа помощ; ~ **údaje** предоставя данни; ~ **úvěr** отпусна кредит
- poslanec** депутат
- poslanecký** депутатски: ~á **sněmovna ČR** Парламент на Република Чехия; ~ **klub** парламентарна група; ~á **imunita** депутатски имунитет
- posloupnost** последователност: **časová** ~ последователност във времето
- posoudit** преценя, разгледам, квалифицирам: ~ **odůvodněnost námítky** преценя основателността на възражението

posouzení преценка

postavení положение, позиция: **služební** ~ служебно положение;
zastávat vedoucí ~ заемам ръководна длъжност/позиция; ~ **žen**
ve společnosti положение на жените в обществото

postavit поставя, сложа: ~ **mimo zákon** поставя извън закона;
 ~ **pachatele před soud** изправя извършителя пред съда

postih санкция; иск за загуба; **administrativní** ~ административна
 санкция; **kárný** ~ дисциплинарна санкция

postižený засегнат, пострадал: **tělesně** ~ инвалид, човек с физически
 недъг; **mentálně** ~ душевно болен човек

postoupení отстъпване, преотстъпване, прехвърляне: ~ **nemovitosti**
 преотстъпване на недвижим имот; ~ **pohledávky** прехвърляне на
 вземания

postoupit 1. предам, предоставя: ~ **věc státnímu zástupci** предам делото
 на прокурора; ~ **věc k projednání soudu** предам делото за
 разглеждане в съда; ~ **žalobu** предам жалба 2. напредна: ~ **služebně**
 напредна в службата

postup метод, подход, процедура: **neoprávněný** ~ неправилен подход;
 ~ **při podávání stížnosti** начин на подаване на обжалване;
předepsaný ~ определен подход, установена процедура; **úřední** ~
 служебен начин на действие; **pracovní** ~ технология, метод на
 работа, работна процедура; **zvolit správný** ~ избира правилен метод

postupovat постъпвам, действам: ~ **podle zákona** постъпвам съгласно
 закона

posudek експертиза: **lékařský** ~ медицинска експертиза; **odborný** ~
 експертиза; **znalecký** ~ заключение на експерт, експертиза,
 експертна оценка, становище на вещо лице

posudkový експертен: ~ **á komise** експертна комисия

posuzovat преценявам, оценявам, обсъждам, разглеждам; ~ **situaci**
 преценявам положението; ~ **příhlášku** разглеждам заявление

poškodit разваля, повредя, нанеса вреди: ~ **cizí věc** повредя чужда вещь;
 ~ **práva a zájmy** ощета правата и интересите; ~ **si zdraví** увредя си
 здравето

- poškození** повреда, увреждане, причиняване на щети
poškozený пострадал, потърпевш: ~**á strana** потърпевша страна
potomek потомък
potrestání наказание: **exemplární** ~ наказание за назидание
potrestaný наказан
potrestat накажа: ~ **odnětím svobody** накажа с отнемане на свобода;
 ~ **pokutou** глоба; ~ **důtkou** накажа с мърене
potřeba нужда, необходимост: **vnitřní** ~у вътрешни нужди; **v případě** ~у
 в случай на необходимост; **pouze pro osobní, interní** ~у само
 за лично, вътрешно ползване/за лични, вътрешни нужди
potvrdit потвърдя: ~ **doklad o převzetí zboží** потвърдя документ
 за получаване на стока; ~ **svým podpisem** потвърдя с подписа си;
 ~ **rozsudek** потвърдя присъда; ~ **příjem** потвърдя получаване
potvrzení потвърждение, удостоверение: ~ **o pracovní neschopnosti**
 болничен лист, свидетелство за нетрудоспособност; ~ **o výši příjmu**
 потвърждение за размер на доходите; ~ **rozsudku soudu prvního**
stupně потвърждение на присъдата от съда от първа инстанция;
 ~ **vinu** потвърждаване на вина; **vystavit** ~ издам потвърждение;
předložit ~ представя потвърждение/ удостоверение
poučení напътствие, информация: ~ **svědka** напътствие за свидетел;
 ~ **účastníků řízení o právech a povinnostech** напътствия,
 информация за участниците по процедурата/делото за правата
 и задълженията им; ~ **o podání opravného prostředku** напътствие
 за обжалване
poučit дам наставление, информация, инструкции: ~ **ovbiněného o jeho**
právech дам информация на обвиняемия за правата му
použití използване, употреба: ~ **síly** употреба на сила; ~ **zbraně**
 използване на оръжие; ~ **zákona** използване на закона
používat използвам: ~ **násilí** използвам насилие; ~ **nátlak** упражнявам
 натиск
pověření пълномощие: **z** ~ упълномощен; **úředník se zvláštním ~m**
 служител с извънредни пълномощия
pověřený упълномощен

pověřovací акредитивен: ~ **listiny** акредитивни писма

pověřit възлага, упълномоща: ~ **funkcí** назнача на длъжност; възлага функция; ~ **sestavením vlády** упълномоща за съставяне на правителство / възлага мандат за съставяне на правителство

povinnost задължение, дълг: **branná** ~ военна повинност; **daňová** ~ задължение за плащане на данъци; **občanská** ~ граждански дълг; **pokládat za svou** ~ смятам за свое задължение; ~ **uložena zákonem** законово задължение; **vyživovací** ~ задължение да се плаща издръжка; **zanedbat** ~ не изпълня задълженията си, пренебрегна задълженията си; **služební** ~ служебни задължения

povinný задължителен: ~ **é ručení** застраховка „Гражданска отговорност“; ~ **é zdravotní pojištění** задължително здравно осигуряване; ~ **á vojenská služba** задължителна военна служба

povolání професия: **nemoc z** ~ професионално заболяване; **svobodná** ~ свободни професии

povolení разрешение, разрешително: **patříčné** ~ съответно разрешително; ~ **k domovní prohlídce** разрешително за обиск на апартамент; ~ **k pobytu** разрешително за пребиваване; ~ **ke vstupu** разрешение за влизане; ~ **nosit zbraň** разрешително за носене на оръжие; **pracovní** ~ разрешително за работа; **s ~ím soudu** с позволение на съда; **vydat** ~ издам разрешително

pozbyt изгубя, лиша се: ~ **občanství** изгубя гражданство; ~ **platnost** изгубя валидност, престана да съм валиден; ~ **účinnost** престана да съм валиден, в сила

pozemek поземлен имот, участък, терен, площ; **stavební** ~ строителен терен/парцел; **na vlastním ~u** на собствен терен

pozemkový поземлен: ~ **é knihy** емлячни книги, поземлени регистри; ~ **é právo** поземлено право; ~ **fond** поземлен фонд

pozorovatel наблюдател

pozůstalost наследство

pozůtalý опечален член от семейството на покойник, близък на покойник

požádat помоля, поиска: ~ **o azyl** поиска убежище; ~ **o milost** поиска помилване; ~ **o pomoc** помоля за помощ; ~ **o povolení** поиска разрешение; ~ **o půjčku** подам молба за заем; ~ **o rozvod** поиска развод, подам молба за развод

požadavek искане, изискване, претенция: **klást si ~у** предявявам искания; **odůvodněný** ~ основателно искане; **oprávněný** ~ основателно, справедливо искане; ~ **úhrady škod** изискване за покриване на щети; ~ **zákona** изискване на закона; **přehnané ~у** прекалени изисквания; **splnit ~у** удовлетвори искания

požadovat изисквам

práce работа: **být bez ~** без работа съм; безработен съм; **hledat, najít ~i** търся, намеря работа; **chodit do ~** ходя на работа; **nastoupit do ~** започвам работа; **veřejně prospěšné** ~ обществено полезен труд; ~ **na černo** нелегална работа; **příležitostná** ~ работа от време на време; ~ **přesčas** извънреден труд; **propouštění z ~** уволнение/съкращаване

práceschopnost трудоспособност

pracovat работя: ~ **na plný úvazek** работя на пълен щат; ~ **na půl úvazku** работя на половин щат; ~ **na částečný úvazek** работя на непълен щат; ~ **na základě smlouvy** работя на договор

pracoviště месторабота, работно място

pracovněprávní трудово-правен: ~ **vztahy** трудово-правни взаимоотношения; ~ **předpisy** трудово-правна нормативна уредба

pracovní работен, трудов, който се отнася до работа: ~ **neschopnost** нетрудоспособност; ~ **právo** трудово право; ~ **smlouva** трудов договор; ~ **síla** работна ръка; ~ **povolení** разрешително за работа; ~ **úraz** трудова злополука

pracovník служител, работник: **sociální** ~ социален работник; **odpovědný** ~ отговорен служител

pravice десница: **krajní** ~ крайна десница

pravidlo правило; закон: ~**a silničního provozu** правилник за движението по пътищата

právně юридически

právní правен, юридически: ~ **cestou** по юридически път; ~ **rámec** юридическа рамка; ~ **předpis** юридически, правни разпоредби; ~ **poradce** юрисконсулт; ~ **řád** система на правото; ~ **vztahy** правни взаимоотношения; ~ **úkony** юридически действия; ~ **normy** правни норми; ~ **zástupce** адвокат

právnícký юридически: ~ **á osoba** юридическо лице; ~ **é vzdělání** юридическо образование

právník юрист

právo право: **volební** ~ избирателно право; **autorská** ~a авторски права; **obchodní** ~ търговско право; **občanské** ~ гражданско право; **trestní** ~ наказателно право; **hlasovací** ~ право на глас; **ochrana práv** защита на правата; ~ **na obhajobu** право на защита; **porušení** ~a нарушаване на право; ~ **veta** право на вето; **základní občanská** ~a основни граждански права; **zástavní** ~ заложно право; **zbavit** ~a отнема право; **potrestat po** ~u накажа с право, с основание

pravomoc пълномощие, компетенция: **omezená** ~ ограничени пълномощия; **patřit/spadat do** ~i спадам под компетенцията; ~ **soudu** юрисдикция на съда; **překročit své** ~i превиша компетенциите си, излиза от рамките на своята компетенция; **rozsah** ~í граници на правомощията; **výlučná** ~ изключителна компетенция, изключителни правомощия

pravomocný пълномощен, влязъл в сила: ~ **é rozhodnutí soudu** решение на съда, което е влязло в сила

právoplatně законно, валидно, по законов начин; ~ **rozhodnout** законно реша; ~ **zvolený** законно избран

právoplatnost законност, валидност, законна сила: ~ **rozsudku** законност, валидност на присъда

právoplatný 1. законен, имащ сила на закон, валиден: ~ **é rozhodnutí** законно, валидно решение; 2. законен, който притежава законни права: ~ **dědic** законен наследник

pravost достоверност, истинност: **ověřit** ~ **podpisů** заверя истинността, оригиналността на подписите

- pravý** истински, неподправен, същински: ~é **jméno** истинско име;
 ~ **doklad** истински, нефалшифициран документ
- praxe** практика: **advokátní** ~ адвокатска практика
- presumpce** презумпция: ~ **neviný** презумпция за невинност
- prevence** предпазване, предотвратяване: ~ **trestné činnosti**
 предотвратяване на престъпна дейност
- preventivní** превантивен, предпазен: ~ **opatření** превантивни мерки;
 ~ **prohlídka** профилактичен преглед
- prezident** президент; **volba** ~a президентски избори
- privatizace** приватизация; **kuponová** ~ масова приватизация; **proces** ~
 приватизационен процес
- privatizační** приватизационен: ~ **proces** приватизационен процес;
 ~ **program** приватизационна програма; ~ **kupony** приватизационни
 бонове
- privatizovaný** приватизиран: ~ **podnik** приватизирано предприятие
- privátně** частно, на частни начала
- priviligovaný** привилегирован: **mít** ~é **postavení** заемам
 привилегировано положение
- probace** пробация
- probační** пробационен: ~ **dohled** пробационен надзор; ~ **úředník**
 пробационен служител
- proces** процес: **arbitrážní** ~ арбитражен процес; **soudní** ~ съдебен
 процес
- procesní** процесуален: ~ **lhůta** процесуален срок; ~ **strany** страни по
 процеса; ~ **úkony** процесуални действия
- proclení** обмитяване: **nic k** ~ нищо за деклариране (на митница)
- proclený** обмитен: ~é **zboží** обмитена стока
- prodat** продам: ~ **na úvěr** продам на кредит
- prodej** продажба: ~ **v dražbě** продажба на търг/аукцион; **splátkový** ~
 продажба на изплащане; **stáhnout z** ~e изтегля от продажба;
 ~ **za hotové/v hotovosti** продажба срещу заплащане в брой;
maloobchodní ~ продажба на дребно; **velkoobchodní** ~ продажба
 на едро

prodejce продавач

prodlení отлагане, забавяне, забава: **informovat bez** ~ информирам незабавно, без отлагане; **úroky z** ~ лихви за забава

prodloužení удължаване: ~ **lhůty** удължаване на срок, отсрочване; ~ **promlčecí doby** удължаване на срока на давност; ~ **vazby** удължаване на арест

prodloužený удължен: ~ **termín splatnosti** удължен срок за плащане

prodloužit продължа, удължа

prohlásit 1. заявя, декларирам: ~ **do protokolu** заявя за протокола;

2. обявя, провъзглася: ~ **konkurz na majetek dlužníka** обявя процедура по обявяване в несъстоятелност/банкрут; ~ **smlouvu za neplatnou** обявя договор за невалиден; ~ **za nezvěstného** обявя за безследно изчезнал; ~ **volbu za neplatnou** обявя избора за недействителен

prohlášení заявление, декларация: **čestné** ~ официално заявление, декларация; **učinit** ~ направя изявление; **celní** ~ митническа декларация

prohledat претърся: ~ **byt** претърся апартамент; ~ **zatčeného** обискирам, претърся задържания

prohlídka преглед; оглед, проверка: **celní** ~ митническа проверка;

domovní ~ обиск на жилище; **lékařská** ~ лекарски преглед; ~ **místa činu** оглед на местопрестъплението; **technická** ~ технически преглед

projednání разглеждане, обсъждане: **postoupit věc k** ~ предавам делото/казуса за разглеждане; ~ **odvolání** разглеждам обжалване

projednat обсъдя, разглеждам: ~ **soudně** разглеждам в съда; ~ **žalobu**

разглеждам жалба; ~ **body programu** обсъдя точки от програмата;

~ **návrh zákona** обсъдя проектозакон; ~ **případ/věc** разглеждам дело/казус; ~ **státní rozpočet** обсъдя държавния бюджет

prokázat представя, покажа, докажа: ~ **alibi** докажа, потвърдя алиби;

~ **vinu obžalovaného** докажа вината на обвиняемия

prokázat se представя се, легитимирам се: ~ **platným dokladem**

представя валиден документ, легитимирам се с валиден документ

- prokazatelně** доказуемо, очевидно, явно, достоверно: ~ **zjistit** установя достоверно
- prokazatelný** очевиден, явен, видим, достоверен, доказуем: ~ **nárok** очевидно право; ~ **á vina** явна вина
- prominout** извиня, простя, опростя: ~ **trest** отменя наказание; ~ **pokutu** опростя глоба
- prominutí** опрощаване, отменяне: ~ **trestu** отменяне на наказанието; ~ **dluhu** опрощаване на дълг
- promlčecí** отнасящ се до просрочване, до давност: ~ **doba** срок на давност
- promlčení** просрочка, губене на давност; давност: ~ **trestného činu** давност на наказуемо деяние
- promlčet** просроча; изгубя давност: **trestný čin je promlčen** престъплението е изгубило давност
- pronájem** наем, даване или вземане под наем: **dát do ~u** давам под наем
- pronajímat** давам под наем
- pronásledovat** преследвам
- pronásledovatel** преследвач: **utíkat před ~i** бягам от преследвачи
- propadlý** 1. изтекъл. изминал: ~ **á záruční lhůta** изтекъл гаранционен срок 2. конфискуван; ~ **majetek** конфискувано имущество
- propadnout** 1. изтека, измина, стана невалиден: **záruční lhůta propadla** гаранционният срок изтече, свърши 2. конфискувам: **majetek propadl státu** имуществото е конфискувано в полза на държавата
- propouštění** 1. освобождаване: ~ **z vězení** освобождаване от затвора; ~ **na svobodu** пускане на свобода 2. уволняване, съкращаване: ~ **z práce** съкращаване от работа
- propustit** 1. освободя: ~ **na kauci** освободя под гаранция; ~ **z vazby** освободя от арест; ~ **z vězení** освободя от затвор 2. уволня, съкратя: ~ **z práce** уволня/съкратя от работа
- prosadit** наложа, прокарам: ~ **návrh zákona** прокарам проектозакон
- prospěch** полза: **ve ~ obžalovaného** в полза на обвиняемия; **rozhodnout v něčí ~** ~ взема решение в нечия полза; **veřejný** ~ обществена полза

- prostředek** средство: **dopravní** ~ транспортно средство; **donucovací** ~ принудителни средства; **sdělovací** ~у медиите, съобщителни средства, средства за масова информация; **finanční** ~ финансови средства; **z vlastních ~ů** със собствени средства; **opravný** ~ обжалване; **napadení rozsudku ~ým prostředkem** обжалване на решението
- prostředí** среда: **rodinné** ~ семейна среда; **životní** ~ околна среда
- prostřednictvím** посредничество, съдействие: **žádat o ~ právníka** моля юрист за посредничество
- prostředník** посредник: **vykonávat funkci ~a** изпълнявам функцията на посредник; **být ~em mezi jednajícími stranami** посредник съм между преговарящи страни
- proškrtnat** зачеркна излишни, ненужни неща
- protest** протест: **podat ~** подам протест; ~ **proti omezování svobody** протест срещу ограничаване на свободата
- protestovat** протестирам: ~ **proti porušování lidských práv** протестирам срещу нарушаването на човешките права
- protistrana** друга страна (при съдебен спор), отсрещна страна
- protiústavní** противоконституционен
- protivládní** антиправителствен
- protizákonný** противозаконен, незаконен: ~ **é rozhodnutí** противозаконно решение; ~ **jednání** противозаконно действие
- protokol** протокол: **dát do ~** внесе в протокол, протоколирам; **jednací ~** протокол от заседание; **pitevní** ~ протокол от аутопсия; ~ **z místa činu** протокол от местопрестъплението; ~ **o jednání soudu** протокол на съдебното заседание; ~ **o dopravní nehodě** протокол за пътнотранспортно произшествие; ~ **o provedení osobní prohlídky** протокол за извършване на обиск; ~ **o výsledku svědků** протокол за разпит на свидетели; **sepsat ~** съставя протокол
- provádění** извършване, провеждане: ~ **vyšetřování** извършване на разследване
- provádět** изготвям, извършвам: ~ **expertízu** изготвям експертиза; ~ **konfrontaci** правя очна ставка; ~ **výslech** водя разпит
- provinění** провинение: **lehké** ~ леко провинение

- provedení** извършване, изпълнение: **způsob** ~ **ohledání** начин на извършване на оглед
- prozkoumat** проуча, разуча: ~ **důkazy** проуча, разгледам доказателствата
- prozradit** издам: ~ **tajné informace** издам тайна информация; ~ **státní tajemství** издам държавна тайна
- průběh** протичане, преминаване, ход: ~ **soudního jednání** протичане/ход на съдебното заседание: **v ~u výsledku** по време на разпита
- průkaz** документ за самоличност, легитимация: **občanský** ~ лична карта; ~ **totožnosti** документ за самоличност; **řidičský** ~ шофьорска книжка; **služební** ~ служебна карта; **technický** ~ (**auta**) талон (на кола); **zbrojní** ~ разрешително за притежание на оръжие
- průkazný** доказателствен; убедителен: ~ **materiál** доказателствен материал
- průzkum** изследване, проучване: ~ **veřejného mínění** проучване на общественото мнение
- prvopis** оригинал
- pře** (съдебен) спор
- přečin** провинение, простъпка
- předat** предам: ~ **k projednání** предам за разглеждане
- předběžný** предварителен: ~ **á dohoda** предварително споразумение; ~ **á opatření** предварителни обезпечителни мерки; ~ **á ústní domluva** предварителна устна договореност/споразумение; ~ **á vazba** предварителен арест
- předložit** представя: ~ **důkazy** представя доказателства; ~ **doklady od auta** представя документите на колата; ~ **k posouzení** предоставя за преценка; ~ **k podpisu** дам за подпис
- předpis** инструкция, законово положение, нормативен документ, разпореждане, наредба, правило: **bezpečnostní** ~у разпоредби за безопасност; **interní** ~у вътрешни разпоредби; **platné zákonné** ~у валидни законови положения; **řídít se** ~у действам, постъпвам според разпоредбите; **dopravní** ~у правила за движение по пътищата

předpojatost предубеденост, предубеждение, **odvolání soudce kvůli ~i** отвод на съдия поради предубеденост

předpojatý преднамерен, предубеден; **být vůči někomu ~** предубеден съм спрямо някого

předpoklad предпоставка, условие, предположение, очакване: **podle původních ~ů** според първоначалните предположения/условия/предпоставки; **mít ~y k výkonu povolání** имам предпоставки за упражняване на професия; **za ~u, že** при положение/при условие, че; **vytvářet ~y** създавам условия, предпоставки

předpokládaný предполагаем, очакван, предвиждан: **~é výsledky** очаквани резултати

předpokládat предполагам

předseda председател: **~ předsavenstva** председател на управителен съвет; **~ soudního senátu** председател на съдийски състав; **~ vlády** министър-председател, премиер; **~ schůze** председател на съвещание

předsedat председателствам: **~ schůzi** председателствам събрание; **~ soudu** председателствам съдебно заседание

představenstvo управителен съвет, съвет на директорите: **~ akciové společnosti** управителен съвет на акционерно дружество

předstírání симулиране

předvést 1. доведа: **~ obviněného před soud** доведа обвиняемия пред съда; 2. покажа, демонстрирам: **sportovci předvedli dobrý výkon** спортистите показаха добри резултати

předvolání призовка: **~ k soudu** призовка за явяване в съда

předvolat извикам, призова (на съд): **~ jako svědka** призова като свидетел; **~ k výsledku** извикам на разпит; **~ k soudu** призова за явяване в съда; **~ tlumočnicka** призова преводач

předvolební предизборен: **~ kampaň** предизборна кампания

přechod преход; преминаване: **hraniční ~** граничен контролно-пропускателен пункт (ГКПП); **ilegální ~ přes hranice** нелегално преминаване през границата

- přechodný** временен; ~é **bydliště** временно местожителство; ~ **pobyt** временно пребиваване; ~ **stav** временно състояние; ~é **řešení** временно решение
- přechovávat** укривам, държа незаконно: ~ **střelnou zbraň** укривам, държа нелегално огнестрелно оръжие
- překážka** препятствие, бариера, пречка: **odstranit** ~у премахна препятствия; **nepředvídané** ~у непредвидени пречки
- překlad** превод: **ověřený** ~ **smlouvy** легализиран превод на договор; **doslovný** ~ буквален превод
- překladatelský** преводачески: ~é **služby** преводачески услуги; ~á **agentura** преводаческа агенция
- překročení** 1. преминаване: **nedovolené** ~ **státních hranic** нелегално преминаване на държавната граница 2. надхвърляне, превишаване: ~ **pravomocí** надхвърляне на правомощия; ~ **stanovené rychlosti** превишаване на определената скорост
- překročit** премина, превиша, прехвърля: ~ **lhůtu** не спазя срок; ~ **rozpočet** надхвърля бюджета; ~ **rychlost** превиша скорост; ~ **zákon** престъпя закон; ~ **státní hranice** премина държавна граница
- překroucení** преиначаване, изопачаване: ~ **výpovědi** изопачаване на показания
- překrucovat** преиначавам, изопачавам: ~ **fakta** преиначавам, изопачавам факти
- překupník** прекупвач, изкупвач: ~ **kradeného zboží** прекупвач на крадени стоки
- přelíčení** гледане на дело (в съда), съдебно заседание; **veřejné** ~ открито съдебно заседание
- přepadení** нападение: **loupežné** ~ нападение с цел грабеж
- přepadnout** нападна
- přepis** 1. препис; 2. презаписване, прехвърляне: ~ **vozidla** прехвърляне на автомобил
- přestupek** правонарушение, нарушение: **spáchat** ~ извърша правонарушение
- přesvědčení** убеждение: **z vlastního** ~ по собствено убеждение

převádět превеждам, прехвърлям: ~ **podíl spločeníka** прехвърлям дял на съдружник

převést превода; прехвърля, припиша: ~ **majetek na ženu** прехвърля, припиша имот на жена си; ~ **peníze na nový účet** превода пари на нова сметка; ~ **na běžný účet** превода на разплащателна сметка

převod прехвърляне, превод: **bankovní** ~ банков превод

převýchova превъзпитание

převzít приема, получа, взема, поема: ~ **moc do svých rukou** взема властта в свои ръце; ~ **povinnosti** поема задължения; ~ **funkci** приема, поема длъжност/функция

přezkoumání разглеждане, проучване, проверяване: ~ **rozhodnutí, které nabylo právní moci** разглеждане на влязло в сила решение

přezkoumat проуча, проверя: ~ **důkazy** разглеждам доказателства

příbrání приемане, вземане: ~ **soudního znalce** вземане, ангажиране на експерт/вещо лице

příbuzenský роднински, родствен: ~ **é vztahy** роднински/родствени взаимоотношения/връзки

příbuzný роднина, родственик: **pokrevný** ~ кръвен роднина; **blízcí ~í** близки роднини; **vzdálení ~í** далечни роднини; ~ **v přímé linii** роднина по права линия; ~ **v pobočné linii** роднина по съребрена линия

příčetnost вмняемост

příčetný вмняем: **uznat za ~ého** обявя за вмняем

přidaný добавен: **daň z ~é hodnoty (DPH)** данък добавена стойност (ДДС)

přídavek добавка, надбавка: ~ **y na děti** детски надбавки

příhláška заявление (за участие), молба: **vyplnit ~u** попълня заявление

příhlédnout взема под внимание, взема предвид, съобрази се с, отчета: ~ **k okolnostem** взема под внимание обстоятелствата;

~ **ke skutečným poměrům** взема под внимание реалните условия

příhlédnutí вземане под внимание, отчитане: **s ~m k** с оглед на, вземайки предвид; **s ~m k daným okolnostem soud rozhodl...** с оглед на посочените обстоятелства съдът реши...

příjem: 1. приемане, получаване: ~ **zboží** получаване на стока 2. доход, заплата: **čistý** ~ чиста заплата; **daň z ~u** данък общ доход; **daň z ~u právnických osob** корпоративен данък; **hrubý** ~ брутна заплата; **vedlejší ~u** допълнителни доходи; **státní ~u** държавни приходи

příjemce получател

přijímat приемам, вземам: ~ **do stálého pracovního poměru** приемам на постоянна работа; ~ **nový zákon** приемам нов закон; ~ **úplatky** вземам подкупи

příjmový приходен, който се отнася до приход/доход: ~ (**pokladní**) **doklad** приходен (касов) ордер; ~ **á položka** приходно перо; ~ **á stránka rozpočtu** приходна страна на бюджет

příkaz заповед, нареждане, разпореждане: **platební** ~ ордер, платежно нареждане; ~ **k domovní prohlídce** заповед за обиск на апартамент; **soudní** ~ съдебна заповед; **dát** ~ издам заповед

příkázaný определен, посочен ~ **směr jízdy** пътен знак със задължително предписание

příloha приложение: ~ **k žádosti** приложения, приложени документи към молба

přinutit принудя

případ случай, казус: **projednávaný soudní** ~ разглеждан съдебен случай; **v krajním** ~ě в краен случай, **vrátit** ~ **k došetření** върна случая за допълнително разследване; **nevyřízený** ~ висящо производство

přípis преписка; служебно съобщение

příplatek доплащане, надбавка

přípojištění допълнително застраховане: **penzijní** ~ **se státním příspěvkem** допълнително пенсионно застраховане с държавна субсидия

připomínka забележка: ~ **k dokumentaci** забележка относно документацията; **vznést** ~ **k protokolu soudního zasedání** имам забележки към протокола на съдебното заседание

příprava подготовка: ~ **hlavního líčení** подготовка на главното съдебно заседание; ~ **trestného činu** подготовка на престъпление/наказуемо деяние

připravit 1. подготвя: ~ **zákon** подготвя закон 2. лиша, отнема: ~ **o život** отнема живот; ~ **o práva** лиша от права

přípravný подготвителен: ~**é řízení** предварително производство; ~**é úkony** подготвителни действия

připsat впиша, допиша; начисля: ~ **úroky** начисля лихва; ~ **ve prospěch** впиша, запиша в полза; ~ **poznámku** впиша, добавя забележка

přípustný допустим, приемлив, позволен: **přesáhnout ~é meze** прекрача допустимите граници; **není ~é, aby...** недопустимо е, не е позволено да...

přirážka увеличение, надбавка (към парична сума): **pětiprocentní ~ k ceně** петпроцентно увеличение на цена

přísaha клетва: **být pod ~ou** под клетва съм; **porušit ~u** наруша клетва; **složení ~u** полагане на клетва; **vypovídat pod ~ou** давам свидетелски показания под клетва; **zavázat se ~ou** обвързва се с клетва; **svěřit něco pod ~ou** поверя под клетва, като клетвена тайна

přísahat полагам клетва, заклевам се: ~ **věrnost** заклевам се, кълна се във вярност

přisedící съдебен заседател

příslib обещание

příslušník член, представител, който принадлежи към нещо: **cizí státní** ~ чужд гражданин; ~ **policie** полицаи; **rodinný** ~ член на семейство

příslušnost принадлежност, членство: **státní** ~ гражданство, поданство

příslušný съответен, подходящ, надлежен: **provést ~á opatření** взема съответните мерки

přísný строг: **uložit ~ trest** наложа строго наказание

příspět окажа съдействие, допринеса: ~ **k objasnění trestného činu** допринеса за изясняване на престъплението

příspěvek (парична) помощ; вноска: **dostávat** ~y получавам (парични) помощи; **jednorázový** ~ еднократна (парична) помощ; **rodičovský** ~ детски надбавки; **členský** ~ членски внос

přistěhovalec преселник, имигрант

přistěhovalecký имигрантски

přistihnout хващам, улавям: ~ **na místě činu** хвана на местопрестъплението; ~ **při lži** хвана в лъжа

přistoupit 1. съглася се, приема: ~ **na všechny požadavky** приема всички изисквания; ~ **na návrh** съглася се с предложение 2. присъединя се: ~ **k paktu** присъединя се към пакт 3. започна, премина, пристъпя: ~ **od příprav k činu** премина от подготовка към действие

přístup 1. достъп: **nepovolaným osobám** ~ **zakázán** вход за външни лица забранен; **volný** ~ **k informacím** свободен достъп до информация 2. подход **citlivý** ~ внимателен подход

přístupný достъпен: **veřejně** ~ **é přelíčení** открит, публичен съдебен процес

přisvojení присвояване: ~ **cizí věci** присвояване на чужда вещ

přisvojit si присвоя

přítěžující утежняващ: ~ **okolnost** утежняващо вината обстоятелство

přítomnost присъствие: v ~i **svědka** в присъствието на свидетел

přítomný присъстващ: **listina** ~ých списък на присъстващите

přivést доведе, заведе: ~ **na stopu** доведе на следа, покажа следа; ~ **před soud** изправя пред съда, изправя на съд

přivlastnění присвояване: ~ **majetku** присвояване на имущество

přivlastnit si присвоя

příznak признак, белег, знак: ~y **hospodářské krize** признаци на икономическата криза

příznání 1. (само)признание, показания (на извършител): ~ **viny** признаване на вина 2. признаване, присъждане: ~ **statusu uprchlíka** даване, присъждане на статут на бежанец; 3. декларация: **daňové** ~ данъчна декларация

přiznat 1. призная: ~ **svou chybu** призная грешката си; ~ **nárok/právo** призная право 2. присъдя, определя, отредя, дам: ~ **důchod** отредя,

определя пенсия; ~ **náhradu škody** присъдя обезщетение/покриване на щети

příznat se призная: ~ **k vině** призная вината си; ~ **ke spáchání trestného činu** призная извършването на наказуемо деяние

příživník човек, който живее на чужда сметка, паразит

psychiatrický психиатричен: ~ **é léčení** психиатрично лечение

psychický психически, психичен: ~ **nátlak** психически натиск;

~ **á porucha** душевно заболяване

půjčit дам назаем: ~ **peníze** дам назаем пари

půjčit si взема назаем

půjčka заем: **bezúroční** ~ безлихвен заем; **dlouhodobá** ~ дългосрочен

заем; **poskytnutí** ~у даване, отпускане на заем; **splácení** ~у

изплащане на заем

působení действие, въздействие, влияние

působit причинявам, създавам: ~ **škodu** причинявам щета, вреда

působnost компетенция, сфера на действие или влияние: ~ **zákona**

компетенция на закон; ~ **soudu** компетенция на съд; **to spadá do ~i**

obecních úřadů това влиза/спада в компетенцията на общинските

съвети; **zasahovat do cizí ~i** намесвам се в чужда компетенция;

oblast ~i област на действие; **pole ~i** поле на действие/дейност/изява

pustit пусна: ~ **na svobodu** пусна на свобода

původ произход, потекло

původce причинител, инициатор, организатор: ~ **zločinu** инициатор на

престъпление; ~ **škod** виновник за щети/вреди/загуби

pytláctví браконьерство

pytlák браконьер

R

- rada** 1. съвет, препоръка, указание; 2. съвет, съвещателно тяло, съвещателен орган: ~ **bezpečnosti OSN** Съвет за сигурност на ООН; **dozorčí** ~ надзорен съвет; **vědecká** ~ научен съвет; **redakční** ~ редакционен съвет 3. съветник
- rámcový** общ, обобщен, принципен, рамков: ~**á smlouva** рамков договор
- rámec** рамка, контур, очертание: **v ~i něčeho** в рамките на нещо; **v ~i působnosti zákona** в рамките на действието на закона; **vybočit z ~e projednávané věci** изляза извън рамките на разглеждания казус
- rána** рана, удар
- raněný** ранен
- rasismus** расизъм
- rasista** расист
- rasistický** расистки: ~ **útok** расистко нападение
- rasový** расов: ~**á diskriminace** расова дискриминация; ~**á nenávisť** расова ненавист; ~**é rozdíly** расови различия
- ratifikace** ратификация, ратифициране
- razie** хайка, акция, внезапна проверка, обиск, блокада: **policejní** ~ полицейска проверка
- razítko** печат, клеймо, щемпел: **dát** ~ слагам печат, клеймо; **datovací** ~ печат с дата; **kulaté** ~ кръгъл печат; **místo pro** ~ място за печат; **opatřený ~em** подпечатан, с печат; **opatřit ~em** набавя печат, слагам печат; ~ **se státním znakem** печат с герб; **úřední** ~ служебен печат
- razítkovat** подпечатвам, слагам печат, клеймо на нещо
- realizace** реализация, реализиране, осъществяване: ~ **usnesení** реализиране на съдебното решение
- recidiva** рецидив: ~ **restných činů** рецидив на наказуеми деяния
- recidivista** рецидивист: **zvláště nebezpečný** ~ изключително опасен рецидивист

referát реферат, доклад

referendum референдум, всенародно допитване, гласуване

referent отговорник, отговорно лице

registrace регистрация: ~ **motorových vozidel** регистрация на моторни превозни средства; ~ **občanského sdružení** регистрация на гражданско сдружение

registrační регистрационен: ~ **číslo** регистрационен номер; ~ **poplatek** такса за регистрация

registrovaný регистриран; ~ **á trestná činnost** регистрирана престъпна дейност; ~ **é partnerství** еднополов брак, регистрирано партньорство

registrovat регистрирам

rehabilitace реабилитация, реабилитиране, възстановяване на положение

rehabilitační реабилитационен, свързан с реабилитация: ~ **řízení** дело за реабилитация

rejstřík 1. регистър, списък: **obchodní** ~ търговски регистър; ~ **trestů** бюро „Съдимост“; **výpis z ~u trestů** свидетелство за съдимост; **zapsat firmu do obchodního ~u** впиша фирма в търговския регистър; **výpis z obchodního ~u** актуално състояние, извлечение от търговския регистър; **záznam v ~u trestů** присъда в свидетелството за съдимост
2. индекс, указател, показалец: **abecední** ~ азбучен регистър, регистър по азбучен ред; **jmenný** ~ поименен показалец

reklama реклама: **klamavá** ~ заблуждаваща реклама; **zákaz ~y na cigarety a alkohol** забрана за реклама на цигари и алкохол

reklamace рекламация: **podat ~i** рекламирам, направя рекламация

reklamní рекламен: ~ **agentura** рекламна агенция

reklamovat рекламирам, правя рекламация: ~ **nekvalitní zboží** рекламирам некачествена стока

rekognice (osoby) разпознаване на лице (съдебно)

rekonstrukce реконструкция, възстановяване: ~ **obličejе podle lebky** реконструкция на лицето по черепа; ~ **trestného činu**

реконструкция на наказуемото деяние; ~ **zločinu** възстановяване, реконструкция на престъпление

- renta** рента: **doživotní** ~ пожизнена рента
- represe** репресия
- represivní** репресивен: ~ **prostředky** репресивни средства; ~ **opatření** репресивни мерки
- republika** република: **federativní** ~ федеративна република;
parlamentní ~ парламентарна република
- respektování** уважаване, спазване, респектиране: ~ **lidských práv** спазване на човешките права; ~ **zákonů** спазване на законите
- respektovat** уважавам, зачитам, вземам, предвид, съблюдавам
- restituce** реституция, възстановяване, възобновяване: ~ **majetku** реституция на имущество, собственост
- restituent** реститут
- restituovat** реституирам: ~ **majetek** реституирам имущество, собственост
- restrikce** съкращаване, ограничаване, рестрикция: ~ **rozpočtu** съкращаване на бюджета
- revidovat** ревизирам, преразглеждам: ~ **smlouvu** ревизирам договор
- revize** ревизия, проверка, преглед: ~ **dokladů** проверка на документите;
~ **pokladny** ревизия на касата
- rezident** жител, живущ
- rezignace** оставка, отказ: **podat** ~i подам оставка; ~ **vlády** оставка на правителството
- rezignovat** отказвам се, примирявам се; напускам; подавам оставка:
ministr kultury ~l министърът на културата подаде оставка;
~ **na funkci předsedy strany** отказвам се от поста председател на партията
- rezoluce** резолюция: **protestní** ~ протестна резолюция; ~ **Valného shromáždění OSN** резолюция на Общото събрание на ООН
- rezort** ведомство, ресор
- riskantní** рисков, опасен, несигурен, рискован
- riskovat** рискувам, осмелявам се: ~ **život** рискувам живота си
- riziko** риск: **na vlastní** ~ на собствен риск; **podnikatelské** ~ предприемачески риск; ~ **a nese prodávající** рисковете се поемат от

продавача; **vystavovat ~u koho** излагам на риск някого; **vzít na sebe ~**
поемам риск

rizikový рискован, рисков, опасен

roční годишен: ~ **uzávěrka** годишно приключване; ~ **příjem** годишен
доход; ~ **obrat** годишен оборот

rodič родител: **nevlastní ~e** родители-осиновители; **práva**
a povinnosti ~ů права и задължения на родителите

rodičovský родителски: ~**á zodpovědnost** родителска отговорност;
~**á práva** родителски права; ~**á dovolená** отпуск по майчинство;
отпуск за отглеждане на дете

rodičovství майчинство, бащинство, родителство, качеството да си
родител

rodina семейство: **sociálně slabá** ~ социално слабо семейство;

zákon o ~ě закон за семейството

rodinný семеен: ~**é právo** семейно право; ~ **příslušník** член на семейство

rodiště месторождение, родно място

rodný роден: ~**é číslo** единен граждански номер (ЕГН); ~**é příjmení**

фамилия по рождение/по баща; ~ **list** свидетелство, акт за раждане

rovnoprávnost равноправие

rozbor разбор, анализ, изследване: **právní ~ věci** юридически разбор на
казуса

rozdělení разделяне: ~ **dědictví** разделяне на наследството

rozdělit разделя: ~ **majetek** разделя имущество

rozdíl разлика, различие: **bez ~u pohlaví, rasy** без разлика в пола,
расата; **věkový** ~ разлика във възрастта

rozhodce съдия, рефер, арбитър

rozhodčí арбитражен: ~ **komise** арбитражна комисия; ~ **řízení**
арбитражно дело; ~ **soud** арбитражен съд

rozhodnout реша, взема решение: **samostatně** ~ взема решение
самостоятелно; ~ **o odmítnutí žádosti** взема решение за отхвърляне
на молба; ~ **soudní cestou** взема решение по съдебен път; ~ **spor**
реша спор; ~ **ve prospěch** взема решение в полза на...

rozhodnutí решение: **kolaudační** ~ разрешение за пускане на строеж/ обект в експлоатация; **konečné** ~ окончателно решение; **napadnout ~ soudu** обжалвам решението на съда; **nepravomocné** ~ неправомерно решение; **odvolat se proti soudnímu** ~ обжалвам съдебно решение; **podle** ~ съгласно решението; **pravomocné** ~ правомерно решение; ~ **o vyhoštění** решение за екстрадиране; ~ **o uložení pokuty** решение за налагане на глоба; ~ **o uvalení vazby** решение за задържане в арест; ~ **o zahájení řízení** решение за започване на процедура/ съдебно производство; **soudní** ~ съдебно решение; **učinit** ~ взема решение; **výkon soudního** ~ изпълнение на съдебно решение; **vynést** ~ обявя, произнеса решение

rozkaz заповед, нареждане: **dát** ~ издам заповед; **dostat** ~ получа заповед; **Evropský zatýkací** ~ европейска заповед за арест; **na** ~ по заповед; **neuposlechnutí ~u** неподчинение на заповед; **platební** ~ платежно нареждане/ордер; **splnit** ~ изпълня заповед

rozklad 1. разлагане, разложение, разпадане 2. жалба/протест срещу решение на орган на централната администрация, министър, държавен секретар и под.

rozkrádání разхищаване, разграбване, разпиляване с кражби: ~ **státního majetku** разграбване на държавно имущество; ~ **ve velkém** разграбване в особено големи размери

rozkrádat разграбвам, разпилявам с кражби, разхищавам

rozpočet бюджет: **překročit** ~ надхвърля бюджета; **rodinný** ~ семеен бюджет; **schodek v ~u** дефицит в бюджета; **schválení ~u** гласуване на бюджет; **státní** ~ държавен бюджет; **uvolnit z ~u** отпусна от бюджета; **vyrovnaný** ~ балансиран бюджет

rozpočtový бюджетен: ~ **škrť** бюджетни съкращения

rozpor противоречие: **v ~u se zákonem** в противоречие със закона;

~ **y ve výpovědích svědků** противоречия в свидетелските показания

rozpuštění разпускане: ~ **parlamentu** разпускане на парламента

rozsah обем, големина, размер, граници: ~ **pravomocí** размер на правомощията; ~ **vzniklé škody** размер на причинени щети; **v plném ~u** в пълен размер

- rozsudek** присъда: **odvolání proti ~u** обжалване на присъда;
přezkoumání ~u преразглеждане на присъдата; ~ **nabyl právní moc**
 присъдата влезе в сила; ~ **smrti** смъртна присъда; **vyhlášení ~u**
 обявяване на присъдата; **vynést** ~ произнеса присъда; **zrušit** ~
 отменя присъда
- rozávět se** развеждам се
- rozvázání** прекратяване, прекъсване, разтурване: ~ **pracovního poměru**
 прекратяване на трудови взаимоотношения/трудова договор
- rozvedený** разведен
- rozvod** развод: **podat žádost o** ~ подавам молба за развод
- rozvodový** бракоразводен: ~ **é řízení** бракоразводно дело
- ručení** гаранция: **povinné** ~ застраховка гражданска отговорност;
společnost s ~m omezeným (s.r.o.) дружество с ограничена
 отговорност (ООД)
- ručit** гарантирам: ~ **nemovitostí** гарантирам с недвижимо имущество;
 ~ **za půjčku** гарантирам заем, ставам гарант на заем
- ručitel** поръчител, гарант
- rukojmí** заложник: **brání ~ích** вземане на заложници
- rukopis** ръкопис; почерк: **nečitelný** ~ нечетлив почерк
- rušení** нарушаване, смущаване: ~ **veřejného pořádku** нарушаване на
 обществения ред
- rušit** 1. нарушавам, смущавам: ~ **noční klid** нарушавам спокойствието
 през нощта 2. анулирам: ~ **rozhodnutí** анулирам решение
- rvačka** бой, побой, сбиване: **vyvolat ~u** предизвиквам сбиване

Ř

- řád** правилник, наредба; ред; устав, кодекс; разписане: **domovní** ~ правилник за вътрешния ред в жилищна сграда; **jednací** ~ регламент, дневен ред; **jízdní** ~ разписание; **letový** ~ разписание на самолети; **pracovní** ~ правилник на труда; **trestní** ~ наказателно-процесуален кодекс; **vnitřní** ~ вътрешен правилник
- řeč** език, реч, говор: **jednací** ~ официален език (на конференция и т.н.)
- ředitel** директор, управител, ръководител: ~ **podniku** директор на предприятие; **výkonný** ~ изпълнителен директор; **generální** ~ генерален директор
- ředitelství** дирекция, управление: **generální** ~ генерално управление; **krajské** ~ **Policie ČR** областно управление/областна дирекция на полицията на Република Чехия
- řešení** решение, решаване; **smírné** ~ **sporu** решаване на спор по мирен път, с примирие
- řidičský** шофърски: ~ **průkaz** шофърска книжка; **zkouška k získání ~ého průkazu** изпит за шофър, изпит по кормуване
- řídít** 1. управлявам, ръководя: ~ **zasedání** председателствам, ръководя заседание; 2. карам кола: ~ **osobní auto** карам лека кола
- řídít se** ръководя се: ~ **smlouvou** ръководя се от договора; ~ **ustanoveními obchodního zákoníku** ръководя се от постановленията в търговския закон; ~ **zákonem** ръководя се от закона, съобразявам се със закона
- řízení** 1. ръководство, управление: ~ **podniku** управление на предприятие; ~ **akciové společnosti** управление на акционерно дружество 2. процедура, дело, производство: **trestní** ~ наказателно производство; **rozvodové** ~ бракоразводно дело; **arbitrážní** ~ арбитражно дело; **dědické** ~ дело за наследство; **insolvenční/konkurzní** ~ процедура по обявяване в несъстоятелност; **občanskoprávní** ~ гражданско дело; **odvolací** ~ процедура по

обжалване; **přípravné** ~ предварително производство; ~ **o náhradě škody** дело за покриване на щети; ~ **o určení otcovství** дело за определяне на бащинство; ~ **před soudem druhého stupně/druhé instance** дело пред съда от втора инстанция **soudní** ~ дело, съдебен процес; **správní** ~ административно производство; **zahájit** ~ започна процедура, дело; 3. каране, управление на автомобил: ~ **vozidla pod vlivem alkoholu** управление на автомобил в нетрезво състояние; 4. конкурс: **výběrové** ~ конкурс

S

samosoudce самостоятелен съдия

samospráva самоуправление: **orgány** ~у органи на самоуправлението:

územní ~ териториално, регионално самоуправление; **místní** ~ местно самоуправление

sankce санкция, мярка: **trestní** ~ наказателни санкции, наказателни мерки; **zrušení** ~í премахване на санкции

sazba тарифа, тарифна ставка; сума, размер: **celní** ~ митническа тарифа; **daňová** ~ тарифа за данъци и такси; **trestní** ~ размер на наказание; **horní hranice trestní** ~у горна граница на наказанието; **úroková** ~ лихвен процент

sazebník справочник за такси и тарифи, ценоразпис; ~ **soudních poplatků** ценоразпис на съдебните такси; **zaplaceno podle** ~у платено по ценоразпис

sbírka сбирка, събиране; колекция: ~ **zákonů ČR** държавен вестник, сбирка на законите на Република Чехия; **veřejná** ~ дарителска кампания

sbor колектив, състав; ансамбъл, колегия, корпус, команда; хор: **hasičský** ~ пожарна команда; **policejní** ~ полицейски състав; **pěvecký** ~ хор

sdělení съобщение, известие: ~ **obvinění** съобщаване на обвинението; **úřední** ~ служебно съобщение

sdělit съобщя, известя: ~ **nepravdivé údaje** съобщя, посоча неверни данни; ~ **zadržnému obvinění** съобща обвинението на арестувания

sdružení сдружение, дружество, общество; **občanské** ~ гражданско сдружение; ~ **právnických osob** сдружение на икономически лица;

zájmové ~ **občanů** сдружение по интереси на гражданите;

založení ~ основаване на дружество

sdružovací обединителен, обединяващ

- sdružovat se** сближавам се, сдружавам се, сприятелявам се,
обединявам се: **právo svobodně se** ~ право на свободно сдружаване
- sebeobrana** самоотбрана, самозащита: **zabít v ~ě** убия при самозащита
- sebevrah** самоубиец
- sebevražda** самоубийство: **pokus o ~u** опит за самоубийство;
předstírání ~u инсцениране на самоубийство; **spáchat ~u** самоубия се, извърша самоубийство
- sebevražedný** отнасящ се до самоубийство: ~ **pokus** опит за самоубийство; ~ **úmysl** самоубийствен умисъл, намерение, ~ **atentát** самоубийствен атентат
- senát** сенат: ~ **Parlamentu ČR** Сенат(ът) (горната камара на парламента);
soudní ~ съдийски състав
- senátní** отнасящ се до сената: ~ **většina** мнозинство в сената; ~ **volby** избори за сенат
- senátor** сенатор, депутат, член на сенат
- senátorský** отнасящ се до сенатор: ~ **plat** заплата на сенатор
- sepsat** запиша, впиша, опиша; съставя: ~ **protokol** напиша/съставя протокол; ~ **závěť** направя завещание; ~ **smlouvu** съставя, изготвя договор
- sestavit** съставя: ~ **novou vládu** съставя ново правителство; ~ **petici** съставя петиция
- sestra** сестра: **nevlastní** ~ доведена сестра; **vlastní** ~ родна сестра
- sex** полов нагон, секс
- sexuální** полов, сексуален: ~ **maniák** сексуален маниак; ~ **zneužití** сексуално насилие
- seznam** списък, регистър: **dle přiloženého ~u** съгласно приложения списък; **jmenný** ~ именован показалец; ~ **osob** списък на лица; ~ **výdajů** списък на разходите; **zapsat do ~u** впиша в списък
- seznámení se** запознаване: ~ **se soudním spisem** запознаване с документацията по делото
- seznámit se** запозная се, опозная; разбира
- shoda** сходство, съвпадение, съгласие
- shodovat se** постигам съгласие, разбирателство, съвпадам,

съответствам: **všechny výpovědi se ~ly** всички показания си приличаха, съвпадаха

shrnout обобщя, сумирам: ~ **výsledky** обобщя резултатите

shrnutí обобщаване, сумиране, резюме, обобщение

shromáždění събиране, заседание, митинг; събрание: **protestní** ~ протестен митинг, протестно събиране; **valné** ~ **OSN** общо събрание, генерална асамблея на ООН; **Národní** ~ Народно събрание

shromáždit събера, натрупам: ~ **důkazní materiál** събера доказателствен материал

shromažďovací който се отнася до събиране, служи за събиране; ~ **právo** право на събиране

shromažďování събиране: ~ **důkazů** събиране на доказателства

schodek недостиг, липса, дефицит: **rozpočtový** ~ бюджетен дефицит; **krýt/hradit** ~ покривам дефицит; **vykazovat** ~ имам, отчитам дефицит

schůze събрание, заседание: **členská** ~ събрание на членовете;

svolat ~i свикам събиране; **ustanovující** ~ учредително събрание;

výroční ~ годишно събрание; **oznámení o konání** ~ съобщение за събрание

schválení одобрение; гласуване: **předložit ke** ~ представя, дам за гласуване; ~ **textu smlouvy** одобряване на текста на договора; ~ **zákona** гласуване на закон

schválit одобря, утвърдя, потвърдя, приема, гласувам: ~ **návrh** одобря предложение; ~ **návrh zákona** гласувам проектозакон

sídlo седалище: **přemístění ~a** преместване на седалището; ~ **právnícké osoby** седалище на юридическо лице; ~ **společnosti** седалище на фирма; **uvést** ~ посоча (адреса на) седалището

síla сила, мощ, енергия: **kupní** ~ покупателна сила, покупателна способност; **ozbrojené ~y** въоръжени сили; **výrobní ~y** производствени сили

- sín** зала, салон: **aukční** ~ зала за търгове/аукциони; **jednací** ~ заседателна зала; **obřadní** ~ обредна зала, ритуална зала; **soudní** ~ съдебна зала
- sirotek** сирак, сираче
- situace** ситуация, положение, състояние, обстоятелство: **bezpečnostní** ~ ситуацията на сигурността; **celková** ~ обща ситуация; **konfliktní** ~ конфликтна ситуация; **napjatá** ~ напрегната ситуация
- sjednání** договореност, договаряне: ~ **mzdy** договаряне на заплата
- sjednaný** договорен
- sjednat** договоря, уговоря: ~ **pojištění** уредя застраховка
- sjednocení** обединяване, уеднаквяване
- sjednocovat** обединявам, сплотявам, уеднаквявам
- sklon** склоност, предразположение: **mít sebevražedné** ~у имам склонност към самоубийство; ~ **k agresivitě** склонност към агресивност
- skončit** свърша, завърша, привърша, приключва: **platnost pasu ~la** валидността на паспорта е изтекла; ~ **pracovní poměru** приключва / прекратя трудови взаимоотношения
- skrývat se** укривам се: ~ **pod cizím jménem** прикривам се, скривам се под чуждо име; ~ **před policií** укривам се от полицията
- skupina** група: **etnické** ~у етнически групи; **extremistická** ~ екстремистска група; **organizovaná** ~ организирана група
- skupinový** групов, колективен
- skutečnost** действителност, реалност, факт: **právní** ~ юридически факт; **přihlížet ke všem ~em** вземам под внимание всички факти; **s ohledem na zjištěné ~i** имайки предвид всички факти; **utajovaná** ~ секретна информация; **zachovávat mlčenlivost o všech ~ech** запазя всички факти в тайна
- skutečný** действителен, реален, съществуващ, фактически, истински: ~**á škoda** реални щети; ~**í vlastníci** действителни/истински собственици
- skutek** действие, деяние, постъпка

- skutkový** отнасящ се до деяние: ~**á podstata trestného činu** фактическа основа на престъпление, състав на престъпление
- sledovat** следя, проследявам: ~ **podezřelé osoby** следя заподозряни лица; ~ **průběh soudního jednání** следя/наблюдавам протичането на съдебното заседание
- slib** обещание: **dát** ~ дам обещание; **manželský** ~ съпругеска клетва; **písemný** ~ писмено обещание; ~ **mlčenlivosti** обет за мълчание; **služební** ~ професионална клетва; **splnit** ~ изпълня обещание
- slovo** дума: **čestné** ~ честна дума; **vzít komu** ~ отнема думата на някого; **závěrečné** ~ заключително слово
- složení** 1. състав: ~ **komise** състав на комисията; 2. даване, депозиране: ~ **zálohy** даване на депозит
- složit** 1. сложа, дам, поставя, депозирам: ~ **kauci** платя гаранция (парична); ~ **přísahu** положи клтева; ~ **slib** дам обещание; ~ **zálohu** дам депозит/капаро 2. прибера; сгъна
- služba** услуга; служба: **Bezpečnostní informační služba (BIS)** Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС); **lékařská pohotovostní** ~ бърза медицинска помощ; **náhradní vojenská** ~ алтернативна военна служба; **pečovatelská** ~ служба социални грижи; **poradenské** ~ консултантски услуги; **poskytovat** ~у предоставям услуги; **servisní** ~у сервизни услуги; **špionážní** ~ шпионажна служба; **využívat ~eb advokáta** използвам услугите на адвокат; **základní vojenská** ~ задължителна/редовна военна служба; **zpravodajské** ~у информационно бюро, информационна служба
- služební** служебен: ~ **byt** служебен апартамент; ~ **cesta** командировка; ~ **povinnost** служебно задължение; ~ **průkaz** служебна легитимация; ~ **předpisy** служебни разпоредби; ~ **zbraň** служебно оръжие; **zneužití ~ho postavení** злоупотреба със служебно положение
- směnárna** бюро за обмяна на валута, обменно бюро
- směnitelnost** конвертируемост: ~ **valuty** конвертируемост на валута
- směnitelný** конвертируем

směnka полица, менителница, запис на заповед: **vystavit ~u** издам полица

směrnice директива, распоредба: ~ **pro další práci** директиви за по-нататъшна работа; **provozní** ~ указания за експлоатация, **vydat** ~ издам директива

smír помирение, помиряване, примирие: **uzavření ~u** сключване на примирие

smlouva договор: **anulování ~y** анулиране на договора; **bilaterální** ~ двустранен договор; **darovací** ~ дарителски договор; **dodavatelská** ~ договор за доставка; **kolektivní** ~ колективен договор; **kupní** ~ договор за покупка; **leasingová** ~ договор за лизинг; **manželská** ~ брачен договор; ~ **o dílo** граждански договор; ~ **o smlouvě budoucí** предварителен договор; **plnění ~y** изпълнение на договора; **podle ~y** съгласно договора; **porušíť ~u** нарушавам договора; **pracovní** ~ трудов договор; **pracovní ~ na dobu určitou** срочен трудов договор; **pracovní ~ na dobu neurčitou** безсрочен трудов договор; **rámcová** ~ рамков договор; ~ **je platná** договорът е в сила, е валиден; ~ **o prodeji nemovitosti** договор за продажба на недвижимо имущество; ~ **o půjčce** договор за заем; ~ **o úvěru** договор за кредит; **společenská** ~ дружествен договор; **strany ~y** страни по договора; **ukončení ~y** прекратяване на договора; **uzavřít ~u** сключва, подписва договор; **vstup ~y v platnost** влизане в сила на договора; **vypovědět ~u** отстъпвам от договор, прекратявам договор; **vypovězení ~y** отстъпване от договор; **zakladatelská** ~ учредителен договор; **zprostředkovatelská** ~ договор за посредничество; **zrušíť ~u** прекратя договор

smluvní договорен, който се отнася към договор: ~ **podmínky** условия по договор; ~ **strana** контрактант, договаряща страна, страна по договор; ~ **závazek** договорен ангажимент; ~ **pokuta / sankce** договорна санкция, неустойка

smrt смърт: (**bezprostřední**) **příčina ~i** (непосредствена) причина за смъртта; **klinická** ~ клинична смърт; **náhlá** ~ внезапна смърт; **násilná** ~ насилствена смърт; **neočekávaná** ~ неочаквана смърт;

nepřirozená ~ неестествена смърт; **trest** ~i смъртно наказание; **odsoudit k trestu** ~i осъдя на смърт; **okamžitá** ~ мигновена смърт; **pod trestem** ~i под смъртно наказание; **předčasná** ~ преждевременна смърт; **přirozená** ~ естествена смърт; **rozsudek** ~i смъртна присъда; ~ **nastala okamžitě** смъртта настъпи мигновено; ~ **nastala v důsledku čeho** смъртта настъпи в резултат от; ~ **oběšením** смърт чрез обесване; ~ **zastřelením** смърт чрез разстрел; **trest** ~i смъртно наказание

smrtný смъртен, смъртоносен: ~ **á dávka** смъртоносна доза; ~ **é nebezpečí** смъртна опасност; ~ **úraz** смъртна злополука, смъртно раняване

smrtící смъртоносен, смъртен: ~ **zbraň** смъртоносно оръжие
smysl 1. смисъл, значение: **v širším** ~u в широк смисъл; **v užším** ~u в тесен смисъл; **ve** ~u § 51 zákona č. съгласно § 51 от закон №; **postupovat ve** ~u zákona действам, постъпвам в духа на закона, според закона 2. сетиво; съзнание, ум, разум, чувство: **pominutí** ~ů побъркване, невменяемост; ~ **pro povinnost** чувство за дълг; ~ **pro humor** чувство за хумор

sňatek брак, бракосъчетание, венчавка: **církevní** ~ църковен брак; **občanský** ~ граждански брак; **povolení ke** ~u разрешение за сключване на брак; **soužití bez** ~u съжителство без брак; **uzavřít** ~ сключвам брак

sňatkový брачен: ~ **podvodník** брачен изнудвач, брачен мошеник
sněmovna парламент, народно събрание, камара: **Poslanecká** ~ ČR Парламент на Република Чехия (долната камара на чешкия парламент, камара на депутатите)

snížení понижение, намаление, спадане: ~ **nezaměstnanosti** намаляване на безработицата; ~ **vlastních nákladů** намаляване на собствените разходи; ~ **cen** спадане на цените

snížit понижа, намаля: ~ **stav zaměstnanců** намаля броя на служителите; ~ **základní kapitál** намаля основния капитал; ~ **výdaje** намаля разходите

snoubenec годеник

snoubenka годеница

sociální социален: ~ **péče** социални грижи; ~ **zabezpečení** обществено осигуряване, социални осигуровки

solventní платежоспособен, състоятелен, солвентен

součinnost сътрудничество, взаимодействие, съдействие, съвместна дейност: ~ **policejních orgánů** сътрудничество на органите на полицията; **poskytnout** ~ окажа съдействие; **trestná** ~ съучастие в наказуемо деяние

soud съд, съдилище: **arbitrážní** ~ арбитражен съд; **civilní** ~ граждански съд; **krajský** ~ областен/окръжен съд; **městský** ~ градски съд; **na dotaz ~u** по запитване на съда; **na vyžádání ~u** по изискване от страна на съда; **Nejvyšší** ~ Върховен съд; **Nejvyšší správní** ~ Върховен административен съд; **nepatřící do pravomoci ~u** който не спада под правомощията на съда; **obvodní** ~ районен съд; **odvolací** ~ апелативен съд; **okresní** ~ окръжен съд; **pohnat před** ~ изправя някого пред съда; **postavit obviněného před** ~ изправя обвиняемия пред съда; **předvolat k ~u** призова на съд, изпратя призовка за явяване в съда; **rozhodčí** ~ арбитражен съд; **správní** ~ административен съд; ~ **se usnesl** съдът се произнесе; **Ústavní** ~ конституционен съд; **Vojenský** ~ военен съд; **Vrchní** ~ върховен съд; **žalovat koho u ~u** дам някого под съд

soudce съдия

soudcovský съдийски, съдебен, който се отнася към съдия: ~ **sbor** съдебна колегия

soudit съдя

soudit se съдя се: ~ **o majetek** съдя се за имущество

soudně съдебно, по съдебен ред, по съдебен път: **dosáhnout** ~ постигна по съдебен път; **být ~ stíhán** привлечен съм под съдебна отговорност

soudní съдебен, който се отнася към съд: ~ **budova** сграда на съда; ~ **cestou** по съдебен път; ~ **lékařství** съдебна медицина; ~ **moc** съдебна власт; ~ **pitva** съдебна аутопсия; ~ **poplatek** съдебна такса; ~ **přelíčení** съдебен процес; ~ **příkaz** съдебна заповед; ~ **rozhodnutí**

решение на съда; ~ **řízení** съдебен процес, дело; ~ **síň** съдебна зала;
 ~ **spor** съдебен спор; ~ **stíhání** наказателно преследване; ~ **usnesení**
 решение на съда; ~ **výrok** съдебно решение, постановление; ~ **znalec**
 съдебен експерт, вещо лице; ~ **pře** съдебен спор

soudnictví правосъдие, съдопроизводство

souhlas съгласие, одобрение: **bez ~u rodičů** без съгласието на
 родителите; **dát ~ k čemu** дам съгласие за нещо; **dosáhnout**
(předběžného) ~u постигна (предварително) съгласие, консенсус;
odepřít ~ откажа да дам съгласието за нещо; **se ~em státního**
zástupce със съгласието на прокурора; **udělit ~ k čemu** дам съгласие
 за нещо; **výslovný a bezvýhradný** ~ изрично съгласие

souhlasit съгласявам се, съгласен съм с някого, нещо: ~ **s rozsudkem**
 съгласен съм с присъдата; ~ **s ustanovením do funkce** съгласен съм
 с възлагането на функцията

souhrn съквупност, сбор, сума, обобщение

souhrnný общ, цялостен, сумарен, обобщен

soukromě частно

soukromí уединение; частен, личен живот

soukromý частен: ~ **á osoba** частно лице; ~ **é právo** частно право, право
 на частна собственост; ~ **byt** частно жилище; ~ **detektiv** частен
 детектив; ~ **majetek** частна собственост

soulož съвкупление, полов акт, полово сношение, секс; **donucení ženy**
k ~i принуждаване на жена за извършването на полов акт

souložit извършам полов акт, полово сношение, съвкуплявам се, правя
 секс

sourozenec роден брат или родна сестра: **nevlastní** ~ доведен брат или
 сестра

soutěž съревнование, надпревара, конкуренция, състезание:

hospodářská ~ конкуренция; **nekalá** ~ нелоялна конкуренция;

veřejná ~ публичен търг

soužití съжителство, съвместен живот

spadat отнасям се, засягам: **toto ~á do pravomoci státu** това влиза
 в правомощията на държавата

spáchaný извършен

spáchat извърша, направя: ~ **vraždu** извърша убийство; ~ **sebevraždu** самоубия се; ~ **trestný čin** извърша наказуемо деяние

spekulace спекулация: **burzovní** ~ спекулации на борсата; **zabránit ~ím** предотвратявам, възпрепятствам спекулации

spekulační спекулативен, който се отнася до спекула, до спекулиране: ~ **obchod** спекулативна търговия

spekulant спекулант: ~ **na burze** борсов спекулант

spekulovat спекулирам, търгувам, играя на борсата

spiklenec съзаклятник, заговорник, конспиратор

spiknout se организирам заговор, съзкалятие, заговорнича, съзкалятничка

spiknutí заговор, съзкалятие, конспирация: **mezinárodní** ~ международна конспирация; **odhalit** ~ разкрива конспирация

spis документ, акт, дело, досие: **nahlížet do ~u** разглеждам документацията по делото; **obžalovací** ~ обвинителен акт; **prostudovat** ~ разглеждам (подробно) документацията по делото; **přiložit ke ~u** приложя, добавя към документацията по делото; **soudní** ~ дело (документи); **zařadit do ~u** включва към документацията по делото

spisový отнасящ се до дело: ~ **á značka** номер на дело; ~ **materiál** материал по делото

splacení изплащане: ~ **dluhu** изплащане на дълг

splatit изплатя, погася: ~ **dluhy** изплатя, погася дългове; ~ **pohledávky** изплатя вземания, дължими суми; ~ **půjčku** изплатя заем; ~ **ve splátkách** изплатя на вноски

splátka вноска, изплащане: **měsíční** ~ месечна вноска; **prodej na ~y** продажба на изплащане; ~ **pojistného** вноска на застраховка; ~ **ve výši** вноска в размер от; ~ **y leasingu** вноски за лизинг

splátkový който се отнася към изплащане; ~ **prodej** продажба на изплащане; ~ **kalendář** график за погасяване

splatnost платимост, срок за плащане: **den ~i** дата, краен срок за плащане, падеж

splatný платим, изплатим, подлежащ на плащане: ~**á faktura** изплатима фактура

splnit изпълня, осъществя: ~ **podmínky smlouvy** изпълня условията на договора; ~ **pokyn** изпълня нареждане; ~ **požadavek** изпълня изискване; ~ **rozkaz** изпълня молба; ~ **žádost** изпълня молба

spojení контакт, свързване: **bankovní** ~ банкова сметка

spolčení съучастие, съучастничество: ~ **k trestnému činu** съучастничество в престъпно/наказуемо деяние; **zločinné** ~ организирана престъпна група

spolčit se обединя се, сдружа се, съюзя се

společník съдружник, съучастник, спътник, събеседник, компаньон: **obchodní** ~ търговски съдружник

společnost дружество, сдружение, фирма, организация; общество: **akciová** ~ (a.s.) акционерно дружество (АД); **auditorská** ~ одиторска фирма; **autodopravní** ~ транспортна фирма; **dceřiná** ~ дъщерна фирма; **holdingová** ~ холдингово дружество, холдинг; **investiční** ~ инвестиционно дружество; **komanditní** ~ командитно дружество; **leasingová** ~ лизингова фирма; **obchodní** ~ търговско дружество; **pojišťovací** ~ застрахователно дружество; ~ **s ručením omezeným (s.r.o.)** дружество с ограничена отговорност (ООД); ~ **se zahraniční účastí** дружество с чуждестранно участие; **založit** ~ основа дружество; **zrušení ~i** прекратяване на дружеството; **zrušení ~i s likvidací** прекратяване на дружеството с ликвидация

spolehlivost благонадеждност, надеждност, сигурност, точност; истинност, достоверност: ~ **důkazů** достоверност на доказателствата
spolehlivý благонадежден, надежден, сигурен, достоверен, верен, точен, истинен

spolek дружество, обединение, сдружение, корпорация: **stanovy ~u** устав на сдружението

spoluautor съавтор

spoluautorství съавторство

spolumajitel съсобственик, съпритежател

spoluobviněný съобвинен, съобвиняем

- spoluobžalovaný** съобвиняем, съподсъдим
- spolupachatel** съучастник: ~ **trestného činu** съучастник в престъпление
- spolupachatelství** съучастничество
- spolupráce** сътрудничество, съвместна работа/дейност: **děkujeme předem za ~i** предварително благодарим за сътрудничеството; **navázat ~i** започна сътрудничество; **obchodní a hospodářská ~** търговско и икономическо сътрудничество; ~ **s příslušným úřadem** сътрудничество със съответната институция
- spolupracovat** сътруднича, работя съвместно, съдействам
- spolupracovník** сътрудник, колега
- spoluúčast** съучастие, съвместно участие; ~ **na zločinu** съучастие в престъпление
- spoluúčastník** участник, съучастник
- spoluvlastnický** съсобственически: ~ **podíl** съсобственически дял
- spoluvlastnictví** съпритежание, съсобственост, съсобственичество
- spoluvlastník** съсобственик
- spoluzavinění** съвместно причиняване
- sponzor** спонсор, спомоществовател, дарител
- sponzorování/sponzorství** спонсорство
- spenzorovat** спонсорирам, осигурявам/давам финансови средства
- spenzorský** спонсорски: **poskytnout ~ dar** дам спонсорско дарение
- spor** спор, конфликт, разпра, свада: **rozhodnout ~ soudní cestou** реша спор по съдебен път; **soudní ~** съдебен спор; **urovnat ~** уредя, изглежда спор
- sporný** спорен, който е предмет на спор: ~**á věc** спорен въпрос; ~ **důkaz** спорно доказателство
- spořeni** спестяване
- spořit** пестя, спестявам, икономисвам
- spořitelna** спестовна каса
- spotřebitel** потребител, консуматор: **ochrana práv ~ů** защита на правата на потребителите
- správa** управление, администрация: **Celní ~ České republiky** Управление Митници на Република Чехия; **domovní ~** домсъвет;

hlavní ~ главно управление; **místní** ~ a **samospráva** местно управление и самоуправление; **státní** ~ държавна администрация; **veřejná** ~ държавни органи, държавно управление, държавна администрация

správce управител, управляващ, завеждащ; **pověřený** ~ упълномощен управител; ~ **konkurzní podstaty** синдик, ликвидатор на фирма; ~ **majetku** управител на имот

spravedlivý справедлив, обективен, безпристрастен: ~ **rozsudek** справедлива присъда

spravedlnost справедливост; правосъдие: **ministr** ~i министър на правосъдието; **prchat před** ~i бягам от правосъдието; **sociální** ~ социална справедливост

správní административен; управителен, управленчески: ~ **cestou** по административен път; ~ **dozor** административен надзор; ~ **opatření** административна мярка; ~ **rada** управителен съвет; ~ **řád** административен правилник; ~ **řízení** административна процедура

správnost правилност, вярност, точност

spravovat управлявам, ръководя: ~ **dědictví** управлявам наследство

srazit 1. поваля, сваля, съборя, блъсна, бутна: ~ **autem** блъсна някого с кола; 2. намаля: ~ **ceny** намаля, сваля цените

sražka 1. сблъскване, сблъсък: ~ **automobilů** сблъсък на автомобили; 2. удръжка: ~ **ze mzdy** удръжка от заплата

stáhnout изтегля: ~ **bankovky z oběhu** изтегля банкноти от обращение; ~ **stížnost** оттегля оплакване

stálý постоянен, неизменен, траен: ~ **é náklady** постоянни разходи; ~ **plat** твърда заплата; ~ **zaměstnanec** постоянен, щатен служител; ~ **zástupce** постоянен представител; постоянен клиент

stanice спирка, станция, гара

stanovený определен, посочен: ~ **ve smlouvě** посочен в договора; ~ **zákonem** определен от закона; ~ **m způsobem** по определения начин

stanovisko становище, гледище, позиция, гледна точка, отношение, възглед: **zaujmout** ~ **k čemu** взема отношение по някакъв въпрос

stanovit определя, постановя: **pokud zákon nestanoví jinak** ако законът не постановява нещо друго; ~ **lhůtu** определя срок; ~ **pokutu** определя глоба; ~ **pravomoc** определя правомощия; ~ **sazbu** определя тарифа; ~ **výši náhrady** определя размера на обезщетението; ~ **zástupce** определя заместник

stanovy устав, правилник: ~ **společnosti** устав на дружеството; **zakotvit ve ~ách** напиша, постановя в устава

starosta кмет

stát държава: **demokratický** ~ демократична държава

státní държавен, който се отнася към държава: **cizí** ~ **příslušnost** чуждо гражданство; ~ **aparát** държавен апарат; ~ **dluhopisy** държавни ценни книжа; ~ **hranice** държавна граница; ~ **občanství** гражданство; ~ **poznávací značka** регистрационен номер (на автомобил); ~ **úředník** държавен чиновник; ~ **zaměstnanec** държавен служител; ~ **zástupce** прокурор; ~ **zastupitelství** прокуратура; ~ **znak** държавен герб

status статус, състояние, положение: **právní** ~ правен статус; ~ **svědka** статут на свидетел

statutární статутарен: ~ **město** град със собствен статут, статутарен град; ~ **organ** статутарен, представителен орган

stav състояние, положение, обстоятелство, ситуация: **být v jiném ~u** бременна съм; **dle ~u k dnešnímu dni** според положението към днешна дата; **duševní ~ obviněného** душевно състояние на обвиняемия; **posouzení ~u** преценка на състоянието; **rodinný ~** семейно положение; **v podnapilém ~u** в нетрезво състояние; **zdravotní** ~ здравословно състояние

stavba строителство, строеж: **černá** ~ незаконен строеж; **povolení k ~ě** разрешение за строеж, за строителство; **tělesná** ~ фигура, строеж на тялото

stávka стачка: **generální** ~ всеобща, генерална стачка; **nelegální** ~ нелегална стачка; **vyhlásit ~u** обявя стачка; **výstražná** ~ предупредителна стачка

stávkokaz стачкоизменник

stávkovat стачкувам

stávkový стачен: ~é **hnutí** стачно движение; ~ **výbor** стачен комитет

stejnopis копие, екземпляр: **smlouva je vyhotovena ve dvou ~ech**

договорот е изготвен в два екземпляра

stíhání преследване: **restní** ~ наказателно преследване

stíhat преследвам, гоня: ~ **lupiče** преследвам, гоня крадец; ~ **na základě**

zatykače преследвам въз основа на заповед за арест; ~ **pro krádež**

преследвам за кражба; ~ **soudně** подлагам на съдебно, на

наказателно преследване, преследвам съдебно, по съдебен път

stížnost оплакване, жалба: **kniha přání a ~í** книга за похвали

и оплаквания; **nevyhovět ~i** не изпълня изискванията

в оплакването; **oprávněná** ~ основателно оплакване; **podat** ~ подам

жалба; **projednat** ~ разгледам жалба; **stáhnout** ~ оттегля жалба;

~ **je odůvodněná** оплакването е основателно; ~ **proti usnesení**

обжалване на решение; **zamítnout** ~ отхвърля жалба

stopa стъпка, следа, белег

stornovat анулирам

strana 1. страна; страница: **smluvní** ~у договарящи се, договорни

страни; **žalovaná** ~ ответник; **žalující** ~ тъжител, ищец 2. партия:

politická ~ политическа партия

stráž стража, охрана, пост, караул: **tělesná** ~ лична охрана

strážník полицай, стражар

střežit пазя, охранявам, надзиравам: ~ **osoby ve výkonu trestu odnětí**

svobody охранявам лица, излежаваци присъда отнемане на свобода

studium обучение, учене, следване: **bakalářské** ~ бакалавърска степен

(на обучение); **dálkové/distanční** ~ задочно обучение; **denní/**

prezenční ~ редовно обучение; **magisterské** ~ магистърска степен

(на обучение); **večerní** ~ вечерно обучение, вечерно следване

stupeň степен: ~ **nebezpečí trestného činu** степен на опасност на

наказуемото деяние

styk допир, връзка, сношение, контакт, съпрокосновение: **platební** ~

платежни отношения, плащания; **být ve ~u s kým** съм, намирам се

във връзка, в контакт с някого; **diplomatický** ~ дипломатически

контакт; **dostat se do ~u s kým** вляза в контакт с някого;
mezinárodní ~y международни връзки, контакти; **obchodní ~y**
 търговски контакти; **pohlavní ~** полово сношение, сексуален
 контакт; **při úředním ~u** по време на служебен контакт
subjekt субект, същество, индивид; **právní ~** юридически субект
subjektivita субективност, субективизъм, пристрастност, пристрастие
subjektivní субективен
substituce субституция, заместване, замяна
suverenita суверенитет, независимост, суверенност: **porušíť ~u** наруша
 суверенността
suverénní суверенен, независим: ~ **stát** суверенна държава
svádět 1. подмамвам, подтиквам, подстрекавам: ~ **k užívání omamných**
látek: подтиквам към използване на упойващи вещества;
 ~ **odpovědnost na někoho** прехвърлям отговорност върху някого
 2. стоварвам, прехвърлям: ~ **vinu na někoho** стоварвам/прехвърлям
 вината върху някого
svaz съюз: **podnikatelský ~** съюз на предприемачите
svazek връзка, отношение: **manželský ~** брак
svědčit свидетелствам, давам показания пред съд: ~ **proti komu**
 свидетелствам срещу някого; **křivě ~** лъжесвидетелствам, давам
 лъжливи показания; **všechno svědčí proti němu** всичко говори,
 свидетелства срещу него; ~ **pod přísahou** давам свидетелски
 показания под клетва; ~ **ve prospěch koho** свидетелствам, давам
 показания в полза на някого
svědecký свидетелски: ~ **á výpověď** свидетелски показания
svědectví свидетелско показание, свидетелство: **křivé ~**
 лъжесвидетелство; **podávat ~** давам свидетелство, показания;
právo odepřít ~ право да откажа да свидетелствам; ~ **očitého svědka**
 свидетелски показания на очевидец
svědek свидетел: **důvěryhodný ~** свидетел, будещ доверие, надежден
 свидетел; **korunní ~** главен свидетел; **očitý ~** очевидец; **otevřít závěť**
před svědky отворя завещание пред свидетели; **podplacený ~**
 подплатен, купен свидетел; **poučit ~a o jeho povinnostech**

информирам свидетеля за неговите задължения; **předvolat jako ~a** призова като свидетел; **stát se ~em čeho** стана свидетел на нещо; **utajení identity ~a** скриване на самоличността на свидетеля; **věrohodný ~** благонадежден свидетел; **zpochybnit ~a** подложна на съмнение свидетеля

svéprávnost пълноправност, правоспособност, самостоятелност:

omezená ~ отграничена правоспособност

svéprávný пълноправен, правоспособен: **~á osoba** правоспособно лице

svěřenec възпитаник, питомец

svěření поверяване: **~ dítěte do pěstounské péče** даване на дете на опекун; **~ majetku do užívání** поверяване на имуществото за употреба

svěřit поверя: **~ peníze** поверя пари

svést подмамя, подтикна: **~ k trestnému činu mladistvého** подтикна

непълнолетен към наказуемо деяние; **~ někoho ke krádeži** подтикна някого към кражба

svoboda свобода: **náboženská ~** религиозна свобода; **občanské ~y**

граждански свободи; **odnětí ~y** лишаване от свобода; **omezení ~y**

ограничаване на свободата; **ponechat na ~ě** оставям на свобода;

~ projevu/slova свобода на словото; **~ vyznání** свобода на (веро)

изповеданията; **ochrana lidských práv a základních ~d** охрана на човешките права и основните свободи

svolení съгласие, разрешение, позволение: **dát ~ k čemu** дам съгласие, разрешение за нещо

svrchovanost суверенитет, независимост: **státní ~** държавен

суверенитет, държавна независимост; **územní ~** териториална независимост

svrchovaný суверенен, независим: **~ stát** суверенна държава

systém система, ред, строй: **volební ~** избирателна система

Š

šacovat пребърквам, обискирам

šance шанс: **mít ~i** имам шанс, случай, перспективи, изгледи; **zahozená** ~ пропуснат шанс, пропуснат удобен случай; **mít ~ na úspěch** имам изгледи/шанс за успех

šek чек: **cestovní** ~ пътнически, туристически чек; **nekrytý** ~ чек без покритие; **proplatit** ~ плащам чек; ~ **na jméno** поименен чек; **vystavený** ~ издаден чек; **vystavit** ~ напиша, дам чек; **platit ~em** плащам с чек

šekový чеков: ~**á knížka** чекова книжка

šetrný пестелив, икономичен, щадящ: ~**é hospodaření s vodou** пестеливо използване на вода

šetření разследване, следствие: **předběžné** ~ предварително следствие; **soudní** ~ съдебно разследване; **v souvislosti s ~m vraždy** във връзка с разследването на убийство

šetřit 1. разследвам, водя следствие: ~ **stížnost občanů** разследвам оплакване на граждани; ~ **znovu celý případ** разследвам отново целия случай 2. икономисвам, пестя: ~ **elektrickou energii** пестя електроенергия

šidit ощетявам; мамя, измамвам: ~ **na váze** ощетявам в грамажа (теглото); ~ **na ceně** мамя в цената; ~ **zákazníky** ощетявам клиентите

šikana тормоз, шикана

šikanování тормозене, шиканиране

šikanovat тормозя, шиканирам

šíření разпространение: ~ **nepravdivých informací** разпространяване на лъжлива информация

šířit разпространявам: ~ **pomluvy** разпространявам клевети/клюки

šizení мамене

škoda: вреда, щета: **hmotná** ~ материална щета; **majetková** ~ материална, имуществена щета; **morální** ~ морална щета;

náhrada ~у покриване на щети; **nahradit skutečné** ~у покрия действителните щети; **nahradit způsobenou** ~у покрия причинените щети; **odhad** ~у преценка на щетите; **pojištění proti ~ám způsobeným živelnými pohromami** застраховка срещу щети, причинени от стихийни бедствия; **rozsah** ~у размер на щетите; ~ **způsobená požárem** щети, причинени от пожар; **utrpět** ~у понеса щета; **značná** ~ значителни щети; **způsobit** ~у причиня вреда, щета; ~ **na jmění** имуществена щета; ~ **na zdraví** телесна повреда; **ke své** ~ě в своя вреда; ~ **zaviněná neopatrností** вреда, причинена по невнимание

škodit вредя

škodlivost вредност, вреда

škodlivý вреден, опасен: ~ **vliv** вредно, опасно влияние; **zdraví** ~ вреден за здравето; ~ **látky** вредни вещества; ~ **záření** вредно излъчване; ~ **zvyk** вреден, лош навик

škola училище: **mateřská** ~ детска градина; **základní** ~ начално училище, основно училище; **střední** ~ средно общообразователно училище; техникум; **vysoká** ~ висше училище, университет, колеж; **soukromá** ~ частно училище; **státní** ~ държавно училище; **průmyslová** ~ техникум, професионална гимназия

školení обучение, квалификация

školit обучавам, подготвям, квалифицирам: ~ **zaměstnance** обучавам персонал

škrtnout задраскам, зачеркна: **nehodící se škrtněte** задраскайте/ зачеркнете ненужното; ~ **z evidence** извадя от регистър; ~ **jméno ze seznamu** зачеркна име в списък

špion шпион, шпионин

špionáž шпионаж: **průmyslová** ~ промишлен шпионаж; **vojenská** ~ военен шпионаж

špionážní шпионски; който се отнася до шпионаж

T

tajemník секретар

tajemství тайна: **advokátní** ~ адвокатска тайна; **bankovní** ~ банкова тайна; **lékařské** ~ медицинска тайна; **obchodní** ~ търговска тайна; **služební** ~ служебна тайна

tajit крия: ~ **skutečnosti** крия факти

tajný таен: ~ **agent** таен агент

taktika тактика

tantiémy тантиеми

technický технически: ~ **průkaz** талон (на автомобил); **z ~ých důvodů** по технически причини; ~ **á zkouška (motorového vozidla)** технически преглед (на автомобил)

tělesný телесен, физически: ~ **á stráž** лична охрана, телохранител;

~ **é pozůstatky** телесни останки; ~ **trest** физическо наказание

termín срок, определена дата: **dodržovat** ~ спазя срок; **konečný** ~ краен срок; ~ **splatnosti** срок за плащане, падеж; **odevdáno po ~u** предадено след крайния срок

teror терор

terrorismus тероризъм

terorista терорист

teroristický терористичен: ~ **á organizace** терористична организация; ~ **ý čin** терористично действие

text текст: **autentický** ~ **smlouvy** автентичен текст на договора;

původní ~ първоначален/ оригинален текст; ~ **psaný rukou** текст, написан на ръка

tíseň притеснение, трудност, затруднение: **finanční** ~ парични затруднения, затруднено финансово положение

tiskopis бланка: **vyplnit** ~ попълня бланка

tiskový печатен: ~ **á agentura** телеграфна агенция; ~ **á chyba** печатна грешка; ~ **á konference** пресконференция; ~ **mluvčí** говорител

- titul** титла, звание: **udělit** ~ присъдя звание
- tlak** налягане, натиск: **konkurenční** ~ конкурентен натиск; **krevní** ~ кръвно налягане; **pod ~em veřejného mínění** под натиска на общественото мнение; **psychický** ~ психическо напрежение; **vyvíjet** ~ упражнявам, оказвам натиск
- tlumočník** (устен) преводач: **dělat ~a** работа като преводач; **soudní** ~ съдебен преводач; ~ **znakové řeči** преводач от жестомимичен език
- totožnost** самоличност: **měnit** ~ променям самоличност; **ověřit** ~ проверя самоличност; **potvrdit** ~ потвърдя самоличност; **průkaz ~i** документ за самоличност; ~ **obviněného** самоличност на обвиняемия; **určit ~ osoby** определя самоличност на лице; **zjistit** ~ установя самоличност
- toxikomanie** токсикомания
- transakce** трансакция, сделка: **uskutečnit ~i** осъществя трансакция
- transfer** трансфер: ~ **kapitálu** трансфер на капитал
- transferový** трансферен: ~ **é platby** трансферно плащане
- transplantace** трансплантация, присаждане
- tranzit** транзитно преминаване, транзит
- tranzitní** транзитен: ~ **vízum** транзитна виза
- trest** наказание, присъда: **alternativní** ~ алтернативно наказание; **délka ~u** продължителност на наказание; **disciplinární** ~ дисциплинарно наказание, дисциплинарна санкция; **dolní hranice ~u** долна граница на наказание/присъда; **doživotní** ~ доживотна присъда; **exemplární** ~ наказание на назидание; **horní hranice ~u** горна граница на наказание/присъда; **nastoupit výkon ~u** започна излежаване на наказание/присъда; **nejvyšší** ~ най-строга присъда; **nepodmíněný** ~ ефективна присъда; **odbyt si** ~ изтъпя, излежа си наказанието; **odklad výkonu ~u** отлагане на изпълнението на присъдата; **odpykávat si ~ ve vězení** излеждам, изтърпявам наказание в затвора; **peněžitý** ~ парична глоба; **podmíněný** ~ условна присъда; **promnutí ~u** опрощаване на присъда, на наказание; **přísný** ~ строго наказание; **Rejstřík ~ů** регистър за съдимост, Централно бюро „Съдимост“; ~ **odnětí svobody**

наказание лишаване от свобода; ~ **smrti** смъртно наказание, смъртна присъда; ~ **za vraždu** присъда за убийство; **udělení ~u** налагане на наказание; **ukládat** ~ налагам наказание; **výjimečný** ~ изключително тежко наказание; **výkon ~u** изпълнение на наказание/излежаване на наказание; **výměra/výše ~u** размер на наказание; **vyměřit** ~ определя наказание; **výpis z rejstříku ~ů** свидетелство за съдимост

trestanec затворник; арестант, който изтърпява наказание

trestanecký който се отнася до затворник, до арестант; зарворнически, арестантски

trestaný съден, осъждан, наказван: **v minulosti již ~á osoba** човек, който вече е осъден в миналото

trestat наказвам, налагам наказание: **padělání bankovek se trestá** фалшифицирането на банкноти е наказуемо; ~ **odnětím svobody** наказвам на лишаване от свобода; ~ **podle zákona** наказвам според закона; ~ **viníka** наказвам виновника; **tělesně** ~ налагам телесно наказание; ~ **smrtí** осъждам на смърт; ~ **pokutou** наказвам с глоба, налагам глоба

trestně наказателно: ~ **stíhat** подлагам на наказателно преследване; ~ **odpovídat** нося углавна отговорност

trestní който се отнася до наказание, наказателен: **dolní hranice ~ sazby** долна граница на наказание; **horní hranice ~ sazby** горна граница на; **podat ~ oznámení** съобщавам за правонарушение; **podléhat ~ odpovědnosti** имам, нося наказателна отговорност; **podléhat ~ímu stíhání** подложен съм на наказателно преследване; ~ **odpovědnost** отговорност пред закона; ~ **oznámení** съобщение за правонарушение; ~ **právo** наказателно право; ~ **řád** наказателно-процесуален кодекс; ~ **řízení** наказателно дело/наказателна процедура/наказателно производство; ~ **stíhání** наказателно преследване/наказателно разследване; ~ **věc** наказателно дело; **zahájení ~ího stíhání** започване на наказателно преследване/разследване; ~ **rejstřík** картотека на правонарушителите; ~ **zákoník** наказателен кодекс

- trestný** наказуем, престъпен: ~**á činnost** престъпна дейност; ~**é jednání** престъпно/наказуемо поведение, действия; ~ **čin** престъпно, наказуемо деяние; ~ **úmysl** престъпно намерение
- trestuhodný** заслужаващ наказание, построен за наказание, престъпен: ~**á nedbalost** престъпна небрежност; **to je** ~**é** това е наказуемо, подлежи на наказание, заслужава наказание
- trh** пазар, борса: **černý** ~ черна борса; **devizový** ~ валутен пазар; **domácí** ~ вътрешен пазар; **světový** ~ световен пазар; ~ **s cennými papíry** пазар с ценни книжа; **volný** ~ свободен пазар; **vstoupit na** ~ навляза на пазара
- trvalý** постоянен: ~**é bydliště** постоянно местожителство; ~ **pobyt** постоянно пребиваване
- tržní** пазарен, търговски: ~ **cena zboží** пазарна цена на стоки
- třída** клас, категория: **platová** ~ клас, категория (на заплатата); **věkové** ~у възрастови категории
- tuzemec** местен жител
- tvořit** създавам, творя: ~ **skutkovou podstatu trestného činu** представлява същността на наказуемото деяние
- tvrdit** твърдя: ~ **totéž** твърдя едно и също
- tvrdý** твърд; тъжък; строг: ~**á droga** твърд наркотик; ~ **alkohol** твърд алкохол; ~ **trest** строго, сурово наказание
- tvrzení** твърдение, уверение: **dokazovat svá** ~ защитавам, доказвам твърденията си; **pochybovat o pravdivosti** ~ подлагам на съмнение твърдението
- týkat se** отнася се, касае се: **táto záležitost se týká jeho soukromí** този въпрос се отнася до неговия личен живот
- týrání** насилие, изтезание, мъчение, тормоз: ~ **dítěte** насилие над дете; ~ **zvířat** насилие над животни; **sexuální** ~ сексуално насилие, сексуален тормоз
- týraný** измъчван, тормозен: ~**á oběť** измъчвана, тормозена жертва
- týrat** тормозя, насилвам, измъчвам

U

ublížení вреда, повреда: **lehké** ~ **na zdraví** лесна телесна повреда; **těžké** ~ **na zdraví** тежка телесна повреда

ublížit нараня, навреда: ~ **na zdraví** нанесе телесни повреди

ubytování настаняване: **zajistit** ~ осигуря настаняване

ubytovat настаня

účast участие: **povinná** ~ **na schůzi** задължително участие в събрание;

~ **obhájce při úkonech přípravného řízení** участие на адвокат на защитата по време на предварителното производство; ~ **v obchodní společnosti** участие в търговско дружество

účastník участник: ~ **soudního sporu** участник в съдебен процес

účastnit se участвам, взимам участие: ~ **se voleb** участвам в избори

účel цел: **mít za** ~ имам за цел; **splnit** ~ изпълня цел; ~ **trestu** цел на наказанието; **za tímto** ~em с цел

účelový целеви: ~ **á půjčka** целеви заем

účet сметка: **běžný** ~ текуща сметка; **devizový** ~ валутна сметка;

majitel ~u собственик/титуляр на сметка; **osobní** ~ лична сметка;

otevřít ~ открия сметка; **terminovaný** ~ срочен влог; **zmrazení** ~u замразяване на сметка

účetní 1. счетоводен: ~ **doklad** счетоводен документ; ~ **dokumentace**

счетоводна документация; ~ **uzávěrka** счетоводно приключване

2. счетоводител: **hlavní** ~ главен счетоводител; **pracovat jako** ~ работя като счетоводител

účetnictví счетоводство: **jednoduché** ~ еднострочно счетоводство;

podvojně ~ двойно/двустранно счетоводство; **vést** ~ водя счетоводство

účinek действие, ефект: **míjet se** ~em няма необходимия ефект;

přímý ~ пряк ефект; **škodlivý** ~ вредно влияние

učinit извърша, направя: ~ **návrh** направя проект, предложение;

~ **opatření** взема/ предприема мерки; ~ **prohlášení** направя

изявление; ~ **rozhodnutí** взема решение; ~ **závěr** направля заключение

účinnost ефективност: **nabýt ~i** влизам в сила, важа; **pozbyt ~i** невалиден съм; **právní** ~ правно, юридическо действие/валидност; ~ **smlouvy** валидност на договора; ~ **zákona** ефективност/влизване в сила на закона; **zánik ~i mezinárodní smlouvy** изтичане на международен договор

účinný ефективен; действащ: ~**á opatření** ефективни мерки
účtovat начислявам; таксувам: ~ **daňové odpisy** начислявам опрощаване на данък

údaj данни, информация: **časový** ~ сведение/данни за часа/времето; **důvěrné ~e** поверителни данни; **neúplné ~e** непълни данни; **osobní ~e** лични данни; **ověření ~ů** проверка на данни; **poskytnout ~e** предоставя данни; **statistické ~e** статистически данни; **uvádět ~e** посочвам данни; **uvedené ~e jsou pravdivé a úplné** посочените данни отговарят на истината и са пълни/изчерпателни; **zamlčení ~ů** прикриване на данни; **zjištěné ~e** установени данни; **změna ~ů** промяна на данни; **Zákon o ochraně osobních ~ů** Закон за защита на личните данни

údajný вероятен, предполагаем: ~ **vrah** предполагаем убиец
událost събитие: **mimořádná** ~ извънредно събитие; **pojistná** ~ застрахователно събитие

udání 1. донос: **anonymní** ~ анонимен донос 2. посочване: ~ **důvodů** посочване на причините

udat 1. съобщя, посоча: **svědek udal, že...** свидетел посочи, че ...
2. предам: ~ **zloděje** предам, издам крадец

udavač доносник, издайник

udavačský доноснически

udavačství доносничество

udělení присъждане, отреждане, даване: ~ **dovozní licence** даване на лиценз за внос; ~ **identifikačního čísla** даване на идентификационен номер; ~ **ceny** присъждане на награда

- udělit** дам, присъдя, отредя: ~ **amnestii** амнистирам, дам амнистия;
 ~ **důtku** смърря, наказвам с мъмрене; ~ **milost** помилвам,
 амнистирам; ~ **osvědčení** дам удостоверение; ~ **plnou moc** дам
 пълномощно; ~ **souhlas** дам съгласие, разрешение; ~ **státní občanství**
 дам поданство, гражданство; ~ **vízum** дам виза
- udržení** запазване, поддържане
- udržovat** запазвам, поддържам: ~ **kontakt** поддържам контакт, връзка;
 ~ **v tajnosti** запазвам в тайна
- úhrada** плащане, заплащане, покриване на разходи: **finanční** ~ парично
 плащане; **nárok na ~u zdravotní péče** право на плащане на
 медицинско обслужване; ~ **dluhu** погасяване на дълг; ~ **nájemného**
 плащане на наем; ~ **pohledávek** плащане на вземания/дължими
 суми; ~ **výdajů** покриване на разходи
- uhradit** платя, запламя: ~ **daň** платя данък; ~ **hotově** платя в брой,
 в наличност; ~ **penále** платя неустойка; ~ **výlohy** платя, покрия
 разноски; ~ **z vlastních prostředků** платя от собствени средства
- uhrazení** плащане: ~ **skutečné částky** плащане на реална сума;
 ~ **správního poplatku** плащане на административна такса
- úhrn:** нещо общо, обобщено, цяло; сума, сбор: ~ **srážek ze mzdy** общи
 удръжки от заплата
- úhrnný** обобщен, цял: ~ **á částka** обща сума; ~ **trest** общо наказание
- uchazeč** кандидат, претендент: ~ **o zaměstnání** кандидат за работа
- uchopit** хвана, уловя: ~ **moc** завземам власт
- uchovat** запазя: ~ **informace v tajnosti** запазвам сведения/информация
 в тайна
- ujednání** договореност, споразумение: **podle** ~ съгласно/по
 споразумение; **tajné** ~ тайно, секретно споразумение
- ujednaný** договорен
- ujednat** договоря, уговоря: ~ **podmínky smlouvy** договора условия на
 договора
- újma** недостиг; щета; повреда: **bez ~y na zdraví** без телесна повреда/без
 нараняване; **hmotná** ~ материални щети; **morální** ~ морални щети;

těžké ~y na zdraví тежки телесни повреди; **utrpět ~u** ощетен съм, понасям щети; **způsobit ~u** причиня щети

ukládání 1. нареждане, налагане, възлагане: ~ **trestu** налагане на наказание, ~ **úkolů** възлагане на задачи 2. запазване, запаметяване, съхраняване: ~ **listin do obchodního rejstříku**: архивиране на документи в търговския регистър; ~ **souborů** запазване на файлове

ukládat 1. нареждам, налагам, възлагам: ~ **daň** наложа данък; ~ **(za) povinnost** налагам задължение; ~ **trest** налагам наказание; 2. внасям: ~ **peníze do banky** внасям пари в банка; 3. запазвам, запаметявам, съхранявам: ~ **soubory do počítače**: запазвам файлове в компютър

úkladný умишлен, коварен, злонамерен: ~ **á vražda** предумишлено убийство; ~ **vrah** предумишлен убиец

úkon действие, операция: **neoprávněný** ~ неправомерно действие; **právní** ~ правно, юридическо действие; **procesní** ~ процесуално действие; **provést** ~ извърша/изпълня действие; **přípravné ~y** предварителни/подготвителни действия; **soudní ~y** съдебни действия; **splnění formálních ~ů** изпълнение на формални действия

ukončení завършване, приключване, прекратяване: ~ **platnosti smlouvy** прекратяване на валидност на договора; ~ **řízení ve věci** приключване на процес/дело

ukončit завърша, свърша, приключва: ~ **řízení smírem** завърша процес с помирение; ~ **výslech** завърша разпит; ~ **vyšetřování** завърша разследване

ukrást открадна: ~ **auto** открадна автомобил; ~ **cennosti** открадна ценности; ~ **doklady** открадна документи

ukrýt скрия, укрива: ~ **zbraň** укрива оръжие

úkryt скривалище: **tajný** ~ тайно скривалище

ukrývat скривам, укривам: ~ **poklad** укривам съкровище

úleva облекчение, улеснение: **daňové ~y** данъчни облекчения;

poskytnout ~y предоставя, осигуря облекчения

uloupit ограбя, открадна

uložení налагане: ~ **daně** налагане на данък; ~ **konfiskace majetku** налагане на конфискация на имущество; ~ **povinnosti** налагане на задължение; ~ **trestu** налагане на наказание

uložit 1. сложа, внесе, вложа: ~ **do sejfu** сложа за съхранение в сейф; ~ **do spisu** внесе в документацията; ~ **na účet** вложа на сметка
2. наложа: ~ **pokutu** наложа глоба; ~ **projednávání případu advokátovi** възложа разглеждането на случая на адвокат; ~ **trest** наложа наказание; ~ **povinnost** определя, наложа задължение; ~ **zákaz** обявява/наложа забрана
3. запазя, запаметя, съхраня: ~ **soubor** запаметя файл

ultimátum ултиматум: **dát** ~ дам ултиматум

umírněný умерен, уравновесен, сдържан: ~ **é jednání** умерено, сдържано поведение

umístění разположение; слагане: ~ **do psychiatrické léčebny** изпращане/настаняване в психиатрична клиника; ~ **v nemocnici** изпращане/настаняване в болница

umístit сложа, разположа, намества, настаня

úmluva спогодба, конвенция: **celní** ~ митническа спогодба; **dodržet** ~ спазя уговорка, спогодба; ~ **o právech dítěte** Конвенция за правата на детето; **na základě** ~у във основа на спогодба; **návrh** ~у проектоспогодба, проект за спогодба; **podle** ~у според уговорка; по спогодба; **uzavřít** ~у сключва спогодба; **zrušit** ~у отменя спогодба

umoření изплащане, погасяване: ~ **dluhu** изплащане на дълг

umořit погася, изплатя

úmrtí смърт, кончина: **náhlé** ~ внезапна смърт

úmrtní смъртен: ~ **list** смъртен акт

umřít умра: ~ **na následky zranění** умра в следствие от нараняване; ~ **na tuberkulózu** умра от туберкулоза; ~ **náhle** умра внезапно; ~ **násilnou smrtí** умра от насилствена смърт

úmysl умисъл, намерение: **nepřímý** ~ косвено намерение; **postranní** ~ скрито намерение; **prokázat přímý** ~ докажа пряко/нескрито намерение; **se špatným** ~em с лошо намерение; **vražedný** ~ намерение за убийство

úmyslně нарочно, умишлено, преднамерено

úmyslný умишлен, преднамерен, предумишлен: ~**á vražda**

предумишлено убийство; ~**é neplacení výživného** предумишлено/

нарочно неплащане на издръжка; ~**é poškození cizího majetku**

преднамерено причиняване/нанасяне на щети върху чуждо

имущество; ~ **trestný čin** предумишлено наказуемо деяние

unesený отвлечен

unést 1. понеса, издръжа: **ne~ tíhu důkazů** не издръжа под натиска

на уликите 2. отвлека: ~ **osobu jako rukojmí** отвлека лице като

заложник

unie съюз: **Evropská** ~ Европейския съюз; **měnová** ~ валутен съюз

únik 1. бягство: ~ **za hranice** бягство зад граница; **znemožnit** ~

възпрепятствам бягство; ~ **informací** изтичане на информация, сведения

2. укриване: **daňový** ~ укриване на данъци

unikat бягам, избягвам: ~ **před odpovědností** бягам от отговорност;

~ **trestu** избягвам наказание

unikát уникат

únos отвличане, похищение: ~ **dítěte** отвличане на дете; ~ **letadla**

отвличане на самолет

únosce похитител: ~ **žádá výkupné** похитителят иска откуп

úpadek упадък, фалит, банкрут: **ohlásit** ~ обявя банкрут, фалит

úpis разписка, полица; **dlužní** ~ облигация

uplácení подкупване, даване на подкуп: ~ **úředníků** подкупване на

чиновници

uplácet подкупвам: ~ **svědky** подкупвам свидетели

úplatek подкуп, рушвет: **brát** ~ вземам подкуп; **dávat** ~ давам подкуп;

nabízet ~ предлагам подкуп; **přijímání** ~u приемане на подкуп

úplatkář подкупен, корумпиран човек, рушветчия

úplatkářský корупционен: ~**á aféra** корупционна афера, скандал

úplatkářství корупция, подкупничество, рушветчийство

uplatnění приложение, прилагане, реализиране; упражняване:

pracovní ~ професионална реализация; ~ **nároků na náhradu škody**

упражняване на право на обезщетение за нанесени щети

- uplatnit** приложа, предявя, упражня: ~ **nárok** упражня, предявя право
- uplatňovat** прилагам, реализирам: ~ **nárok** упражнявам, право; ~ **své zkušenosti** прилагам своя опит; ~ **v praxi** прилагам на практика
- úplnost** пълнота: **odpovídat za správnost a ~ údajů** отговарям за верността/истинността и пълнотата на данните
- úplný** пълен, абсолютен: ~ **sírotek** пълен сирак
- uplynutí** изтичане, изминаване: **po ~ šesti měsících** след изтичане на шест месеца; **před ~ím lhůtu** преди изтичане на срока; ~ **promlčecí doby** изтичане на срока на давност
- upomínka** напомняне: **písemná** ~ писмено напомняне
- upozornění** предупреждение, забележка
- upozornit** предупрежда, уведомя: ~ **na nebezpečí** предупрежда, известя за опасност
- úprava** 1. формиране, обработка, регулиране: **právní ~ pracovních vztahů** правно регулиране на трудови отношения; ~ **dokladů** обработка на документи; ~ **majetkových vztahů** регулиране на имуществени отношения; 2. промяна, корекция: ~ **zákona** промяна на закон; 3. външен вид: **grafická ~ knihy** графичен външен вид на книга
- upravit** подреда, уредя, формирам, регулирам: ~ **zákonem** уредя, регулирам със закон; ~ **zákon** изменя и допълня закон, внася поправки в закон
- uprchlický** бежански: ~ **tábor** бежански лагер
- uprchlík** бежанец: **postavení ~a** статут на бежанец
- uprchlý** избягал: ~ **vězeň** избягал затворник
- uprchnout** избягам
- upřesnění** уточнение: ~ **výpovědi** уточнение на показания
- upřesnit** уточня
- upsat** завещая; запиша: ~ **akcie** запиша акции
- upustit** откажа се, отстъпя: ~ **od nároku** откажа се от право; ~ **od požadavku** откажа се от искане/изискване; ~ **od žaloby** откажа се от иск

úraz злополука, контузия, нараняване: **pracovní** ~ трудова злополука; **smrtelný** ~ смъртно раняване; **utrpět** ~ контузия се; **způsobit** ~ причина злополука

urazit обидя, засегна, оскърбя

úrazový отнасящ се до контузия, злополука: ~**é odškodnění** обезщетение за злополука; ~**é pojištění** застраховка (срещу) злополука

urážka обида: **hrubá** ~ груба обида; **slovní** ~ словесна обида; ~ **na cti** оскърбление на честта; ~ **soudu** обида на съда

určení определяне; предназначение: ~ **autorství** определяне на авторство; ~ **daně z příjmu** определяне на данък общ доход; ~ **otcovství** определяне на бащинство; ~ **totožnosti** определение на самоличност

určit определя, установя: **soud určuje znalce** съд определя, назначава експерт; ~ **expertizou** определя с експертиза; ~ **jako zmocněnce** посоча като пълномощник; ~ **odškodné** определя обезщетение; ~ **opatrovníka** определя, посоча попечител; ~ **termín** определя дата/срок; ~ **totožnost** установя самоличност; ~ **za dědice** определя за наследник

určitý определен: **do ~é doby** до определен момент, до определено време; **po ~ou dobu** определено време, определен период от време; ~**á osoba** определен човек/лице; **za ~ých podmíněk** при определени условия

udržovat поддържам, запазвам: ~ **dobré vztahy** поддържам добри взаимоотношения/връзки

úrok лихва, лихвен процент: ~**y z prodlení** лихва за забавяне/забава; ~**y z půjčky** лихва върху заем; **vyplácet** ~у изплащам лихва

úrokový лихвен: ~**á sazba** лихвен процент; ~**é výnosy ze státních dluhopisů** лихвена печалба от държавни облигации

urovnání уреждане: **mimosoudní** ~ **sporu** извънсъдебно уреждане на спор/извънсъдебно споразумение

urovnat подреда, уредя: ~ **rodinné záležitosti** уредя семейни неща/въпроси; ~ **spory** изглежда спор

úřad учреждение, ведомство, управление, институция, служба, бюро:

antimonopolní ~ Комисия за защита на конкуренцията/
антимонополно ведомство; **berní** ~ данъчна служба; **celní** ~
митница; **finanční** ~ данъчна служба; **katastrální** ~ служба
„Кадастър“; **konzulární** ~ консулство; **krajský** ~ областна управа;
matriční ~ отдел гражданско състояние; **městský** ~ кметство;
общинска администрация; **nastoupit do ~u ministra** встъпя
в длъжността министър; **obecní** ~ община, общинска
администрация; **památkový** ~ отдел за опазване на паметници
на културата; **zastávat** ~ изпълнявам длъжност, служба;
ujmout se ~u встъпя в длъжност; **zastupitelský** ~ дипломатическо
представителство, посолство; **živnostenský** ~ патентна комисия

úřadující настоящ, действащ; който изпълнява някаква длъжност:

~ **prezident republiky** настоящият президент на държавата

úředně официално, служебно: ~ **oznámit** съобщя официално;

~ **potvrzená zpráva** официално потвърдено съобщение

úřední служебен, официален: ~ **akt** дело; ~ **cestou** по официален път;

~ **hodiny** приемни часове, приемно време; ~ **dopis** официално

писмо; ~ **listina** официален документ; ~ **osoba** длъжностно лице;

~ **ověření** заверка; ~ **postup** действие по официален път; ~ **potvrzení**

официално потвърждение/ удостоверение; ~ **razítko** официален

печат; ~ **spis** служебна документация; ~ **tiskopis** официална бланка;

~ **tajemství** служебна тайна; ~ **vyhláška** официално съобщение,

нареждане; ~ **záznam** официален протокол/запис; **z moci** ~

служебно, по служебен път (ex offio); ~ **cestou** по служебен път

úřednický чиновнически, бюрократичен: ~ **á vláda** служебно

правителство

úředník служител, чиновник: **vyšší soudní** ~ висш съдебен служител

úsek район, сектор, участък

uskutečnění реализиране, осъществяване: **návrh na ~ transformace**

предложение за реализиране на трансформация

uskutečnit реализирам, осъществя

usmíření помирение: **došlo k ~ stran** двете страни се помириха

usmířit помиря: ~ **z nepřátelené strany** помиря враждуващи страни
usmrcení причиняване на смърт: ~ **osoby v sebeobraně** причиняване на смърт при самоотбрана; ~ **z nedbalosti** причиняване на смърт по непредпазливост

usnášeníschopný способен, упълномощен да вземе решение

usnášet se вземам решение, постановявам

usnesení определение, постановление: **napadnout ~ stížností** оспоря определение с жалба; **přijímat** ~ приемам резолюция, взема решение; **soudní** ~ съдебно определение; ~ **vlády** правителствено постановление

uspokojení удовлетворение: ~ **zákonných nároků** удовлетворение на законни права

uspokojit удовлетворя, задоволя: ~ **nároky trhu** удовлетворя изискванията на пазара

úspora спестявания, пестене: **peněžní** ~у парични спестявания; ~ **paliva** икономия на гориво; **vybrat** ~у тегля, изтегля от спестявания; **vyčerpát všechny** ~у изчерпя, свърша всички спестявания

uspořádání подредба

uspořádat подреда, наредя, уредя: ~ **rodinné vztahy** уредя семейни отношения; ~ **vlastnická práva na majetek** уредя право на собственост върху имущество

ustanovení разпоредба, постановление, наредба: **obecná** ~ общи разпоредби; **právní** ~ юридическо постановление; **přechodná** ~ преходни разпоредби; **smluvní** ~ постановление на договор; **závěrečná** ~ заключителни разпоредби; **zvláštní** ~ специални разпоредби

ustanovený определен: ~ **á lhůta** определен срок; ~ **dědic** определен за наследник

ustanovit разпоредя, определя: ~ **obhájce** определя, посоча защитник

ústav институт, учреждение: **Kriminalistický** ~ Институт по криминалистика; **léčebný** ~ лечебно заведение; **peněžní** ~ парична/финансова институция; ~ **soudního lékařství** Институт по съдебна медицина

- ústava** конституция: **článek** ~у член на конституцията; **dodržovat** ~u спазвам конституцията; **návrh** ~у проект на конституция; **porušení** ~у нарушение на конституцията; **v souladu s** ~ou съгласно конституция; **zakotvený v** ~ě постановен в конституцията
- ústavní** 1. конституционен: ~ **právo** конституционно право; ~ **soud** конституционен съд; ~ **žaloba** конституционен иск 2. болничен: ~ **léčení** болнично лечение
- ustavující** учредителен: ~ **valná hromada** учредително общо събрание
- ustoupení** отстъпване, отказ: ~ **od schválených návrhů** отстъпване от одобрените предложения, ~ **od smlouvy** прекратяване на договор
- ustoupit** откажа се, отстъпя: ~ **od svých nároků** откажа се от правата си; ~ **od svých požadavků** откажа се/отстъпя от изискванията си
- usvědčení** изобличаване
- usvědčit** улича, изоблича: ~ **pachatele z trestného činu** улича извършител в престъпно деяние; ~ **viníka** улича виновник; ~ **z krádeže** улича в кражба; ~ **z podvodu** улича в измама; ~ **ze lži** изоблича, улича, хвана в лъжа
- usvědčující** изобличаващ: ~ **materiál** изобличаващ материал
- utajení** запазване в тайна; секретност: **stupeň** ~ степен на секретност; ~ **osobních údajů svědků** запазване в тайна на лични данни на свидетели
- utajený** затаен, скрит, секретен: ~ **é informace** секретна информация
- utajit** скрия, премълча: ~ **důkazy** скрия доказателства
- utéci** избягам: ~ **před trestem** избягам от наказание; ~ **z vězení** избягам от затвор
- útěk** бягство: **pokus o** ~ опит за бягство; ~ **za hranice** бягство зад граница; **zachránit se** ~em спася се с бягство; **zdařilý** ~ успешно бягство
- utíkat** бягам: ~ **před pronásledováním** бягам от преследване
- útočit** нападам, атакувам
- útočník** нападател, агресор: **policie zneškodnila** ~a полицията обезвреди нападателя

- útok** атака, нападение: **ozbrojený** ~ въоръжено нападение; ~ **ze strany policie** атака от страна на полицията
- utrpět** понеса, претърпя: ~ **újmu** нанесени са ми щети/вреди; ~ **zranění** пострадам, получа нараняване
- útvár** част, формация: ~ **rychlého nasazení** отряд, корпус за бързо реагиране; **vojenský** ~ военна част; ~ **vyšetřování** следствена служба
- uvádět** въвеждам, представям, посочвам: ~ **do funkce** въвеждам в длъжност; ~ **odesílatele** посочвам подател; ~ **okolnosti** посочвам обстоятелства; ~ **přesné datum** посочвам точна дата
- uvalení** налагане: ~ **cla na zboží** налагане на мито на стоки; ~ **sankcí** налагане на санкции
- uvalit** стоваря, налага: ~ **daň** налага данък; ~ **trest** налага наказание; ~ **vazbu** разпоредя, налага арест
- úvazek** задължение; работа, щат: **částečný** ~ непълен щат; **plný** ~ пълен щат; **pracovat na poloviční** ~ работя на половин щат; **pracovní** ~ трудово взаимоотношение; **zkrácený** ~ съкратен щат
- uvážení** обмисляне, обсъждане: **jednat po zralém** ~ действам след задълбочен размисъл; **podle ~ soudu** по преценка на съда
- uvážit** взема предвид, обмисля: ~ **všechny okolnosti** обсъдя, взема предвид всички обстоятелства
- uvedení** въвеждане: **úmyslné ~ v omyl** умишлено заблуждаване; ~ **do provozu** пускане/въвеждане в експлоатация; ~ **do předešlého stavu** връщане в предишното положение 2. посочване: ~ **důkazů** посочване на доказателства; ~ **důvodů** посочване на причини; ~ **místa a času** посочване на място и време; ~ **nesprávných informací** посочване на невярна информация
- uvedený** посочен, споменат: **níže** ~ долупосочен; **výše/shora** ~ горепосочен, гореспоменат; ~ **é námitky** посочени възражения; ~ **důkaz** посочено доказателство; ~ **v zákoně** посочен в закона; ~ **v žádosti** посочен в молба/заявление
- uvědomělost** осъзнатост: **občanská** ~ гражданска осъзнатост
- uvědomělý** съзнателен, осъзнат: ~ **čin** съзнателна постъпка
- uvědomění** осъзнаване: ~ **si nebezpečí** осъзнаване на опасност

uvědomit уведомя: ~ **příbuzné o nehodě** уведомя роднини за злополука

uvědomovat si разбирам, съзнавам, давам си сметка

úvěř кредит: **devizový** ~ валутен кредит; **dlouhodobý** ~ дългосрочен

кредит; **hypoteční** ~ ипотечен кредит; **kupovat na** ~ купувам на кредит; **dát/poskytnout** ~ отпусна кредит, кредитирам; **splatit** ~ изплатя кредит; **úroky z ~u** лихва от кредит

úvěrování кредитиране

úvěrovat кредитирам: ~ **za výhodných podmínek** кредитирам при изгодни условия

úvěrový кредитен: ~ **á operace** кредитна операция; ~ **podvod** кредитна измама

uveřejnění публикуване: ~ **dokumentu** публикуване на документ

uveřejnit публикувам; обнародвам, правя обществено достояние:

~ **výsledky voleb** съобщавам резултати от избори

uvést посоча: ~ **adresu** посоча адрес; ~ **celé jméno** посоча цялото име;

~ **do oběhu** пусна в обращение; ~ **do provozu** пусна/въведа

в експлоатация; ~ **důkazy** посоча доказателства; ~ **okolnosti** посоча обстоятелства; ~ **svědky** посоча свидетели; ~ **v omyl** заблудя, вкарам в заблуждение

uvěznění вкарване в затвор: **příkaz k** ~ заповед за вкарване в затвор

uvězněný затворен в затвор, затворник

uvěznit затворя, вкарам в затвор

uvolnění освобождаване: **krátkodobé** ~ **z práce** краткосрочно

освобождаване от работа

uvolnit освободя, уволня; отпусна: ~ **peníze z rozpočtu** отпусна пари от

бюджета; ~ **z funkce** освободя, уволня от дължност

uzákonění узаконяване

uzákoněný узаконен

uzákonit узаконя, легализирам

uzávěrka приключване, баланс: **dělat ~u** правя приключване; **účetní** ~

счетоводно приключване

- uzavírat** 1. прибирам, заключавам, затварям: ~ **staveniště** затварям, замразявам строеж 2. сключвам: ~ **manželství** сключвам брак; ~ **obchod** сключвам сделка; ~ **smlouvu** сключвам договор
- území** територия, земя, зона: **státní** ~ държавна територия; **výsostné** ~ суверенна територия
- územní** териториален: ~ **celistvost** териториална цялост; ~ **plán** устройствен план; ~ **plánování** устройствено планиране; ~ **správní jednotka** териториална административна единица
- uznání** признание, признаване: ~ **diplomu** признаване на диплома; ~ **viny** признаване на вина
- uznat** призная; оценя: ~ **obžalovaného vinným** призная обвиняем за виновен; ~ **oprávněnost nároků** призная основателността на искания; ~ **schopným vojenské služby** призная за способен/годен за военна служба; ~ **osobu za přičetnou** признавам лице за вменяемо; ~ **právo** призная право
- užít** използвам, употребя, възползвам се: ~ **přiměřených prostředků** използвам подходящи/адекватни средства; ~ **svého práva** възползвам се от правото си; ~ **zbraně** използвам, употребя оръжие; ~ **násilí** използвам насилие, прибегна до насилие
- užívání** употреба: **dát do** ~ пусна в употреба; **neoprávněné** ~ неправомерна употреба
- uživatel** потребител, ползвател, човек, който използва нещо: **neoprávněný** ~ незаконен, неправомерен, неупълномощен потребител; ~ **bytu** обитател, наемател, ползвател на апартамент
- uživit** изхраня: ~ **rodinu** изхраня семейство си

V

- vada** недостатък, дефект: **neodstranitelná** ~ неотстраним дефект;
podstatná ~ важен, съществен недостатък; **tělesná** ~ физически
недостатък, недъг; ~ **výrobku** дефект на продукт
- vadný** дефектен, повреден: ~ **é zboží** дефектна, повредна стока
- válečný** военен: ~ **zpravodaj/korespondent** военен кореспондент;
~ **stav** военно положение; ~ **zajatec** военнопленник; ~ **zločin** военно
престъпление
- válka** война: **občanská** ~ гражданска война; **vyhlásit ~u** обявя война
- valná hromada** общо събрание
- valorizace** валоризация, преизчисляване: ~ **důchodů** преизчисляване
на пенсиите
- valuta** валута
- valutový** валутен
- vandal** вандал
- vandalismus** вандализъм
- vandalství** вандалска постъпка, вандалщина
- varování** предупреждение
- varovat** предупреждавам, предупрежда
- varovný** предупредителен, предупреждаващ; ~ **signál** предупредителен
сигнал
- vázat** обвързвам; свързвам: **být vázán slibem** обвързан съм с обещание;
být vázán ústavou a zákony обвързан съм чрез конституцията
и законите
- vazba** арест: **být ve ~ě** арестуван съм, под арест съм, в арест съм; **držet
ve ~ě na základě zatykače** арестуван съм в основа на заповед за
арестуване; **důvody ~y** причина за арест; **propustit z ~y** освободя от
арест; **předběžná** ~ предварителен арест; **trvání ~y** продължителност
на арест; **vzít do ~y** поставя под арест

vazební който се отнася до арест: ~ **důvod** причина за арест; ~ **věznice** затвор с арест

vdaná омъжена

vdát se омъжа се

vdova вдовица

vdovec вдовец

vdovský вдовишки: ~ **důchod** вдовишка пенсия

věc вещь, предмет, факт, нещо, дело: **dát ~ do zástavy** заложа нещо;

mluvit k ~i говоря по същество; **nemovitá** ~ недвижим имот;

poškození cizí ~i нанасяне на щети на чуждо имущество;

projednání ~i разглеждане на проблем/дело; **předložit ~ k rozhodnutí**

поставя/представя дело/нещо за разрешаване; **přisvojení si cizí ~i**

присвояване на чужда вещь; **trestní řízení ve ~i** наказателно

производство по дело; **Věc: (v dopise)** относно; ~ **doličná** вещественно

доказателство; **vlastník ~i** собственик на предмет; **vrátit ~**

k došetření върна делото за допълнително разследване; **zcizení ~i**

присвояване на вещь, предмет; **zničení ~i** унищожаване на вещь,

предмет, **rozhodnutí ve ~i samé** решение по същество

věcný 1. конкретен, обективен, делови: ~ **é návrhy** предложения по

същество; ~ **rozhovor** делови разговор; 2. веществен, материален:

~ **důkaz** вещественно доказателство; **zajištění ~ých důkazů** задържане

на вещественни доказателства 3. вещен ~ **é břemeno** вещна тежест;

~ **é právo** вещно право (лат. jus in rem)

vedení ръководство, ръководене: ~ **podniku** ръководство, управление

на предприятие; ~ **soudního řízení** водене на съдебен процес, дело;

~ **úctu** водене на сметка; ~ **vyšetřování** водене на разследване

vědomě съзнателно, преднамерено: ~ **uvádět nepravdivé údaje**

съзнателно посочвам неверни данни

vědomí съзнание, чувство: **brát na ~** вземам предвид, осъзнавам,

забелязвам; **dát na ~** уведомя; ~ **odpovědnosti** чувство, съзнание за

отговорност

vědomý съзнателен: **jsem si vědom toho, že ...** осъзнавам, че

vedoucí главен, ръководен: ~ **pracovník** ръководен служител

- vedoucí** ръководител, началник: ~ **katedry** ръководител на катедра, завеждащ катедра; ~ **oddělení** ръководител на отдел; ~ **organizační složky** ръководител на организационен сектор, отдел; ~ **stavby** ръководител, отговорник на строеж
- věk** възраст: **dosáhnout ~u padesáti let** навърша петдесетгодишна възраст; **produktivní** ~ продуктивна възраст; **v pokročilém ~u** в напреднала възраст; ~ **pro uzavření manželství** възраст за сключване на брак; ~ **stanovený zákonem** възраст, определена от закона; **průměrný ~ obyvatelstva** средна възраст на населението; **krize středního ~u** криза на средната възраст; **minimální ~ kandidáta** възрастов ценз, минимална възраст за кандидат
- věkový** възрастов: ~ **á hranice** възрастова граница; ~ **rozdíl** разлика във възрастта
- velezrada** държавна измяна, предателство (отнася се само за президента на Чешката република)
- velezrádce** държавен изменник, национален предател (отнася се само за президента на Чешката република)
- velvyslanec** посланик: **mimořádný a zplnomocněný ~ České republiky** извънреден и пълномощен посланик на Чешката република
- velvyslanectví** посолство
- věnovat** подарявам, посвещавам, отделям: ~ **čas svým dětem** отделям време на децата си, ~ **na památku** подаря за спомен
- věnovat se** занимавам се, заемам се: **případu se bude věnovat soud** със случая ще се заеме съдът
- verdikt** присъда: **soudní** ~ съдебна присъда, решение на съда
- verifikace** проверка, верификация: ~ **elektronického podpisu** верификация на електронен подпис; ~ **listiny** верифициране, установяване на достоверността/истинността на документ
- verifikovat** проверявам, верифицирам, удостоверявам: ~ **listinu** верифицирам, удостоверявам истинността на документ
- věrnost** вярност, преданост: **porušovat manželskou** ~ нарушавам съпружеска вярност; **přisáhat** ~ кълна се, заклевам се във вярност

věrohodnost достоверност, истинност: ~ **důkazu** достоверност на доказателства

věrohodný достоверен, истиннен, сигурен: ~**á svědecká výpověď** достоверно, сигурно, убедително свидетелско показание

verze версия

veřejně публично, обществено: **projednávat věc** ~ обсъждам нещо публично; ~ **prospěšné práce** обществено полезен труд

veřejnost общественост: **proces s vyloučením ~i** процес, дело при закрити врати; **působit na širokou** ~ въздействам на широка общественост

veřejný обществен, публичен: ~**é jednání soudu** публично съдебно заседание; **průzkum ~ého mínění** проучване на общественото мнение; ~**á dražba** публичен търг, публична разпродажба, аукцион; ~**á soutěž** открит конкурс; ~**é hlasování** публично гласуване; ~**é líčení** публично съдебно заседание; ~**é zájmy** обществени интереси; ~ **pořádek** обществен ред

věřitel кредитор

vést 1. вода: ~ **evidenci trestných činů** вода отчет на престъпни деяния; ~ **jednání** вода преговори; дело; ~ **protokol** вода протокол; ~ **trestní řízení** вода наказателно дело; ~ **výslech** вода разпит; ~ **vyšetřování** вода разследване; 2. ръководя: ~ **podnik** ръководя, оглавявам предприятие

veto вето: **právo ~a** право на вето; **vyslovit** ~ наложа вето

vetovat налагам вето: ~ **zákon** налагам вето върху закон

většina мнозинство, болшинство: **dvoutřetinová** ~ квалифицирано мнозинство; **nadpoloviční** ~ обикновено мнозинство; **zvolit ~ou hlasů** избира с болшинство от гласове

většinový който се отнася до мнозинство, до болшинство, мажоритарен: ~ **volební systém** мажоритна изборна система

vězeň затворник: **držet ~ě ve vězení** държа затворник в затвор; **uprchlý** ~ избягал затворник

vězení затвор: **byl odsouzen k třem letům** ~ беше осъден на три години затвор/лишаване от свобода; **propustit z** ~ пусна, освободя от

затвора; **být ve** ~ в затвора съм, лежа в затвора; **domáci** ~ домашен арест; **doživotní** ~ доживотен затвор; **odpykávat si trest ve** ~ излеждавам, изтърпявам наказание в затвора; **utéci z** ~ избягам от затвор; **zavřít do** ~ затворя в затвор

vězeňský затворнически: ~ **á cela** затворническа килия; ~ **á vzpoura** затворническо въстание, бунт; ~ **dozorce** затворнически надзирател

věznice затвор: **vazební** ~ затвор с арест; ~ **pro mladistvé** затвор за непълнолетни, поправителен дом; ~ **s dohledem** затворническо общежитие от открит тип с лек режим; ~ **s dozorem** затворническо общежитие от открит тип с общ режим; ~ **s ostrahou** затвор или затворническо общежитие от закрит тип със строг режим; ~ **se zvýšenou ostrahou** затвор или затворническо общежитие от закрит тип със засилено строг режим

vězňit затворя, държа в затвор

viceprezident вицепрезидент

vidimace нотариална заверка

vina вина, провинение: **brát na sebe ~u** поемам вината (върху себе си); **dávat za ~u někomu** обвинявам някого; **dokázat ~u obžalovanému** докажа вина на обвиняемия; **klást za ~u** обвинявам, вменявам вина; **mít ~u na něčem** имам вина за нещо; **popírat ~u** отричам вина; **přiznat svoji ~u** призная вината си; **svalit ~u** стоваря вина; ~ **byla na obou stranách** и двете страни бяха виновни; ~ **nebyla prokázána** вина не беше потвърдена; **zprostit ~u** оневиня

viník виновник: ~ **ci jsou potrestáni** виновниците са наказани

vinit виня, обвинявам: ~ **ze způsobení dopravní nehody** обвинявам в причиняване на ПТП (пътнотранспортно произшествие), на катастрофа

vinný виновен: **uznání obžalovaného ~m** признаване на обвиняемия за виновен

vízum виза: **krátkodobé** ~ краткосрочна виза; **odmítnout vydat** ~ откажа да издам виза; **pracovní** ~ работна виза; **studijní** ~ учебна виза; **tranzitní** ~ транзитна виза; **turistické** ~ туристическа виза; **vstupní** ~ входна виза; **výjezdní** ~ изходна виза

- vkład** влог, депозит: **akcionářský** ~ акционерски влог; **neterminovaný** ~ безсрочен влог; **pojištění** ~ů застраховка на влоговете; **splacený** ~ изплатен влог; **termínovaný** ~ срочен влог; **úvěrové** ~у кредитни влогове; ~ **na jméno** поименен влог
- vkładat** слагам, внасям, влагам; инвестирам: ~ **úspory do banky** влагам спестявания в банка
- vkładatel** вложител, депозитор
- vkładní** влогов, депозитен: **uložit peníze na** ~ **knížku** внесе пари на влогова, спестовна книжка; ~ **knížka na jméno** поименна влогова/спестовна книжка
- vláda** правителство: **členové** ~у членове на правителство; **předseda** ~у министър-председател, премиер; **sestavit** ~у съставя правителство; **ujmout se** ~у поема управлението; ~ **České republiky** правителство на Чешка република
- vládni** правителствен: ~ **koalice** правителствена коалиция
- vlajka** знаме; флаг: **státní** ~ национален флаг; **vztyčit** ~у вдигна флаг, знаме
- vlast** родина, отечество
- vlastenectví** родолюбие, патриотизъм
- vlastizrada** държавна измяна, предателство към родината
- vlastizrádce** изменник, предател на родината
- vlastní** собствен: ~ **matka** собствена, родна майка; ~ **náklady** собствени разходи
- vlastnický** собственически: ~**é právo** собственическо право; ~**é vztahy** собственически отношения; ~ **podíl** собственически дял
- vlastnictví** собственост, притежание: **družstevní** ~ кооперативна собственост; **mít majetek v osobním** ~ собственик съм, притежавам имуществото; **nabytí** ~ **k nemovité věci** получаване право на собственост на недвижим имот; **podílové** ~ дялова собственост; **pozemkové** ~ поземлена собственост; **soukromé** ~ частна собственост; **státní** ~ държавна собственост
- vlastník** собственик, притежател: ~ **cenných papírů** собственик на ценни книжа; **soukromý** ~ частен собственик

- vlastnit** притежавам, владя: **neoprávněně** ~ **zbraň** незаконно притежавам оръжие; ~ **majetek** притежавам имущество
- vlastnoručně** собственооръчно: ~ **podepsaná listina** собственооръчно подписан документ
- vloupání** влизане с взлом, кражба с взлом, взлом: **neúspěšné** ~ неуспешно влизане с взлом; **pachatel** ~ извършител на взлом; ~ **do bytu** взлом в апартамент
- vloupat se** вляза, проникна с взлом
- vložit** сложа, внесе, вложа: ~ **kapitál do firmy** вложа, инвестирам капитал във фирма; ~ **peníze na účet** вложа пари на сметка
- vměšování** намеса: ~ **se do cizích záležitostí** намеса в чужди работи
- vměšovat se** намесвам се
- vniknout** проникна, вляза: **násilně** ~ **do bytu** насилствено проникна в апартамент
- vniknutí** проникване: **neoprávněně** ~ **do bytu** неправомерно проникване в апартамент
- vodotisk** воден знак, воден печат
- voják** войник, военен: **profesionální** ~ професионален военен; ~ **z povolání** военен по професия; ~ **základní služby** срочнослужещ военен, войник на редовна военна служба
- vojenský** военен: ~ **á jednotka** военна част, военно поделение; ~ **á knížka** военна книжка; ~ **pozorovatel** военен наблюдател
- volba** избор: **svobodná** ~ **partnera** свободен избор на партньор; ~ **členů představenstva** избор на членове на управителен съвет; ~ **státního občanství** избор на поданство, гражданство
- volby** избори: **nepřímé** ~ непреки избори, **předčasné** ~ предсрочни избори; **přímé** ~ преки избори; **řádné** ~ редовни избори, **vyhlásit** ~ обявя, насроча избори; **zvítězit ve ~ách** спечеля на изборите
- volební** избирателен: ~ **právo** избирателно право; ~ **komise** избирателна/изборна комисия; ~ **lístek** избирателна бюлетина; ~ **období** мандат; ~ **odvod** избирателен район; ~ **okrsek** избирателен район; ~ **seznam** избирателен списък, ~ **system** избирателна система, **většinový** ~ **system** мажоритарна избирателна система, **poměrný** ~

systém пропорционална избирателна система, **smíšený** ~ **systém**
смесена избирателна система

volič избирател: **seznamy oprávněných** ~ **ů** списък на гласоподавателите;

zaregistrovaný ~ регистриран избирател

volit избирам: ~ **poslance** избирам народни представители, депутати

volno свободно време: **den pracovního** ~ **a** неработен ден; **placené**
pracovní ~ платен отпуск

vozidlo превозно средство, автомобил: **motorové** ~ моторно превозно
средство; **nesprávně zaparkované** ~ неправилно паркирано провозно
средство; **protijedoucí** ~ насрещно провозно средство; **technická**
způsobilost ~ **a** техническа годност на превозното средство;
~ **zdravotní záchranné služby** линейка

vrácení връщане: ~ **majetku původním majitelům** връщане на
имууществото на първоначалните собственици; ~ **věci soudu prvního**
stupně връщане на делото на съда от първа инстанция; ~ **žaloby**
връщане на иска

vrah убиец: **nájemný** ~ наемен убиец, **sériový** ~ сериен убиец

vražda убийство: **brutální** ~ жестоко, зверско убийство; **loupežná** ~
убийство с цел обир, грабеж; **nájemná** ~ наемно убийство;

obžalovat z ~ **u** обвиня в убийство; **prokázaná** ~ доказано убийство;

spáchat ~ **u** извърша убийство; **úkladná** ~ предумишлено убийство;

~ **na objednávku** убийство на поръчка, поръчково убийство;

~ **spáchaná ve stavu nepřičetnosti** убийство, извършено в състояние
на невменяемост; ~ **za polehčujících okolností** убийство при

смекчаващи вината обстоятелства; ~ **za přitěžujících okolností**

убийство при утежняващи вината обстоятелства; ~ **ze žárlivosti**

убийство от ревност

vraždit убивам, избивам

vražedkyně убийца

vražedný убийствен, свързан с убийство, смъртоносен, престъпен:

~ **atentát** убийствен атентат; ~ **á zbraň** смъртоносно оръжие; ~ **úmysl**

намерение за убийство, престъпно намерение

vrubopis дебитно известие, дебит нота

- vstoupit** вляза: ~ **do manželství** встъпя в брак, сключа брак; ~ **v platnost** вляза в сила
- vstup** влизане, встъпване; ~ **cizího státního příslušníka na území České republiky** влизане на чужд гражданин на територията на Чешката република; ~ **do Evropské unie** влизане в Европейския съюз; ~ **na trh** навлизане на пазара; ~ **smlouvy v platnost** влизане на договор в сила; ~ **vojsk** влизане, навлизане на войска
- vsuvka** вметка, бележка, вметната дума
- vůle** воля: **poslední** ~ завещание; **projev** ~ израз на воля; **proti ~ obviněného** срещу волята на обвиняемия; **vykonavatel poslední** ~ изпълнител на завещание
- výběr** 1. избор, подбор, асортимент: **velký ~ zboží** богат избор на стоки; ~ **kandidáta do funkce soudce** избор на кандидат в длъжност на съдия 2. теглене (на пари): ~ **hotovosti z účtu** изтегляне на пари в брой от сметка; ~ **peněz z bankomatu** теглене на пари от банкомат; ~ **vkladu** изтегляне на влог
- vybírat** 1. избирам: ~ **svého zástupce** избирам свой заместник 2. тегля, вземам; събирам: ~ **daně** събирам данъци; ~ **peníze z účtu** тегля пари от сметка; ~ **pokutu** събирам глоба; ~ **poplatky** събирам такса, налог
- výbor** комитет, съвет: **organizační** ~ организационен комитет; **ústřední** ~ централен комитет; **výkonný** ~ изпълнителен комитет
- vyčíslení** изчисление: ~ **škod** изчисление на щети
- vyčíslit** изчисля: ~ **výši zisku a ztrát** изчисля размера на печалбите и загубите
- vyčlenit** отделя: ~ **peněžní prostředky z rozpočtu** отделя финансови средства от бюджет
- výdaj** разход, разходи: **běžné ~e** текущи разходи; **finanční ~e** финансови разходи; **mimořádné ~e** извънредни разходи; **uhradit ~e** платя, заплатя разходи; ~e **z rodinného rozpočtu** разходи от семейния бюджет
- vydání** 1. издание: **nejnovější** ~ **zákona** най-ново издание на закон; **první** ~ **bible** първо издание на библията 2. издаване, изготвяне ~ **akcií**

- издаване на акции; ~ **nařízení** издаване на постановление;
 ~ **občanského průkazu** издаване на лична карта; ~ **potvrzení**
 издаване на потвърждение; ~ **rozkazu** издаване на заповед,
 нареждане 3. предаване: **dobrovolné** ~ **hledané věci** доброволно
 предаване на търсена вещь; ~ **osoby do ciziny k trestnímu stíhání**
 предаване на лице в чужбина за наказателно преследване
vydat издам: ~ **cenné papíry** издам ценни книжа; ~ **nařízení** издам
 постановление; ~ **pachatele** предам извършителя; ~ **usnesení** издам
 решение, постановление; ~ **vízum** издам виза; ~ **zatykač** издам
 заповед за арестуване
vydávát se представям се: ~ **za jinou osobu** представям се за друго лице
vydědění лишаване от наследство
vydědit лиша от наследство
vydělávat печеля, заработвам, изкарвам (пари)
výdělek печалба: **maximální** ~ максимална печалба; **čistý měsíční** ~
 чиста месечна печалба; **měsíční hrubý** ~ месечна брутна печалба;
průměrný ~ средна печалба; **ušlý** ~ пропусната печалба; **vedlejší** ~
 странична, допълнителна печалба
vyděrač изнудвач
vyděračský изнудвачески: ~ **á činnost** изнудваческа дейност
vyděračství изнудване
vydírání изнудване, рекет, шантаж: **dopustit se** ~ извърша изнудване;
trestný čin ~ престъпно деяние изнудване
vydírat изнудвам, рекетирам
vydražit купя на търг; продам на търг
vydražitel лице, спечелило търг
vyhlásit съобщя, издам, обявя, оповестя: ~ **celostátní pátrání** обявя
 национално издирване; ~ **stávku** обявя стачка; ~ **vítěze konkurzu**
 обявя победител в конкурс
vyhlášení обявяване, съобщаване, оповестяване: ~ **konkurzu** обявяване
 на конкурс; обявяване на банкрут; ~ **rozsudku** обявяване на
 присъда; ~ **soudního rozhodnutí** обявяване на съдебно решение;

~ **války** обявяване на война; ~ **výsledků konkurzu** оповестяване на резултатите от конкурс

vyhláška обява; наредба: **na základě ~у** във основа на наредба;

~ **Ministerstva spravedlnosti** наредба на министерството на правосъдието

výhoda изгода, полза, предимство: **sociální ~у** социални изгоди, предимства

vyhodnocení преценка, оценка, оценяване: ~ **podmínek** оценяване на условия

vyhodnotit оценя, преценя: ~ **důkazy** преценя доказателства

vyhostit екстрадирам: ~ **cizince z území Evropské unie** екстрадирам чужденец от територията на Европейски съюз

vyhoštění екстрадиране

vyhotovení 1. изготвяне: ~ **smlouvy** изготвяне на договор; ~ **dokladů** изготвяне, издаване на документи 2. екземпляр: **smouva je ve dvou ~ích** договорът е в два екземпляра

vyhotovit изготвя, приготвя: ~ **fakturu** изготвя фактура

vyhovět задоволя, удовлетворя, изпълня: ~ **žádosti** удовлетворя молба

výhrada възражение: **mít ~у** имам възражения

vyhradit запазя: **veškerá práva jsou vyhrazena** всички права са запазени; ~ **si právo** запазя си право

vyhrazený запазен, резервиран, определен

vyhrožování заплашване

vyhrožovat заплашвам

výhrůžka заплаха: **donucovat ~ou** принуждавам със заплаха

výhružný заплашителен, сплашващ: ~ **dopis** заплашително писмо

vyhýbat se избягвам: ~ **plnění povinností** избягам изпълняване на задължения; ~ **výkonu trestu** избягам излежаване на присъда;

~ **zaplacení pokuty** избягвам плащане на глоба; ~ **řízení před soudem**

избягам съдебен процес; ~ **výpovědi** избягвам да дам свидетелски показания

výchova възпитание, отглеждане: **střídavá** ~ редуване на родителска грижа след развод; **svěření dítěte do** ~у поверяване на дете на попечител

výchovávat възпитавам, отглеждам

výchovný възпитален,: ~**é prostředky** възпитателни средства;

~**é zařízení** възпитателна институция; ~ **vliv** възпитателно влияние

vyjádření мнение, преценка, становище: **dát k** ~ дам за преценка; **dát** ~ дам преценка, становище за нещо; **odborné** ~ екпертиза, експертна оценка, специализирано мнение; ~ **třetích osob** преценка от трети лица; ~ **účastníků soudního řízení** мнение на участниците в съдебен процес

vyjádřit изкажа, изразя: ~ **názor** изкажа, изразя мнение

vyjádřit se изразя се, изкажа се

vyjednávač парламентъор, преговарящ

vyjednávání преговори, преговаряне

vyjednávat преговарям, уговарям, договорям: ~ **podmínky smlouvy** договорям условия на договора

výjimka изключение: **s ~ou čl. 2** с изключение на чл. 2; ~ **ze zákona** изключение от закон

výkaz отчет, отчитане, доклад: **měsíční** ~ месечен отчет; **účetní** ~ счетоводен отчет; ~ **zisků a ztrát** отчет за приходи и разходи

vykázání 1. изгонване: ~ **z bytu** изгонване от апартамент 2. отчитане:

~ **nákladů** отчитане на разходи

vykázat 1. отчета, покажа: ~ **čistý zisk** отчета чиста печалба; ~ **výši ztrát** отчета размер на загуби; ~ **ztrátu** отчета загуба 2. изгоня:

~ **ze soudní síně** изгоня от съдебна зала

výklad тълкуване, обяснение: **podávat** ~ zákonů дам, направя тълкуване на закон; ~ **smlouvy** тълкуване на договор

vykládat тълкувам: ~ **pojmy trestního zákona** тълкувам понятия от наказателния кодекс

vyklidit опразня, изпразня, освободя: ~ **byt** изпразня апартамент

výkon изпълнение: **promlčení ~u trestu** изтичане на давност на

изпълнение на наказание; **úřední** ~ служебен акт, действие; ~ **funkce**

изпълнение на дължност; ~ **rozsudku** изпълнение на присъда;
 ~ **rozhodnutí** изпълнение на решение; ~ **trestu** изпълнение на
 наказание; излежаване на наказание; ~ **vojenské služby** отбиване/
 изпълнение на военна служба

vykonat изпълня: ~ **rozsudek** изпълня присъда

vykonávání извършване, изпълнение: ~ **obecně prospěšných prací**
 извършване, полагане на общественополезен труд

vykonávat изпълнявам, упражнявам: ~ **dozor** упражнявам надзор;
 ~ **funkci** изпълнявам дължност; ~ **řáděně své povinnosti** изпълнявам
 задълженията си; ~ **základní vojenskou službu** изпълнявам/отбивам
 редовна военна служба

vykonavatel изпълнител: **soudní** ~ съдебен изпълнител; ~ **poslední vůle**
 изпълнител на завещание; ~ **služby** изпълнител на услуга

výkonný изпълнителен: ~ **orgán** изпълнителен орган; ~ **ředitel**
 изпълнителен директор; ~ **výbor** изпълнителен комитет

vykrást обера, ограбя: ~ **obchod** обера, ограбя магазин; ~ **pokladnu**
 обера, ограбя каса

výkup изкупуване: ~ **pozemků** изкупуване на парцели, поземлени
 имоти

výkupné откуп: **požadovat** ~ искам, изисквам откуп

vyličení описание: ~ **skutečnosti** описание на факти; ~ **skutkové podstaty**
 описание на фактическа основа на престъпление

vyličit опиша, разкажа: ~ **okolnosti případu** опиша обстоятелствата на
 случая

výlohy разходи, разноски: **soudní** ~ съдебни разходи

vyloučení изключване: ~ **soudce pro podjatost** отвод на съдия поради
 конфликт на интереси

vyloučit изключва

vyloupit крада, обера: ~ **byt** крада/обера апартамент

vyložit 1. изложа; изтълкувам: ~ **zákon** изтълкувам закон; 2. разтоваря:
 ~ **zboží** разтоваря стока

výlučně изключително: **rozhoduje** ~ **soud** решава изключително, само
 съдът

- výlučný** изключителен, единствен: ~ **é postavení** изключителна позиция; ~ **é právo** изключително право
- vymáhání** изискване плащането на нещо, събиране: ~ **dluhu** изискване/принуждаване за плащане на дългове; ~ **pohledávek** изискване/принуждаване за плащане на вземания/дължими суми, събиране на вземания; ~ **pokuty** изискване за плащането на глоба; ~ **výživného** изискване за плащането на издръжка
- vymáhat** изисквам, събирам принуждавам; изнудвам: ~ **dluh soudní cestou** изисквам плащането на дълг по съдебен път; ~ **soudní výlohy** изисквам покриването на съдебни разходи
- výmaz** анулиране, заличаване, изтриване: ~ **odchodní společnosti z obchodního rejstříku** заличаване на търговско дружество от търговския регистър
- výměr** размер: ~ **poplatku** размер на такса
- výměra** размер: ~ **trestu** размер на наказание
- vyměřit** определя, изчисля: ~ **clo** определя мито; ~ **daň** определя данък; ~ **důchod** изчисля пенсия; ~ **pokutu** определя глоба; ~ **pozemek** измеря разцел; ~ **trest** определя наказание
- vymezit** определя, дефинирам: ~ **povinnosti** определя задължения; ~ **pravomoc** определя правомощия
- vymezit se** огранича се; разгранича се: **ministr se vymezil proti tvrzení opozice** министърът се разграничи от твърденията на опозицията
- výňatek** извадка: ~ **ze zákona** извадка от закон
- vynesení** произнасяне: ~ **odsuzujícího rozsudku** произнасяне на обвинителна присъда; ~ **rozhodnutí ve věci** произнасяне на решение по дело; ~ **rozsudku o odnětí svobody** произнасяне на присъда за лишаване на свобода
- vynést** съобщя, обявя: ~ **rozsudek** произнеса присъда
- výnos** печалба: ~ **z prodeje** печалба от продажба
- vynutit** постигна, взема, получа, изкопча: ~ **doznání** насила взема, получа признание; изкопча, изтъргна признание
- vypátrat** издиря, открива: ~ **pachatele** издиря престъпник/извършител

- výpis** извадка, препис: ~ **z bankovního účtu** препис, извлечение от банкова сметка; ~ **z evidence obyvatel** препис от регистъра на населението; ~ **z matriky** препис, извлечение от регистъра за гражданско състояние; ~ **z obchodního rejstříku firmy** удостоверение за актуално състояние на фирма; ~ **z Rejstříku trestů** свидетелство за съдимост; ~ **ze soudního spisu** препис, извлечение от съдебна документация
- vyplácet** изплащам: ~ **provizi** изплащам комисион; ~ **úroky z peněžní částky** изплащам лихва от парична сума
- výplata** 1. заплата: **měsíční** ~ месечна заплата 2. изплащане, заплащане: **příkaz k ~ě** нареждане за изплащане, платежен ордер; ~ **mzdy** изплащане на заплата
- vyplatit** изплатя: ~ **dluh** изплатя дълг; ~ **peněžní částku** изплатя (парична) сума
- vyplnit** попълня: ~ **formulář** попълня формуляр/бланка; ~ **příhlášku** попълня заявление
- výpočet** изчисление, изчисляване: ~ **daně** изчисляване на данък; ~ **mzdy** изчисляване, пресмятане на заплата; ~ **odstupného** изчисляване на обезщетение; ~ **škod** изчисляване на щети
- vypočítat** изчисля: ~ **důchod** изчисля пенсия; ~ **úroky** изчисля лихва
- výpomoc** помощ, подкрепа: **jednorázová peněžítá** ~ еднократна парична помощ; ~ **v nouzi** помощ при беда, при нужда
- vypořádání** уреждане; разплащане: ~ **dědictví** уреждане на наследство; ~ **společného jmění manželů** разделяне на общото имущество на съпрузи
- vypořádat se** разплатя се: ~ **s věřiteli** уредя дълговете си с кредитори; ~ **finančně** разплатя се
- výpověď** 1. показания: **křivá** ~ лъжесвидетелство, лъжливи, неверни показания; **nepřesnost ~i** неточност на показания; **protokolovaná** ~ протоколирани показания; **svědecká** ~ свидетелски показания; **vynucená** ~ насила взети показания; ~ **obviněného** показания на обвиняем/подсъдим; ~ **poškozeného** показания на пострадал/потърпевщ; ~ **i svědků** показания на свидетели 2. уволнение,

- напускане, молба за напускане, заповед за уволнение: **dát** ~ подам оставка, подам молба за напускане; **dát někomu** ~ уволня, освободя от работа, дам заповед за уволнение; **dostat** ~ уволнят ме, уволнен съм, получа заповед за уволнение 3. изгонване, освобождаване, анулиране: **soudní ~ z bytu** съдебно предупреждение за освобождаване на жилище; ~ **smlouvy** анулиране на договор
- vypovědět** обявя; разтрогна, анулирам: ~ **nájemníka z bytu** накарам наемател да напусне жилище, изгоня наемател от жилище; ~ **smlouvy** разтрогна, анулирам, прекратя договор
- výpovědní** който се отнася до разтрогване, до анулиране: ~ **lhůta** предупредителен срок, предизвестие
- vypovídat** давам показания: ~ **jako svědek** давам показания като свидетел; ~ **pod přísahou** давам показания под клетва; ~ **u soudu** давам показания на съд; **odmítnout** ~ отказвам да дам свидетелски показания
- vyprovokovat** провокирам, предизвикам: ~ **konflikt** предизвикам конфликт
- vypsát** обявя: ~ **konkurz** обявя конкурс; ~ **volby** обявя, насроча избори
- výpůjčka** зеамане, вземане на заем
- výrok** решение, изказване: ~ **komise** решение на комисия; ~ **soudu** съдебно решение; **neziskové organizace nesouhlasí s ~y premiéra** организациите с нестопанска цел не са съгласни с изказванията на премиера
- vyrovnání** уреждане, изплащане: **mimosoudní** ~ извънсъдебно уреждане на спор
- vyrovnat** компенсирам, покрива: ~ **dluhy** компенсирам, изплащам дългове; ~ **ztráty** компенсирам, покривам загуби
- vyrovnat se** платя, разплатя се: ~ **s věřiteli** платя на кредитори, разплатя се с кредитори
- vrozumět** уведомя, известя: ~ **svědka o datu soudního jednání** уведомя свидетеля за датата на съдебното заседание
- vyřadit** 1. изключва: ~ **z evidence** извадя от регистър 2. бракувам: ~ **vadné zboží** бракувам дефектни стоки

vyřídit уредя, изпълня, извърша, предам (съобщение или информация)
vyřízení изпълнение, уреждане: **kladné ~ žádosti** положителен отговор на молба

výsada привилегия, предимство: **diplomatické ~у** дипломатически привилегии

výsledovka отчет за приходите и разходите

výslech разпит: **křížový ~** кръстосан разпит; **opakovaný ~** многократен разпит; **podrobit ~u** подложа на разпит; **policejní ~** полицейски разпит; **protokol o ~u** протокол за разпит; **provést ~** проведа разпит; **předvolat k ~u** извикам на разпит; **v průběhu ~u** по време на разпита; **~ svědků** разпит на свидетели

vyslechnout разпитам: **~ jako svědka** разпитам като свидетел;
~ obžalovaného разпитам обвиняем

vyslechnutý разпитан, разпитано лице: **dříve ~á osoba** предварително разпитано лице

vyslovit изразя, искажа: **~ nedůvěru vládě** дам, гласувам недоверие на правителството; **~ souhlas** съглася се, искажа съгласие

vyslýchat разпитвам: **~ svědka pod přísahou** разпитвам свидетел под клетва

vyspělost зрелост

vyspělý развит, зрял: **~é země** развити страни

vystavení издаване, изготвяне: **~ dokladů** издаване на документи;
~ pojistky издаване на застраховка; **~ rodného listu** издаване на свидетелство, акт за раждане

vystavit издам, изготвя: **~ fakturu** издам фактура; **~ licenci** издам лиценз; **~ plnou moc** издам пълномощно; **~ potvrzení** издам потвърждение, удостоверение; **~ směnku** издам полица; **~ účet** издам сметка; **~ účtenku** издам касова бележка, фискален бон

vystěhovalec изселник, емигрант

vystěhovalecký изселнически, емигрантски

vystěhování изселване: **soudní ~** съдебно изселване; **~ na základě rozhodnutí soudu** изселване въз основа на съдебно решение

vystěhovat изселя, изнеса

vystěhovat se изселя се, емигрирам

vystoupit изляза: ~ **před soudem** изляза пред съда; ~ **s návrhem** изляза с предложение; ~ **ze společnosti** изляза от дружество, напусна дружество

výstraha предупреждение

vysvědčení свидетелство: ~ **o maturitní zkoušce** зрелостно свидетелство; ~ **o právní způsobilosti** свидетелство за правоспособност

vysvětlení пояснение, обяснение: **podání** ~ даване на пояснение, обяснение; ~ **k žalobě** пояснение на тъжба/жалба

vysvětlit изясня, обясня

vysvětlivka обяснение, обяснителна бележка

vysvětlovat изяснявам, обяснявам

výše размер: **ve ~i 200 Kč** в размер от 200 крони; ~ **nákladů** размер на разходи; ~ **penále** размер на неустойка; ~ **podílu** размер на дял, част от дял; ~ **restu** размер на наказание; ~ **znalečného / tlumočného** размер на хонорара на експерт / преводач

vyšetření 1. преглед: **podrobit se lékařskému** ~ подложка се на лекарски преглед 2. разследване: ~ **restného činu** разследване на наказуемо деяние

vyšetřit 1. разследвам: ~ **restný čin** разследвам престъпно/наказуемо деяние 2. прегледам: ~ **pacienta** прегледам пациент

vyšetřovací отнасящ се до разследване: ~ **opatření** мерки на разследването; ~ **orgány** органи на разследването; ~ **spis** документи във връзка с разследването; ~ **úkony** действия на разследването

vyšetřování разследване: **provádět** ~ провеждам разследване; **útvár** ~ отдел за разследване; **v průběhu** ~ по време на разследването, в течение на разследването; ~ **restných činů** разследване на наказуеми деяния; **zahájit** ~ започна разследване

vyšetřovat 1. проучвам, разследвам, разпитвам: **případ se vyšetřuje** казусът/случаят се разследва 2. преглеждам: ~ **pacienta** преглеждам пациент

vyšetřovatel следовател: ~ **zahajuje vyšetřování** следователят започва разследването

- výtah** извлечение, конспект, резюме: ~ **ze soudních spisů** извлечение от съдебните документи
- výtržnický** хулигански
- výtržnictví** хулиганство: **dopustit se** ~ извърша хулиганство, хулиганска проява
- výtržník** хулиган, нарушител на обществения ред
- výtržnost** хулиганска проява, постъпка: **provádět ~i** върша хулигански прояви
- vytvořit** създам, сътворя, сформирам: ~ **příznivé podmínky** създам подходящи/благоприятни условия; ~ **zvláštní fond** създам специален фонд
- vyúčtování** фактуриране, приключване, отчитане: **konečné** ~ окончателно приключване на сметки, окончателно разплащане; **provést** ~ извърша фактуриране; ~ **zálohy** фактуриране на депозит
- vyúčtovat** приключва сметки, пресметна, фактурирам, отчета: ~ **doplatek** отчета доплащане; ~ **mzdu** отчета заплата; ~ **peníze** отчета пари; ~ **služební cestu** отчета командировка
- využít** използвам, възползвам се: ~ **přednostního práva** използвам правото си на предимство; ~ **příležitost** възползвам се от случай; ~ **svého práva nevyprávět** използвам правото си да не дам свидетелски показания
- využití** използване, възползване: **účelové ~ prostředků** целево използване на финанси; ~ **dopravních prostředků** използване на транспортни средства
- využívat** използвам: ~ **přírodní zdroje** използвам естествени източници
- vyvést** изведа, изкарам: ~ **svědka ze soudní síně** изведа свидетел от съдебна зала
- vyvlastnění** отчуждаване: ~ **pozemků** отчуждаване на парцели; ~ **bez náhrady** отчуждаване без компенсация
- vyvlastnit** отчуждя: ~ **majetek** отчуждя собственост
- vyvodit** правя заключения

- vyvolat** 1. извикам: ~ **jméno svědka** извикам, съобщя име на свидетел
2. предизвикам: ~ **obavy** събудя страх, опасения; ~ **rvačku**
провокирам, предизвикам побой
- vyvolávání** 1. предизвикване: ~ **rasové nenávisti** предизвикване на
расова омраза 2. изпитване
- vývoz** износ, експорт
- vývozce** износител
- vyvozovat** правя извод, заключение: ~ **závěry** стигам до заключение
- vyvracet** опровергавам, оборвам: ~ **důkazy** оборвам доказателства;
~ **podezření** опровергавам подозрение
- vyznamenání** отличие: **udělit** ~ присъдя отличие, **vystudovat s ~ím**
завърша с отличие
- vyznamenat** отлича
- vyznání** вероизповедание: **být bez** ~ не принадлежа към никое
вероизповедание, не съм вярващ, атеист съм; **svoboda** ~ свобода на
вероизповеданието
- vyzradit** издам: ~ **statní tajemství** издам държавна тайна
- výzva** призив, апел, покана, предизвикателство: **opakovaná** ~ **policie**
повторен/многократен призив на полицията; ~ **k voličům** призив
към избиратели; **otevřené ~y v operačních programech EU** отворени
покани по оперативните програми на ЕС
- vyzvat** призова, подканя, предизвикам
- vyzvědačství** шпионаж
- vyzývat** призовавам, приканвам, предизвикам
- vyžádání** поискване, изискване: **na** ~ в случай на поискване, изискване,
при поискване
- vyžádat** поискам, изискам: ~ **doklady k nahlédnutí/ ke kontrole** поискам
документите за проверка; ~ **písemné důkazy** изискам писмени
доказателства; ~ **si spis** поискам документацията (по делото)
- výživné** издържка: **nárok na** ~ право на издържка: **platit** ~ плащам
издържка; **výše ~ého** размер на издържка
- vyživovací** отнасящ се до издържка: ~ **povinnost** задължение за
изплащане на издържка, за издържане

- vzájemný** взаимен: ~**é plnění závazků** взаимно изпълнение на задълженията
- vzbudit** събудя, пробудя: ~ **důvěru** събудя доверие, ~ **nedůvěru** събудя, разпаля недоверие; ~ **obavy** събудя опасения, страх; ~ **podezření** събудя подозрение; ~ **pochybnost** събудя съмнение
- vzdát se** откажа се: ~ **dědictví** откажа се от наследство; ~ **nároku** откажа се от право; ~ **občanství** откажа се от поданство/гражданство; ~ **práva na odvolání** откажа се от правото на обжалване
- vzdělání** образование: **nejvyšší dosažené** ~ завършено образование; **odborné** ~ професионално образование; **středoškolské** ~ **s maturitou** средно образование с матура, зрелостен изпит; **vysokoškolské** ~ висше образование; **základní** ~ основно образование; **získat** ~ получа образование
- vzdělávací** образователен: ~ **zařízení** образователна институция
- vzetí** вземане: ~ **do evidence** регистриране, вписване в регистър; ~ **do vazby** арестуване, вземане в арест
- vzhled** външност, външен вид: ~ **pachatele** външност на престъпник
- vzít** взема: ~ **do vazby** арестувам; ~ **jako rukojmí** взема като заложник; ~ **na sebe závazek** поема задължение; ~ **si život** самоубия се, посегна на живота си; ~ **vinu na sebe** поема вината
- vznést** повдигна, отправя, изкажа: ~ **námítky** изкажа, повдигна възражение; ~ **nárok** отправя изискване; ~ **návrh** отправя предложение; ~ **odvinění** отправя обвинение, повдигна обвинение; ~ **žalobu** отправя жалба; ~ **požadavek** изкажа искания; ~ **stížnost** изкажа оплакване; ~ **žádost** отправя молба
- vznik** възникване, зараждане, създаване, основаване, поява: ~ **pracovního poměru** възникване на трудови взаимоотношения; ~ **právnícké osoby** възникване на юридическо лице; ~ **vlastnického práva** възникване на право на собственост
- vznikat** възниквам, появявам се, зараждам се
- vzor** пример, образец, модел: **podpisový** ~ подпис, спесимен
- vzpírat se** противя се, възпротивявам се: ~ **zadržetí** противя се на арестуване

vztah отношение, връзка: **citový** ~ емоционално отношение;
majetkové ~у имуществени отношения; **občanskoprávní** ~у
гражданскоправни взаимоотношения; **osobní** ~у лични отношения;
pracovněprávní ~у трудово-правни отношения; **právní** ~
юридически взаимоотношения; **vzájemný** ~ взаимоотношение;
vznik právního ~u възникване на правни отношения; **zánik**
právního ~u прекратяне на правни отношения
vztahovat se отнасям се, касаю се: ~ **na delikty** отнасям се до
правонарушения, закононарушения

Z

zabavení конфискация, конфискуване: ~ **cenných předmětů**

конфискация на ценни предмети

zabavený конфискуван: ~ **é zboží** конфискувана стока

zabavit конфискувам: ~ **doklady** конфискувам документи; ~ **majetek**

конфискувам имущество; ~ **pašované zboží** конфискувам контрабандна стока

zabezpečení обезпечаване, осигуряване: **důchodové** ~ пенсионно

осигуряване; **sociální** ~ социално осигуряване

zabezpečený осигурен, обезпечен: ~ **á rodina** обезпечено семейство;

~ **proti zlodějům** обезпечен срещу крадци

zabezpečit обезпеча, осигуря: ~ **proti vloupání** осигуря срещу влизане

с взлом, кражба с взлом; ~ **rodinu** обезпеча семейство

zabezpečovací предохранителен, предпазен, защитен: ~ **system** система

за охрана, защитна система; ~ **zařízení** предпазно, защитно устройство, съоръжение

zabezpečovat обезпечавам, осигурявам: ~ **nedotknutelnost osoby**

обезпечавам имунитет на лице; ~ **právo na zaměstnání** осигурявам

право на работа; ~ **hmotně** осигурявам (някаго) материално;

~ **provoz** осигурявам експлоатация, работа, производство

zabít убия

zabití причиняване на смърт; убийство

zabránění предотвратяване, възпрепятстване: ~ **deliktům**

предотвратяване на закононарушения

zabránit попреча, възпрепятствам: ~ **trestnému činu** предотвратя

наказуемо деяние; ~ **uplatnění práva** възпрепятствам прилагането на правото

zabrat отнема, присвоя, конфискувам

zadlužení задлъжняване, обременяване с дългове

zadluženost задлъжнялост, задълженост

zadlužený задлъжнял, обременен с дългове

zadlužit обременя с дългове, заложа, ипотекирам: ~ **dům** заложа къща

zadlužit se задлъжня, потъна в дългове

zadostiučinění удовлетворение

zadržení задържане: **předběžné** ~ предварителен арест; **příkaz k** ~

заповед за арест; **souhlas k** ~ съгласие за арест; ~ **zásilky** задържане на пратка

zadrženy задържан, арестуван: **eskortování** ~ých ескортиране на арестуваните

zadržet задържа, спра; арестувам: **banka zadržela peníze** банката

задържа парите; ~ **pašované zboží** задържа контрабандна стока;

~ **podezřelou osobu** задържа подозрително лице; ~ **řidičský průkaz** задържа, конфискувам шофьорска книжка

zahájení откриване; започване: ~ **činnosti** започване на дейност;

~ **provozu** започване на експлоатация; ~ **soudního jednání** започване на съдебно заседание; ~ **soudního řízení** откриване на съдебен процес, дело; ~ **trestního stíhání** започване на наказателно

производство; ~ **vyšetřování** започване на разследване

zahájit започна, открия: ~ **rozvodové řízení** започвам бракоразводно

дело; ~ **schůzi** открия съвещание; ~ **soudní řízení** открия съдебен процес; ~ **trestní řízení** открия, започна наказателно дело

zahladit залича, прикрива: ~ **stopy** заличавам следи

zahraníčí чужбина: **dovoz ze** ~ внос от чужбина; **obchod se** ~m сделка

с чужбина; **prosazovat zájmy státu v** ~ прокарвам интересите на

държавата в чужбина; **vycestovat do** ~ отида, отпътувам в чужбина

zahraníční чуждестранен, външен: ~ **cesta** пътуване в чужбина;

~ **delegace** чуждестранна делегация; ~ **dluh** външен дълг; ~ **obchod** външна търговия

zacházet държа се, отнасям се: **surově** ~ **s dětmi** държа се, отнасям се грубо с деца

zachovat запазя: ~ **důstojnost** запазя достоинство; ~ **mlčenlivost** запазя

мълчание, запазя в тайна; ~ **pracovní místo** запазя работно място

zachránit спася: ~ **majetek před požárem** спася имущество от пожар;
~ **život** спася живота

záchranný спасителен: **přivolat ~ou službu** извикам бърза помощ;
~**é práce** спасителни работи; ~ **signál** спасителен сигнал; **zdravotní**
~**á služba** бърза медицинска помощ

zájem интерес: **být v rozporu se ~em druhé strany** съм в противоречие
с интереса на другата страна; **jednat ve veřejném ~u** действам
в обществен интерес; **střet ~ů** сблъсък, конфликт на интереси;
ve vlastním ~u в свой собствен интерес; **veřejný** ~ обществен
интерес

zájemce заинтересовано лице: ~ **o zaměstnání** кандидат за работа
zajistit осигуря, гарантирам; подсигурия, обезпеча; ~ **byt proti krádeži**
обезпеча апартамент срещу кражба; ~ **důkazy** осигуря, получа
доказателства; ~ **pachatele** обезвредя извършител

zajištění осигуряване: **hmotné ~ rodiny** материално осигуряване на
семејство; ~ **náhrady** осигуряване на компенсация; ~ **obviněnému**
právo na obhajobu осигуряване на право на защита на обвиняемия;
~ **stop** събиране на следи; ~ **veřejného pořádku ve městě** осигуряване
на обществения ред в града

zajišťovací предохранителен: ~ **opatření** предохранителни, предпазни
мерки

zajmout задържа насила: ~ **jako rukojmí** задържа насила като заложник

zákaz забрана: **odvolat** ~ отменя, вдигна забрана; **překročit** ~ престъпя
забрана; **přísný** ~ строга забрана; **soudní** ~ съдебна забрана; **uložit** ~
činnosti разпоредя забрана на дейност; **vydat** ~ издам забрана;
~ **alkoholu** забрана на алкохол; ~ **pobytu** забрана на престой/
пребиваване; ~ **požívání alkoholických nápojů** забрана за
консумация на алкохолни напитки; **zrušit** ~ отменя забрана

zakázaný забранен, непозволен

zakázat забраня: **cizím vstup zakázán** вход за външни лица забранен;

kouření zakázáno пушенето забранено; **přísně** ~ строго забраня

zakázka поръчка: **státní** ~ държавна поръчка; **veřejná** ~ обществена/
държавна поръчка

zákazník клиент; **podvádění ~ů** измама на клиенти; **udržet ~a** запазя клиент; **uspokojit ~a** удовлетворя клиент

zakazovat забранявам

základ основа: **na ~ě** въз основа на

zakládající основаващ, учредителен: ~ **člen** основател, учредител; ~ **schůze** учредително събрание

zakládat основавам, създавам, учредявам: ~ **politickou stranu** основавам, учреждавам политическа партия; ~ **rodinu** създавам семейство; ~ **se na pravdě** отговарям, съответствам на истината

zakladatel основател: ~ **obchodní společnosti** основател на търговско дружество

zakladatelský основателски, учредителски: ~ **á listina** учредителен акт; ~ **á smlouva** учредителен договор

základní основен: ~ **cena** основна цена; ~ **kapitál** основен капитал

zákon закон: **aplikovat ~** прилагам закон; **být v rozporu se ~em** в противоречие съм със закона; **dodržovat ~** спазя закон; **výjimka ze ~a** изключение от закон; **jménem ~a** в името на закона; **mezera v ~ě** пропуск в закон; **na základě ~a** въз основа на закон; **nabytí účinnosti ~a** влизане в сила на закон; **návrh ~a** законопроект; **navrhnout ~** предлагам закон; **novela ~a** новелизация на закон; **obejít ~** заобиколя закона; **platnost ~a** действие, сила на закон; **plnění ~ů** изпълнение на законите; **pod ochranou ~a** под защитата на закона; **podle ustanovení ~a** според текста на закона; **podle ~a** според закона; **pokud ~** **nestanoví jinak** ако законът не определя нещо друго; **porušení ~a** нарушаване на закона; **porušovat ~** нарушавам закон; **postavit mimo ~** поставя извън закона; **pozměňovací návrh k návrhu ~a** допълнение, поправка към проектозакон, законопроект; **projednávat ~** обсъждам закон; **přestoupit ~** наруша закон; **přičít se ~u** противя се на закон; **přijetí ~a** приемане на закон; **působnost ~a** действие на закон; **řídít se ustanoveními ~a** ръководя се от изискванията на закона; **Sbírka z-ů** Сборник закони; Държавен вестник; **schvalovat ~u** гласувам закони; **stát mimo ~** стоя извън закон; **trest podle ~a** наказание според

закона; **trestní** ~ наказателен кодекс; **úprava ~a** формиране, обработка на закон; **ustanovení ~a** изисквания на закон; **v mezích ~a** в границите/рамките на закона; **v souladu se ~em** съгласно закон; **ve znění ~a** в текста на закона; **vydat** ~ издам закон; **vycházet z požadavků ~a** изхождам от изискванията на закона; **výklad ~a** тълкуване, обяснение на закон; **z moci ~a** по силата на закона; **zakázat ~em** забраня със закон; ~ **je v platnosti** законът е в сила; ~ **chrání práva občanů** законът защитава правата на гражданите; ~ **nabyl platnosti** законът влезе в сила; **zrušit** ~ отменя закон; **živnostenský** ~ закон за (частна) стопанска/предприемаческа дейност

zákoník кодекс: **článek ~u** член на кодекс/закон; **občanský** ~ граждански процесуален кодекс; **odhodní** ~ търговски закон; ~ **práce** кодекс на труда

zákonitý закономерен: ~ **vývoj** закономерно развитие

zákonnost законност

zákonný законен, законен: ~ **á lhůta** законов срок; ~ **é manželství** законен брак; ~ **ou cestou** по законен път; ~ **dědic** наследник по закон, законен наследник; ~ **zástupce** упълномощен, оторизиран представител

zákonodárce законодател

zákonodárný законодателен: ~ **orgán** законодателен орган

zákonodárství законодателство

zakročit предприема, взема мерки, намеса се

zákrok намеса: **lékařský** ~ лекарска намеса; ~ **policie** намеса на полицията

zakrýt закрива, затая, скрива

záležitost дело, работа, въпрос, проблем: **soukromá** ~ лична работа, личен проблем

záloha аванс, предплата, депозит, капаро: **být v ~ze** в запас съм;

obdržet ~u za zboží получа предплата/капаро за стока; **poskytovat peněžní ~u** давам аванс

- založit** основа, учредя: ~ **obchodní společnost** основа, учредя търговско дружество; ~ **účet** открива сметка
- záměna** замяна, размяна, смесване: **došlo k ~ě dokumentů** стана замяна на документи
- zaměřit** се насоча се
- záměr** намерение, умисъл: **podnikatelský** ~ предприемачески /бизнес проект; **zločinný** ~ престъпно намерение
- záměrný** преднамерен, умишлен: ~ **é vyhýbání se** умишлено избягване; ~ **bankrot** преднамерен фалит
- zaměření** насоченост, ориентация
- zaměstnanec** служител, работник: **stálý** ~ щатен/редовен служител; **státní** ~ държавен служител
- zaměstnání** работа, професия: **hlavní** ~ основна работа/професия; **nastoupení do** ~ започване на работа; **přijmout do** ~ взема на работа; **příležitostné** ~ случайна, временна работа; **stálé** ~ постоянна работа; ~ **na plný úvazek** работа на пълен щат; ~ **na poloviční úvazek** работа на половин щат; ~ **na částečný úvazek** работа на непълен щат; **zůstat bez** ~ остана без работа
- zaměstnanost** трудова заетост: ~ **klesá** заетостта намалява; ~ **stoupá** заетостта се увеличава
- zaměstnat** приема на работа, дам работа
- zaměstnavatel** работодател
- zamezení** предовратяне: ~ **trestné činnosti** предотвратяване на наказуеми деяния
- zamezit** предотвратя: ~ **korupci** предотвратя корупция; ~ **trestnému činu** предотвратя наказуемо/престъпно деяние
- zamezovat** предотвратям, възпрепятствам
- záminka** предлог, повод: **pod ~ou** под предлог
- zamítnout** откажа, отхвърля: ~ **návrh zákona** отхвърля проектозакон; ~ **žalobu** отхвърля иск/жалба
- zamítnutí** отказване, отхвърляне: ~ **stížnosti** отхвърляне на обжалване
- zamítnutý** отхвърлен: ~ **á žádost** отхвърлена молба

zamlčení премълчаване: ~ **podstatných skutečností** премълчаване на важни факти

zamlčet премълча, скрия

zanedbání пренебрегване; неспазване: ~ **lhůt** неспазване на срокове; ~ **povinné výživy** занемаряване/неспазване на задължението за издръжка; ~ **výchovy** занемаряване на възпитанието

zanedbaný занемарен, запуснат: ~ **é dítě** занемарено дете

zanedbat пренебрегна, занемаря: ~ **péči o dítě** занемаря грижата за дете; ~ **služební povinnosti** изоставя/не изпълня надлежно служебните задължения

zanechat оставя: ~ **stopy** оставя следи

zánik прекратяване, край: ~ **firmy** прекратяване на компания; ~ **manželství** прекратяване на брак; ~ **odchodní společnosti** прекратяване на търговско дружество; ~ **platnosti smlouvy** край на валидност на договора; ~ **plné moci** прекратяване на пълномощно; ~ **pojištění** прекратяване на застраховка; ~ **práva** загуба на право

zanikat прекратя, свършвам, приключвам: **nárok zaniká** правото се прекратява; **smlouva zaniká** договорът се прекратява

zaopatření материално осигуряване

zaopatřit обезпеча, осигуря

zapečetěný запечатан: ~ **á obálka** запечатан плик; ~ **byt** запечатан апартамент

zapečetit запечатам: ~ **dokumenty** запечатам документи; ~ **závěť** запечатам завещание

zápis писмен документ, протокол, вписване: **notářský** ~ нотариален акт; протокол, съставен от нотариус; **vyhotovit** ~ изготвя протокол; ~ **do matriky** вписване в регистъра на населението; ~ **do rejstříku** вписване в регистър, списък; ~ **o prohlídce** протокол за оглед; ~ **z valné hromady** протокол от общо събрание; ~ **ze soudního jednání** протокол от съдебно заседание

zapisovatel протоколчик/протоколист: **soudní** ~ съдебен секретар-протоколист

- zaplatit** заплатя, изплатя: ~ **dluhy** заплатя/изплатя дългове; ~ **hotově** платя в брой
- zapojení** присъединяване, включване: ~ **do trestné činnosti** включване в наказуема дейност
- zapojit** присъединя, включа
- zaprotokolování** протоколиране
- zaprotokolovaný** протоколиран, вписан в протокол
- zaprotokolovat** протоколирам, внеса/впиша в протокол: ~ **výpověď svědka** протоколирам показанията на свидетеля
- zapřít** отрека, скрия: **u soudu vše** ~ отрека всичко пред съда
- zapsání** вписване: ~ **do protokolu** вписване в протокола
- zapsat** запиша, впиша: **být zapsán v seznamu** записан съм в списък; ~ **dítě do cestovního pasu** запиша дете в паспорт
- zapůjčit** заема, дам на заем
- zaregistrovaný** регистриран
- zaregistrovat** регистрирам
- zaregistrovat se** регистрирам се
- zaručení** гарантиране: ~ **rovnosti mezi pohlavími** гарантиране на равенството между половете
- zaručený** гарантиран, сигурен
- zaručit** осигуря, гарантирам
- zaručit se** гарантирам, поръчителствам, ставам гарант/поръчител
- záruční** гаранционен: ~ **doba** гаранционен срок; ~ **list** гаранционна карта
- zaručovat** осигурявам, гарантирам: ~ **nedotknutelnost** гарантирам имунитет; ~ **práva a svobody občanů** гарантирам права и свободи на гражданите
- záruka** гаранция: **peněžitá** ~ парична гаранция; **poskytnout ~u** дам гаранция; **právní** ~ правна гаранция; **ústavní** ~ конституционна гаранция; ~ **na zboží** гаранция на стоки; ~ **základních práv a svobod** гаранция на основни права и свободи
- zařadit** включа: ~ **na pořad jednání** включа в дневния ред на заседанието

zařazení включване: ~ **podle sazebníku** категория според справочника за такси и тарифи; ~ **trestného činu do kategorie ...** включване на престъпно деяние в категория ...

zařízení 1. устройство: **bezpečností** ~ охранително устройство; **odposlouchávací** ~ подслушвателно устройство; **poplašné** ~ алармено, сигнално устройство 2. институция: **zdravotnické** ~ медицинско/здравно заведение

zásada принцип, правило: **mravní** ~у нравствени принципи; **obecné právní** ~у общовалидни правни принципи; ~ **presumpce nevinny** принцип на презумпция за невинност

zásah намеса: **bezprostřední** ~ непосредствена намеса; **ozbrojený** ~ въоръжена намеса; **policejní** ~ полицейска намеса

zasahování намеса, вмешателство: **neoprávněné** ~ **do soukromého života** незаконна/неправомерна намеса в личния живот; ~ **do činnosti soudu** намеса в работата на съда

zásahový отнасящ се до намеса: ~ **á jednotka** част/отряд/корпус за (бързо) реагиране

zasedání заседание, събрание: **neveřejné** ~ **soudu** закрито съдебно заседание; **pořádat** ~ устройвам/организирам заседание, събрание; **svolat** ~ свикам заседание, събрание; **veřejné** ~ публично/открито заседание; **zahajovat** ~ откривам заседание, събрание

zasílat пращам, изпращам: ~ **kopii soudního rozhodnutí** пращам копие на съдебно решение

zasílatel подател; експедитор

zásilka пратка: **doporučená** ~ препоръчана пратка

zásilkový който се отнася до пратка: ~ **á služba** куриерска фирма

zasnoubení сгодяване, годещ

zástava залог: **dát do** ~ заложа нещо; ~ **majetku** залагане на имущество

zastavení 1. спиране, прекратяване: ~ **plateb** спиране на плащания; ~ **řízení ve věci** спиране на делото по казуса; ~ **trestního stíhání** прекратяване на наказателно производство 2. залагане: ~ **majetku** залагане на имущество

zastavit 1. прекратя, спра: ~ **činnost podniku** прекратя дейност на предприятие; ~ **vyšetřování** прекратя разследване 2. заложа: ~ **majetek** заложа имущество

zástavní който се отнася до залог: ~ **doba** период на залагане на вещь; ~ **list** квитанция за заложена вещь; ~ **smlouva** договор за залагане на вещь

zastoupení представителство; заместване: **obchodní** ~ търговско представителство; **smluvní** ~ договорно представителство; **v** ~ по заместване, като представител на някого

zastoupený представляван: ~ **na základě plné moci** представляван въз основа на пълномощно

zastoupit 1. представя, представлявам: ~ **u soudního jednání** представлявам някого по време на съдебно дело 2. замества: ~ **jednatele na poradě** замества управителя на съвещанието

zастраšování сплашване: ~ **svědků** сплашване на свидетели

zастраšovat сплашвам

zástupce заместник; представител: **jmenovat** ~ назначавам заместник, представител; **státní** ~ прокурор; **nejvyšší státní** ~ главен прокурор; **obchodní** ~ търговски представител; **oprávněný** ~ упълномощен, редовен, законен заместник/представител; **právní** ~ адвокат; **ustanovit** ~ посоча заместник/представител; **zplnomocněný** ~ упълномощен представител

zastupitelský представителен: ~ **úřad** дипломатическа мисия, дипломатическо представителство, посолство

zastupitelství представителство: **konzulární** ~ консулство, консулски отдел; **Krajské státní** ~ Областна прокуратура; **Nejvyšší státní** ~ Върховна касационна прокуратура

zastupitelstvo представителство: **městské** ~ община, общински съвет

zatáhnout заплета, забъркам: ~ **do trestné činnosti** заплета някого в наказуема дейност

zatahovat завличам, замъквам

zatajení укриване: ~ **informací** укриване на информация

zatajit укрива: ~ **požadovaný údaje** укрива изискваните данни

- zatajovat** укривам
- zatčení** арестуване: **bezdůvodné** ~ неоснователно арестуване;
nezákonné ~ незаконно арестуване; **příkaz k** ~ заповед за арест
- zatčený** арестуван: ~ **pachatel** арестуван извършител
- zatknout** арестувам
- zatýkací** който се отнася до арестуване: **Evropský** ~ **rozkaz** Европейска заповед за арест
- zatykač** заповед за арест: **mezinárodní** ~ международна заповед за арест; **vydat** ~ издам заповед за арест
- zatýkání** задържане, арестуване
- zatykat** арестувам: ~ **jménem zákona** арестувам в името на закона;
 ~ **podezřelé** арестувам заподозряни лица
- zaujatost** пристрастност, предубеденост
- zaujatý** пристрастен, предубеден
- zaujetí** пристрастност, предубеденост
- zavázat se** задължа се, поема задължение: ~ **vrátit půjčenou částku** задължа се да върна заем
- závazek** задължение, ангажимент, обещание: **dlužní** ~ задължение на изплащане на дълг; **jednostranný** ~ едностранно задължение;
peněžité ~у парични задължения; **plnit** ~у изпълнявам задължения;
 ~у **vůči věřitelům** задължение към кредитори; **zprostit** ~у освободя от задължение
- závazný** задължителен
- zavazující** задължаващ, ангажиращ
- závažnost** сериозност, важност, значимост: ~ **trestného činu** сериозен характер на наказуемото деяние
- závažný** сериозен, важен, забележителен, значителен: ~ **á okolnost** важно обстоятелство; ~ **é obvinění** сериозно обвинение; ~ **důvod** важен довод
- zavedení** въвеждане: ~ **cla** въвеждане на мито; ~ **eura** въвеждане на еврото
- závěr** заключение; край: ~у **vyšetřovacích orgánů** заключения на органите на разследването

- závěrečný** заключителен: ~**á část protokolu** заключителна част на протокол; ~ **návrh** заключително предложение; ~**á řeč obhájce** заключително слово, пледоария на защитата
- závěrka** приключване на сметка, баланс: **účetní** ~ счетоводен баланс
- závěř** завещание: **dodatek k ~i** допълнение на завещание; **podepsat ~ za přítomnosti notáře** подписа завещание в присъствието на нотариус; **sepsat** ~ напиша завещание; **zanechat** ~ оставя завещание
- zavinění** предизвикване, причиняване: **úmyslné** ~ умишлено предизвикване; ~ **z nedbalosti** предизвикване по небрежност, непредпазливост
- zaviněný** предизвикан, причинен
- zavinit** предизвиквам, причиня: ~ **smrt** причиня смърт
- zavírat** затварям
- závislost** зависимост: **drogová** ~ зависимост на наркотици
- závislý** зависим
- zavléci** завлека, замъкна: ~ **do ciziny** завлека в чужбина
- zavraždit** убия
- zavřít** затворя: ~ **do vězení** затворя в затвор
- záznam** запис, протокол: **provést** ~ направя запис; **úřední** ~ протокол; ~ **v Rejstříku trestů** присъда в свидетелството за съдимост; **zvukový** ~ звукозапис
- zaznamenat** отбележа, запиша
- zaznamenávat** записвам, вписвам: ~ **do protokolu** вписвам в протокол
- zažádat** подам заявление, молба: ~ **písemně** подам писмено заявление; ~ **si o důchod** подам молба за пенсия
- zažalovat** дам под съд, подам искова молба в съда: ~ **za ublížení na zdraví** дам под съд за нанасяне на телесни повреди
- zbavení** лишаване, отнемане: ~ **způsobilosti k právním úkonům** отнемане на правоспособност за юридически действия/юридическа правоспособност
- zbavit** лиша, отнема: ~ **funkce** освободя, уволня от длъжност; ~ **státního občanství** отнема поданство/гражданство; ~ **trestní odpovědnosti** вече не съм подведен под наказателна отговорност

zboží стока: **prodej** ~ продажба на стоки; **vadné** ~ стоки с дефект;
zabavit ~ конфискувам стоки
zcizení присвояване, отчуждаване
zcizit присвоя, открадна, отчуждя
zdanění облагане с данъци: **dvoji** ~ двойно данъчно облагане; **zboží**
podléhá ~ стоките подлежат на данъчно облагане
zdaněný обложен с данъци
zdanit обложа с данъци; ~ **příjmy** обложа доходи, приходи с данъци
zdanitelný облагаем: ~ **příjem** облагаем доход
zdaňovací данъчен: ~ **období** данъчен период
zdaňovat облагам с данъци
zděděný наследен: ~ **majetek** получа имущество
zdědit наследя, получа в наследство
zdraví здраве: **duševní** ~ психично здраве; **těžké ublížení na** ~ тежки
телесни повреди; **úmyslné ublížení na** ~ умишлено нанасяне на
телесни повреди
zdravotní здравен, здравословен: **hradit ze ~ího pojištění** плащам/
покривам от здравната застраховка; ~ **péče** здравеопазване;
~ **pojišťovna** здравна каса; ~ **prohlídka** медицински/лекарски
преглед; ~ **stav** здравословно състояние; ~ **záznamy** медицинска
документация; **ze ~ích důvodů** по здравословни причини
zdravotnický медицински, здравен: ~ **é středisko** здравен пункт;
поликлиника; ~ **é zařízení** медицинско заведение
zdravotnictví здравеопазване
zdražení поскъпване
zdražit увеличи, повиша цената: ~ **zboží** повиша цената на стоки
zdražovat увеличавам, повишавам цената
zdroj източник, ресурс: **informace ze spolehlivého** ~e информации от
сигурен, достоверен източник; ~ **nebezpečí** източник на опасност;
~ **příjmů** източник на доходи/приходи
zdržet se остана; забавя се; въздържа се: ~ **hlasování** въздържа се при
гласуване; ~ **u soudu** забавя се в съда

- zdržovat se** стоя, оставам, пребивавам: ~ **se na území České republiky** оставам/пребивавам на територията на Чешка република
- zdůvodnění** мотивировка, аргументация: ~ **usnesení soudu** аргументация на съдебно решение
- zdůvodnit** обоснова, аргументирам, мотивирам
- zemřít** умра, почина: **náhle** ~ почина внезапно; **předčasně** ~ умра преждевременно; ~ **na následky úrazu** умра в следствие от нараняване; ~ **přírozenou smrtí** умра от естествена смърт
- zevnějšek** външност, външен вид: **podle ~u** по външния вид, според външността
- zfalšování** фалшификация, фалшифициране: ~ **podpisu** фалшифициране на подпис
- zfalšovaný** фалшифициран
- zfalšovat** фалшифицирам
- zisk** печалба: **čistý** ~ чиста печалба; **hrubý** ~ брутна печалба; **podíl na ~u** дял от печалбата; **ušlý** ~ пропуснатата печалба, полза; **zdanitelný** ~ облагаема печалба; ~ **z akcií** печалба от акции
- získaný** получен, придобит: **nezákonně ~é peníze** незаконно получени пари
- získat** спечеля, получа, постигна: ~ **důkazy** получа доказателства; ~ **majetek** получа имущество; ~ **nemovitost** получа недвижим имот
- zjistit** установя, открива, намеря: ~ **danou skutečnost** открива дадени факти; ~ **osobní údaje** получа, открива лична информация/данни; ~ **příčinu** установя, открива причина; ~ **totožnost** установя самоличност; ~ **vinu** открива вина
- zjištění** откриване, констатиране, установяване: ~ **a odhalení trestných činů** установяване и разкриване на престъпни деяния; ~ **místa pobytu** установяване на местожителство; ~ **narkotik v krvi a moči** откриване на наркотици в кръв и урина; ~ **škody** установяване на щети; ~ **všech okolností případu** откриване на всички обстоятелства по случая
- zjištěný** установен: ~ **á skutečnost** установени факти
- zkonfiskovat** конфискувам, иззема

- zkonfrontovat** съпоставя, сравня
- zkorumpovatelnost** корумпираност, продажност
- zkorumpovaný** корумпиран, продажен
- zkorumpovat** корумпирам, подкупя, покваря
- zkoumání** изследване, изучаване: **předmět** ~ обект на изследване;
~ **důkazů** разглеждане на доказателства; ~ **pravosti listiny**
изследване на достоверност на документ; **znalecké** ~ експертно
изследване, експертиза
- zkoumat** изследвам, изучавам: ~ **stopy** изследвам следи; ~ **veřejné
mínění** проучвам общественото мнение
- zkouška** изпит, изпитание, проверка: **dechová** ~ проба с дрегер; **krevní** ~
кръвна проба; **podrobit se** ~ **ce** подложа се на проверка/тест;
řidičská ~ изпит за шофьор
- zkrácení** съксяване, съкращаване: ~ **daní** намаляване на данъци
- zkrátit** съкратя, намаля: ~ **délku trestu** съкратя, намаля
продължителност, срок на наказание
- zkreslený** изопачен: ~ **é informace** изопачена информация
- zkreslit** изопача: ~ **skutečnost** изопача факти
- zkušební** изпитателен, пробен: ~ **doba** (*při přijetí do zaměstnání*)
изпитателен срок, пробен период; ~ **komise** изпитна комисия
- zkušený** опитен: ~ **odborný poradce** опитен консултант
- zlehčit** омаловажа, принизя, подценя: ~ **výpověď svědka** омаловажа,
принизя показанията на свидетел
- zlehčování** омаловажаване, подценяване
- zletilost** пълнолетие: **dosáhnout** ~ **i** навърша пълнолетие
- zletilý** пълнолетен
- zločin** престъпление: **dopustit se** ~ **u** извърша престъпление; **odhalit** ~
открива престъпление; **spáchat** ~ извърша престъпление; **válečný** ~
военно престъпление; ~ **proti lidskosti** престъпление срещу
човечеството
- zločinec** престъпник: **mnohokrát trestaný** ~ многократно осъждан
престъпник
- zločinecký** престъпен: ~ **é živly** престъпни елементи

zločinnost престъпност

zločinný престъпен: ~**é spiknutí** престъпен заговор; ~**é spolčení**

престъпно съучастничество; ~ **záměr** престъпен замисъл,

престъпно намерение

zloděj крадец: **chytit** ~**e** хвана крадец; **kapesní** ~ джебчия; ~ **aut** крадец

на автомобили

zlodějský престъпен, грабителски

zmařit осуемя, проваля: ~ **trestní stíhání** осуемя наказателно

преследване

změna промяна: **nahlásit** ~**u** съобщя за промяна; ~ **místa bydliště** смяна

на местожителство; ~ **trestu smrti na doživotí** замяна на смъртната

присъда с доживотно наказание/доживотна присъда; ~ **žalobce**

промяна на ищеца

změnit променя, изменя, превърна: ~ **státní příslušnost** променя

поданство, гражданство

zmeškat пропусна, изпусна: ~ **lhůtu pro podání odvolání** пропусна

срока за обжалване; ~ **soudní jednání** пропусна съдебно дело

zmírnění намаляване, забавяне

zmírnit намаля, забавя: ~ **trest** смекча, намаля наказание

zmizení изчезване

zmizet изчезна: ~ **beze stopy** изчезна безследно

zmocněnec пълномощник, упълномощено лице

zmocněný упълномощен: ~ **zástupce** упълномощен, оторизиран

представител

zmocnit упълномощя: ~ **k vyjednávání** упълномощя за преговори

zmocnit se завладея, завоювам, завзема: ~ **vlády** завзема властта, добера

се до властта

zmocnitel лице, което дава пълномощно, упълномощител

značka знак, обозначение; номер; марка: **firemní** ~ фирмена марка;

registrační ~ регистрационен номер; **státní poznávací** ~

регистрационен номер на автомобил

znak знак, символ: **státní** ~ герб

- znalec** познавач, специалист, експерт: **soudní** ~ съдебен експерт, вещо лице; ~ **v oboru soudního lékařství** експерт по специалност съдебна медицина
- znalecký** експертен: ~ **é zkoumání** експертно изследване; ~ **posudek** експертиза
- znalečné** хонорар на експерт
- známka** марка; признак; знак: **dálniční** ~ винетка; **kolková** ~ таксова марка; **obchodní** ~ търговска марка; **ochranná** ~ запазена марка
- znásilnění** изнасилване: **pokus o** ~ опит за изнасилване; ~ **spojené s vraždou** изнасилване, свързано с убийство
- znásilněný** изнасилен
- znásilnit** изнасиля
- znečistit** замърся
- znečištění** замърсяване: ~ **ovzduší** замърсяване на въздуха; ~ **životního prostředí** замърсяване на околната среда
- znehodnocení** обезценяване: ~ **peněz** обезценяване, девалвация на пари
- znehodnotit** обезценя: ~ **měnu** обезценя, девалвирам валута
- znění** текст, съдържание: **podle** ~ **zákona** според текста на закона; **text tohoto** ~ текст със следното съдържание; **úplné** ~ пълно съдържание; **v platném** ~ във валидното му звучене; **ve** ~ **pozdějších předpisů** съгласно по-късните поправки; ~ **mezinárodní smlouvy** текст на международен договор
- zneškodnění** обезвреждане, неутрализиране
- zneškodnit** обезвредя: ~ **bombu** обезвредя бомба; ~ **pachatele** обезвредя извършител
- zneužít** злоупотребя: ~ **důvěry** злоупотребя с доверие; ~ **moci** злоупотребя с власт
- zneužití** злоупотреба: ~ **služebního postavení** злоупотреба със служебно положение
- zničení** унищожаване: ~ **důkazů** унищожение на доказателства
- zničit** унищожя
- zodpovědnost** отговорност: **nést** ~ **za škodu** нося отговорност за щети; **rodičovská** ~ родителска отговорност

- zodpovídat** отговарям: ~ **za své činy** отговарям за деянието си, за действията си
- zóna**, район: **bezcelní** ~ безмитна зона; **diskrétní** ~ дискретна зона; **pěší** ~ пешеходна зона; **pohraniční** ~ гранична зона; ~ **celní kontroly** зона на митнически контрол; ~ **volného obchodu** зона на свободна търговия
- zpeněžit** превърна, обърна в пари
- zplnomocněnec** пълномощник
- zplnomocnění** упълномощяване
- zplnomocnit** упълномощя: ~ **k uzavření smlouvy** упълномощя за сключване на договор
- zpochybnění** подлагане на съмнение
- zpochybnit** подлагам на съмнение
- zpracování** обработка да се допълни: ~ **statistických údajů** обработка на статистически данни
- zpráva** новина, вест, информация: **nezaručené** ~у несигурни, неточни сведения; **podat** ~у **o okolnostech případu** съобщя за обстоятелствата, свързани със случая; **výroční** ~ годишен отчет
- zpravodajský** информационен: ~ **á agentura** информационна агенция; ~ **é služby** разузнателна служба
- zpronevěra** злоупотреба: **dopustit se** ~у извърша злоупотреба
- zpronevěřit** злоупотребя
- zprostit** освободя, избавя, сема: ~ **obvinění** сема обвинение, оневиня; ~ **obžalovaného viny pro nedostatek důkazů** оневиня обвиняем заради недостатък на доказателства
- zprostředkování** посредничество: ~ **zaměstnání** посредничество за (намиране на) работа
- zprostředkovat** посреднича
- zprostředkovatel** посредник: **prodej bez** ~е продажба без посредник
- zproštění** освобождаване, снемане: ~ **obžaloby** снемане на обвинение; ~ **trestu** освобождаване от наказание
- zprošťující** снемаш вината: ~ **rozsudek** присъда, снемаша вината

způsob начин: **stanoveným ~em** по определения начин; ~ **provedení trestného činu** начин на извършване на престъпно деяние

způsobení причиняване: ~ **psychické újmy** причиняване на психическа травма; ~ **smrti z nedbalosti** причиняване на смърт по непредпазливост

způsobený причинен: ~ **á škoda** причинени щети

způsobilost квалификация, способност, годност: **doklad o zdravotní ~i k práci** документ за здравословна трудоспособност; **omezená ~ k právním úkonům** ограничена юридическа правоспособност; **právní ~** юридическа правоспособност; ~ **vykonávat vojenskou službu** способност да изпълнявам военна служба

způsobilý годен, пригоден, способен

způsobit причиня, предизвикам: ~ **škodu** причиня щети; ~ **ublížení na zdraví** причиня телесни повреди

způsobovat причинявам, създавам

zrada измяна, предателство: **dopustit se ~у** извърша предателство/измяна

zrádce предател, изменник

zradit предам

zrušení премахване; закриване; анулиране: ~ **konta** закриване на сметка; ~ **licence** анулиране на лиценз; ~ **rozsudku** анулиране на присъда; ~ **společnosti** прекратяване на дружество

zrušit затворя, наруша, отменя, анулирам: ~ **platnost víza** отменя валидност на виза; ~ **rozkaz** отменя заповед; ~ **smlouvu** отменя договор; ~ **usnesení** анулирам решение; ~ **výrobu** спра производството

zřící se откажа се, отрека се: ~ **práva** откажа се от право; ~ **odpovědnosti** отхвърля, откажа да нося отговорност

zřídít направя; основа

zřízení 1. устройство, уредба: **státní ~** държавно устройство

2. основаване, учредяване: ~ **účtu v bance** откриване на сметка в банка

- zřizovací** който се отнася до основаване: ~ **listiny** учредителни документи
- zřizovatel** учредител; основател
- ztotožnění** отъждествяване, идентифициране
- ztráta** загуба: **oznámít ~u** съобща за загуба; ~ **majetku** загуба на имот; ~ **práceschopnosti** загубване на трудоспособност; ~ **státního občanství** загуба на поданство, гражданство; ~ **vojenské hodnosti** загубване на военен чин; ~ **způsobilosti** загуба на правоспособност; ~ **y na životech** човешки жертви
- ztratit** загубя, изгубя: ~ **osobní doklady** загубя лични документи; ~ **vědomí** загубя съзнание
- ztrátovost** нерентабилност
- ztrátový** губещ, нерентабилен: ~ **podnik** нерентабилно, губещо предприятие
- zúčtovací** счетоводен: ~ **období** счетоводен период
- zúčtování** осчетоводяване
- zúčtovat** осчетоводя, начисля
- zúročit** олихвя, получа лихва
- zůstatek** остатък, салдо: **likvidační** ~ ликвидационен остатък; ~ **na účtu** остатък по сметка
- zůstávat** оставам: ~ **v platnosti** оставам валиден
- zveřejnit** направя открито, обнародвам, публикувам: ~ **zákon** публикувам закон
- zvlášť** изключително, особено: ~ **nebezpečný recidivista** изключително опасен рецидивист; ~ **závažné trestné činy** изключително сериозно престъпно деяние
- zvláštní** особен, специален, изключителен: ~ **povolení** специално разрешение; ~ **právní předpis** специална правна разпоредба
- zvýhodnění** облекчение: **daňové** ~ данъчно облекчение
- zvýhodněný** облекчен; облагодетелстван
- zvýhodnit** направя по-изгодно, облагодетелствам
- zvýšení** повишаване, увеличаване

zvýšit повиша, увеличи: ~ **ceny** повиша цени; ~ **základní kapitál akciové společnosti** увеличи основния капитал на акционерно дружество
zvyšování повишаване, увеличаване: ~ **kvalifikace** повишаване на квалификацията

Ž

žádat искам, моля: ~ **o dovolení** искам разрешение; ~ **o milost** подавам молба за помилване; ~ **o náhradu škody** подавам иск за въстановяване/покриване на щети; ~ **o pomoc** моля за помощ; ~ **o přijetí do zaměstnání** подавам молба за вземане на работа; ~ **o vysvětlení** искам пояснение, обяснение; ~ **o zmírnění trestu** искам намаляване на наказанието; ~ **odškodné** искам обезщетение; ~ **výkupné** искам откуп

žadatel ищец, молител, просител; кандидат

žádost заявление, молба, желание: **brát ~ zpět /stáhnout** ~ оттегля молба; ~ **byla zamítnuta** молбата беше отхвърлена; **na vlastní** ~ по собствено желание; **obrátit se s ~í** обърна се с молба; **písemná** ~ писмена молба; **podat** ~ подам молба; **vyhovět ~i** удовлетворя молба; **zamítnout** ~ отхвърля молба; **zkoumat** ~ разглеждам молба; ~ **o milost** молба за помилване; ~ **o poskytnutí právní pomoci** молба за оказване на правна помощ; ~ **o vyhotovení občanského průkazu** молба/заявление за издаване на лична карта; ~ **o zproštění obžaloby** молба за премахване на обвинение; ~ **o určení otcovství** молба за определяне на бащинство

žaloba иск, тѣжба, обжалване: **odvolat se proti ~ě** обжалвам иск; **odvolat ~u** отменя иск; **podat ~u k soudu** предявя иск към съд /подам обжалване в съда; **samostatná** ~ отделен иск/обжалване; **soudní** ~ съдебен иск/обжалване; **stáhnout ~u** оттегля иск/обжалване; **vyhovět ~ě** задоволя иск/обжалване; **vzít ~u zpět** оттегля иск/обжалване; **vznášet ~u** подавам иск/обжалване; **zamítnout ~u** отхвърля иск/обжалване; **zpochybnit ~u** поставя иск/обжалване под съмнение

žalobce ищец, тѣжител

žalovaný ответник: ~**á strana** страната на ответника

žalovat подавам жалба, иск, тъжба: ~ **o náhradu škody** подавам иск за възстановяване на щети; ~ **pro urážku na cti** подавам жалба за обида на честта

ženatý женен

živelní стихийен: ~ **pohroma** стихийно бедствие

živit прехранвам, осигурявам прехрана

živitel лице, което осигурява прехрана

živnost стопанска/предприемаческа дейност, дребен бизнес: **ohlášení ~i** съобщаване за извършването на стопанска дейност; **ohlašovací ~** регистрирана, законна стопанска дейност; **provozování ~i** извършване на стопанска дейност; **vázaná ~** стопанска дейност, изискваща професионална квалификация; **volná ~** свободна стопанска дейност, стопанска дейност без лиценз, без патент, без професионална квалификация

živnostenský който се отнася до стопанска дейност: ~**á činnost** стопанска, предприемаческа дейност; ~**á daň** данък от стопанска дейност; ~**é oprávnění** право на стопанска дейност; ~**é podnikání** дребно предприемачество; ~ **list** патент; ~ **odbor** патентен отдел; ~ **rejstřík** патентен регистър; ~ **úřad** патентна комисия

živnostník дребен бизнесмен, предприемач

život живот: **nasadit ~** рискувам живот; **nejevit známky ~a** не давам признаци на живот; **připravit o ~** взема, отнема живота; **vést spořádaný ~** вода порядъчен живот, живея порядъчно; **vzít ~** убия; **zachránit ~** спася (живота); **ztráty na ~ech** човешки жертви; **vzít si ~** сложа край, посегна на живота си

životní жизнен, житейски: **pod hranicí ~ho minima** под границата на екзистенц-минимума; ~ **minimum** екзистенц-минимум, жизнен минимум; ~ **pojištění** застраховка живот; ~ **prostředí** околна среда; ~ **úroveň** жизнено равнище

životopis биография: **vlastní ~** автобиография

Česko-bulharský právní slovník

Elena Krejčová

Vydala Masarykova univerzita v roce 2014

1. vydání, 2014

Sazba: ASTRON studio CZ, Veselská 699, 199 00 Praha

ISBN 978-80-210-7087-5